پیام آبادگران

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAM-E-ABADGARAN

۴۰۱

Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

در دیدار با دکتر قانع‌فر مطرح شد

درخواست تمدید رتبه‌بندی شرکت‌هایی که تغییر نداشته‌اند

۱۰

سال ۴۰ | فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۱ | شماره ۴۰۱ دوره جدید ۱۷۱ | قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

No.401, Farvardin and Ordibehsht1401 (April .2022)

حال و روز پیمانکاری

صنعت احداث در شوک بزرگ

۶

۲۹

شهاب تدکار
tadkar web application
سامانه مدیریت پروژه‌های عمرانی (تحت وب)

سامانه نرم افزاری
شهاب تدکار
(تحت وب)

مشاور سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
در سامانه ملی فهرست‌بها و تعدیل

+ مدیریت و کنترل پروژه / سبد پروژه‌ها
+ داشبورد مدیریتی
+ گردش کار تهیه، ارسال و رسیدگی الکترونیکی به صورت وضعیت‌ها

SHAHABTADKAR
Construction Software Web Application

شرکت مهندسی
تدکار نرم‌افزار

تدکار، تداوم ابتکار

• تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بزرگراه جلال آل احمد، خیابان هفتم، پلاک ۳۳، واحد ۸
• تلفکس: ۸۸۳۳۰۳۷۲ ، ۸۸۳۳۰۳۷۶ ، ۸۸۰۲۱۵۰۱ ، ۸۸۰۲۱۴۶۰
www.TADKAR.com | Email: info@tadkar.com

HEPCO

ENGINEERING & PARTS CO

شرکت مهندسی و قطعات ماشین آلات راهسازی ایران

تولید کننده رولیک و جک های هیدرولیکی ماشین آلات راهسازی و معدنی

محصولات سایز کوچک راهسازی

آدرس : تهران کیلومتر ۱۹ جاده قدیم کرج نبش خیابان لطیف جباری تلفن تماس : ۴۴۹۸۱۴۵۴ - ۴۴۹۸۸۹۱۷ دورنگار: ۴۴۹۸۸۹۱۵ - ۰۲۱

Email: Hepcoengineering@GMAIL.COM

تلفن همراه : ۰۹۱۲۳۲۲۴۰۰۱ - ۰۹۱۲۲۴۰۸۵۴۷

بانک شفاف، بانک پاسخگو

ما در بانک خاورمیانه پاسخگویی و شفافیت در قبال ذینفعانمان را یکی از مهم‌ترین ارزش‌های بنیادی برای رسیدن به اهداف خود تعریف کرده‌ایم و معتقدیم در قبال مشتریان، سهامداران، کارکنان و جامعه باید پاسخگو و شفاف باشیم.

ما تاکنون با انتشار بیش از ۱۰۰ گزارش با عناوینی مانند گزارش سالانه، گزارش صورت‌های مالی، گزارش وضعیت کفایت سرمایه، گزارش فعالیت هیات‌مدیره به مجمع عمومی، گزارش خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک عقود، افشاگری ریسک‌های بانک طبق مدل پیمان بازل و... تلاش کرده‌ایم در مسیر پاسخگویی و شفافیت قدم برداریم. ما معتقدیم ارزش‌های بنیادی بانک خاورمیانه نه یک شعار بلکه باید مقیاسی قابل‌اندازه‌گیری باشد.

بانک خاورمیانه
Middle East Bank
www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

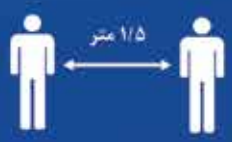

کانکس میلاد

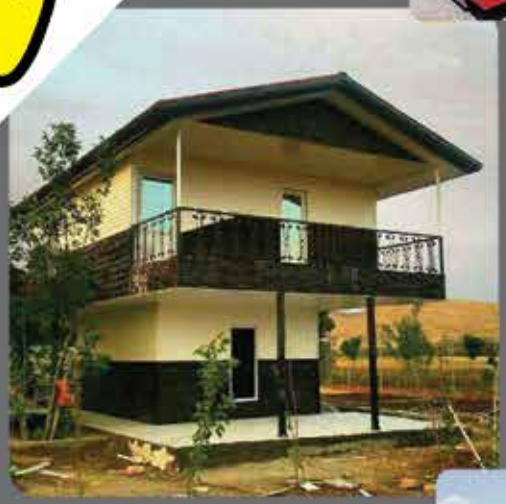

تولید، خرید و فروش انواع
کانکس، کاراوان و کانتینر
(با ثلث قرن تجربه تولید)

رباط کریم، میدان امام خمینی (ره)، ابتدای جاده وهن آباد، جنب شرکت جهان مهران

۵۵۸۶۵۲۵۲ ۵۶۴۳۶۳۹۴ - ۰۹۱۲-۱۲۲۵۴۷۳

گلچینی از بهترین خدمات شرکتهای بیمه

هدیه ای از پارس همگام برای شما

شرکت کارگزاری بیمه

با پارس همگام به فردایی بهتر بیاندیشیم

بیمه مسئولیت کارفرما در مقابل کارکنان

بیمه تمام خطر مقاطعه کاران

بیمه ماشین آلات سنگین

بیمه بدنه و شخص ثالث

بیمه درمان و حوادث

www.parshamgam.com

تلفن: ۶-۸۸۸۱۱۲۴۵ فکس: ۳-۸۸۳۲۱۷۳۲

تهران ، خیابان طالقانی ، بین خیابان موسوی(فرصت) و ایرانشهر،

شماره ۱۸۳ ، طبقه دوم، کد پستی ۱۵۸۳۶۳۸۷۱۹

بیمه ایران

بیمه آسیا

بیمه دانا

حافظ

بیمه معلم

بیمه پارسیان

شرکت بیمه نوین

بیمه امید

بیمه میهن

بیمه سامان

پیام آبادگران

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAM-E-ABADGARAN

سال ۴۰ | فرودین و اردیبهشت ۱۴۰۱ | شماره ۴۰۱ دوره جدید ۱۷۱

Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

- صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
- مدیرمسئول: جواد خوانساری
- شورای سیاست‌گذاری:
  منوچهر ملکیانی‌فرد (نماینده هیأت مدیره)
  جواد خوانساری (مدیرمسئول)
  بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)
  ایرج گلابتونچی(دبیر سندیکا)
  سالار علیاری (خزانه‌دارسندیکا)
  محمودمصطفی‌زاده(سردبیر)
- رئیس کمیسیون انتشارات: منوچهر ملکیانی‌فرد
- سردبیر: محمود مصطفی‌زاده
- کمیسیون انتشارات و تحریریه:
  منوچهر ملکیانی‌فرد — ایرج گلابتونچی
  محمود مصطفی‌زاده — توحید زورچنگ
  محمدعلی پور شیرازی — مریم خوانساری
  مجتبی ضرابی — علاءالدین سادات باریکانی
- حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پورآقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برقی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

فهرست مطالب

۶ حال‌وروز پیمانکاری صنعت احداث در شوک بزرگ
سرمقاله

۱۰ درخواست تمدید رتبه‌بندی شرکتهایی که تغییر نداشته‌اند
در دیدار با دکتر قانع‌فر مطرح شد

۱۲ حمایت از پیمانکاران ایرانی با اتخاذ سیاست واحد
سفیر ایران در عراق و در جمع پیمانکاران ایرانی مطرح کرد

۲۴ کاهش هزینه تمام‌شده ساخت در نهضت ملی مسکن
راهکارهای ساخت خانه ارزان را در گفت‌وگو با دکتر گلابتونچی

۲۲ بررسی دستاوردهای ایرانیان در حوزه ساخت‌وساز
گفتگوی تلویزیونی

۲۶ مشارکت ایران در ساخت آزادراه شمال - جنوب ارمنستان
اخبار صنعت

۲۶ اعطای پروانه ساخت اولین شهرک خصوصی کشور
اخبار صنعت

۲۷ ماده ۹۲ قانون محاسبات عمومی کشور،
راه باریکه نجات پیمانکاران و فعالیتهای خدماتی / مقاله

۲۹ تغییر قوانین هیات های حل اختلاف مالیاتی
یر نداشته‌اند / مکاتبات سندیکا

۴۰ هشدار در مورد لایحه مشارکت عمومی و خصوصی
حمایت از پیمانکاران ایرانی /در نامه تشکلهای حرفه‌ای

۴۶ مشکلات مشاغل سخت و زیان‌آور
حوزه پیمانکاری بررسی شد / مکاتبات

۴۷ مسائل‌ومشکلات آیین‌نامه تشخیص صلاحیت بررسی شد
نشست

۴۸ مشارکت ایران در ساخت آزادراه شمال-جنوب ارمنستان
اخبار صنعت

۴۹ نیمی از شرکت‌های مهندسین مشاور تعطیل شدن هستند
اخبار صنعت

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست.نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار است و در ویرایش علمی،ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است، در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

تهران،خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)،
شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱ تلفن:۶۶۹۷۱۴۰۰-۶۶۴۶۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷
فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴ پست الکترونیکی:
payamabadgaran@yahoo.com
نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

حال‌وروز پیمانکاری صنعت احداث در شوک بزرگ

پیام‌آبادگران
فروردین‌واردیبهشت ۱۴۰۱
شماره ۴۰۱

پیمانکاری بخش خصوصی در حوزه صنعت ساخت و انرژی، حال‌وروز خوبی ندارد. البته که این جمله شاید کمی تکراری باشد و به تعبیری نتواند وخامت حال زارش را به‌خوبی نشان دهد ولی واقعیت است. بخش خصوصی کشور با آن توان بالای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اگرچه همواره آماده خدمت به کشور بوده و هست ولی اکنون، شرکت‌های این حوزه از نظر فعالیت‌های کاری و اقتصادیشان در شرایط مساعدی قرار ندارند. بعضا رکود،توقف و تعطیلی کار این بنگاه‌های مهم اقتصادی کشور که در کارآفرینی، اشتغال و بروز خلاقیت‌ها، سازندگی میهن، حفظ نیروهای جوان و مستعد کشور نقش داشته و دارند، قطعاً پیامد خوبی برای آینده کشور ندارد.

این بخش بدون تردید دستاوردهای بزرگی به‌ویژه بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی ایران را تجربه کرده است. ساخت ابرسازه‌های مهم و زیربنایی کشور به دست این شرکت‌ها نمادی از عزت، اقتدار و توانایی ملی است. همواره گام برداشتن در مسیری که سازندگی و آبادانی را به همراه داشته باشد و منافع ملی حفظ گردد و البته کارنامه درخشانی را برجای بگذارد، سرلوحه کار این فعالین مهم اقتصادی کشور بوده و هست.

سال ۱۴۰۱ برای فعالین سخت‌کوش این بخش مهم با یک شوک بزرگ همراه بود. البته این شوک فقط شامل حال آنها نبود و تمام بخش‌های اقتصادی کشور را متاثر کرد. این شوک افزایش ۵۷ درصدی حقوق کارگران بود. علاوه بر این شوک بزرگ در آغاز سال، شوربختانه در ماه دوم سال با افزایش قیمت نسبتا قابل توجه در برخی اقلام پایه‌ای و کالاهای نیز همراه بودیم. اساساً فرض بر آن است که در پیمانکاری صنعت ساخت، تغییر قیمت‌ها و شوک‌های از این دست با تعدیل اعلامی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور پوشش داده می‌شود و بر این مبنا قیمت انجام کار تعدیل‌شده و از این منظر پیمانکاران متحمل فشار مضاعف یا خسارت افزون نمی‌شوند، اما واقعیت چیز دیگری است.

دولت محترم در ابتدای سال اقدام به افزایش حقوق و آن‌هم با این اعداد و ارقام می‌کند ولی سازمان برنامه‌وبودجه به‌عنوان متولی پیمانکاری کشور طبق روال با ابلاغ شاخص‌های تعدیل‌های قطعی سه‌ماهه اول و دوم تا پایان سه‌ماهه سوم سال و قطعی سه ماه سوم و چهارم تا پایان فصل بهار سال بعد نسبت به جبران افزایش قیمت‌ها اقدام می‌کند. اگرچه در عمل حتی این تاریخ‌ها نیز برای اعلام شاخص‌ها عموماً رعایت نشده و در بازه زمان طولانی‌تری شاخص‌ها قطعی اعلام می‌شود، اما فرض کنیم در همان زمان‌های ذکرشده شاخص‌های قطعی اعلام شود.

با ابلاغ شاخص‌ها، پیمانکاران نسبت به تهیه صورت‌وضعیت تعدیل قراردادهایشان

اقدام می‌کنند سپس فرایند رسیدگی آن توسط مهندسان مشاور و کارفرمایان طی می‌شود که در بهترین حالت یک ماه این پروسه به طول خواهد انجامید تا تعدیل شش‌ماهه اول سال در ماه دهم سال به ذیحسابی جهت پرداخت تحویل گردد. ماجرا از اینجا تازه شروع می‌شود. اگر طرح بودجه داشته باشد و اگر تامین اعتبار شده باشد، آنگاه فرایند پرداخت کلید می‌خورد. پرداخت‌ها عموماً در سنوات اخیر با اختصاص و تحویل اوراق و آن‌هم از نوع سه‌ساله انجام می‌شود. فرایند اختصاص اوراق و تحویل آن‌هم حکایتی است تا اوراق به نام پیمانکار شود و کد آن در بورس نماد شود، عمری می‌گذرد و تجربه نشان داده است، حداقل از زمان ورود کارکرد به ذی‌حسابی اختصاص اوراق و تحویل آن به پیمانکار بین ۴۵ روز تا دو ماه به طول می‌انجامد. اوراق عموماً سه‌ساله تحویل می‌شود و به فرض اعلام شدن آن در بورس جهت فروش، فرایند فروش آن با تنزیل حدود ۲۵ درصد انجام می‌شود. همین فرایند در پایان سال می‌باید انجام شود که عملاً تا فروردین سال بعد به طول خواهد انجامید. از ضرر اوراق فعلاً می‌گذریم که در جای خود باید به تفصیل بیان کنیم که چه به روز شرکت‌های ما آورده است.

حال سوال این است شوک وارده ناشی از افزایش دستمزد و گران شدن دیگر کالاها و مصالح را پیمانکار حداقل باید یک سال تحمل کند تا تعدیل قیمت‌های شش‌ماهه را دریافت کند. پول کارکردی را بگیرد که دیگر ارزش واقعی وجه دریافتی با آنچه او هزینه کرده است، برابری و همخوانی ندارد. پیمانکار باید افزایش ۵۷ درصدی را از اولین ماه سال تحمل و پرداخت کند و به انتظار بنشیند تا حداقل در ابتدای سال بعد اگر همه‌چیز طبق روال و برنامه پیش برود، این افزایش را در قالب تعدیل دریافت کند. آخر این چه سازوکاری برای جبران افزایش هزینه‌ها است؟ اگر قرار به جبران است باید به‌موقع انجام شود نه اینکه افزایش صورت پذیرفته را پیمانکار آن هم در طول یک سال تحمل کند و در آخر و

بعد از گذشت بیش از یک سال، صرفاً شش ماه آن به صورت اوراق با ۲۵ درصد ریزش جبران شود!

سوال اساسی این است که پیمانکاران از چه محل و منابعی باید این هزینه‌ها را تامین و به کارها ادامه دهند؟ بدون تردید تحمل این افزایش هزینه در کنار دیگر افزایش قیمت‌ها بسیار سخت و عملاً ناممکن است، آن هم در طول یک سال. در این حالت یا باید پیمانکار از توان مالی خود در جهت کنترل این موضوع اقدام کند که قطعاً منجر به کاهش توان مالی و بنیه کاریش می‌شود یا باید از طریق فروش ماشین‌آلات و امکانات در اختیارش با این مشکل بزرگ و مخل کار، کنار بیاید. در این حالت توان کاریش به‌شدت کاهش می‌یابد و عملاً حیات آنها را تهدید می‌کند. در هر دو حالت عملاً امکان انجام کارها طبق برنامه پیش‌بینی‌شده را بدون قصور واقعی از دست خواهد داد و نهایتاً با این توان مستهلک شده نخواهد توانست کار را طبق روال به سرانجام برساند و این موضوع قطعاً پیامد خوبی برای یک بنگاه اقتصادی و در نهایت برای اقتصاد صنعت احداث کشور و برای توسعه و عمران مملکت نخواهد داشت.

ذکر این نکته ضروری است که اساساً افزایش دستمزد و حقوق در ابتدای هر سال انعکاس و رابطه مستقیمی با افزایش تورم در همان سال دارد. مقایسه نمودار افزایش حقوق و دستمزد با افزایش تورم

اساساً افزایش دستمزد و حقوق در ابتدای هر سال انعکاس و رابطه مستقیمی با افزایش تورم در همان سال دارد. مقایسه نمودار افزایش حقوق و دستمزد با افزایش تورم در سنوات گذشته به‌ویژه در ۱۵ سال اخیر نشانگر رابطه مستقیم بین این دو است. عموماً هر وقت حقوق و دستمزد در ابتدای سال افزایش می‌یابد تورم نیز بالاتر می‌رود تا این افزایش را به ترتیبی تبعی در جامعه تعدیل کند.

در سنوات گذشته به‌ویژه در ۱۵ سال اخیر نشانگر رابطه مستقیم بین این دو است. عموماً هر وقت حقوق و دستمزد در ابتدای سال افزایش می‌یابد تورم نیز بالاتر می‌رود تا این افزایش را به ترتیبی تبعی در جامعه تعدیل کند.

بنابراین در بحث تعیین حقوق و دستمزد سالیانه باید به تاثیر آن در تمام بخشهای اقتصادی کشور و به‌ویژه صنعت توجه ویژه داشت و راهکارهای مختلف در بهتر شدن سطح رفاه اجتماعی را مدنظر قرار داد؛ اما چرا باید به عملکرد حوزه صنعت احداث کشور به‌ویژه در فقره افزایش حقوق سالیانه توجه ویژه داشت؟ دلیل آن مشخص است. در صنعت احداث بیش از ۲٫۵ میلیون نفر به‌صورت مستقیم شاغل هستند و

بیمه پرداخت می‌کنند. این نفرات شاغل سهم بزرگی از حقوق‌بگیران کشور را شامل می‌شوند و اگر به هرکدام از این افراد یک خانواده حداقل چهارنفره در ارتباط باشد، ۱۰ میلیون نفر از جمعیت کشور از کارکرد فعالین و شاغلین این گروه متاثر می‌شوند و لذا باید در تعیین دستمزد سالیانه، به نظرات این بخش مهم و بزرگ اقتصادی کشور، البته که توجه کرد.

اما بحث اصلی ما آن بود که در کنار افزایش حقوق و دستمزد و افزایش دیگر کالاهای عمومی و خاص، پیمانکاری از سازوکاری به نام تعدیل در عمل برخوردار است؛ اما دو نکته مهم و قابل‌توجه است: نخست آنکه نمی‌توان در چنین شرایط اقتصادی با همان سازوکار اعلام ۹ ماه یک‌بار، تعدیل قطعی هر شش‌ماهه را اعلام کرد و آنچه به روز صنعت احداث و پیمانکاری کشور در بخش خصوصی آمده و می‌آید را نادیده گرفت.

باید قطعاً و در اقدامی عاجل و فوری این سازوکار تغییر کند. در عصر گسترش ارتباطات و توسعه فضای مجازی باید برای حفظ شرایط، ماهانه تعدیل قیمت‌ها محاسبه و به پیمانکاران پرداخت گردد. چنانچه از نظر نرم‌افزاری و سخت‌افزاری این کار در حال حاضر سخت است، می‌توان سه ماه یک‌بار این کار را انجام داد یا در پایان هرماه شاخص موقت اعلام کرد و نهایتاً در پایان سه ماه شاخص‌ها را قطعی کرد.

اما نکته دوم و مهمتر که همواره مورد اعتراض فعالین این حوزه در خصوص اعلام شاخص‌ها بوده است بحث عدم پاسخگویی این شاخص‌ها در جبران هزینه‌ها یا به تعبیر بهتر کمتر اعلام شدن این شاخص‌ها نسبت به مقدار واقعی افزایش هزینه‌ها بوده است.

ما معتقدیم با سازوکارهای مانند احیاء و پرداخت مابه‌التفاوت نرخ مصالح در کنار تعدیل دیگر بخش‌های قراردادی، می‌توان به پرداخت واقعی افزایش این هزینه‌ها اقدام نمود.

اگرچه بخصوص در سال‌های اخیر تعامل بسیار خوب و مثبتی بین مسئولین و متولیان نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه و سندیکاها و تشکل‌های بخش خصوصی شکل‌گرفته و در پرتو این تعامل، هم‌اندیشی و همکاری نظر بخش خصوصی بهتر اخذ و در قوانین و مقررات مربوطه منعکس می‌شود اما با این حال در مورد تعدیل همواره این بحث مطرح بوده که شاخص‌های اعلامی به‌طور کامل افزایش هزینه‌ها را پوشش نمی‌دهد. شایان ذکر است که کمیسیون فنی سندیکای ساختمانی ایران یکی از مراجع اعلام نرخ عوامل به نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه است و این نرخ ها اساساً بر اساس دریافت اطلاعات مربوطه از اعضای سندیکا و جمع‌بندی و انعکاس آن به سازمان برنامه و بودجه انجام می شود. اما مشکل اساسی آنجا است که مسئولین بالادستی سازمان برنامه و بودجه بعضاً نظرات امور نظام فنی و اجرایی و حتی شورای عالی فنی در این خصوص را نیز نمی‌پذیرند و در شاخص‌های مورد نظر آنها دخل و تصرف می‌کنند و این فرآیند علاوه بر طولانی‌تر شدن فرآیند اعلام شاخص‌ها بعضاً باعث شکل‌گیری و اعلام غیر واقعی شاخص‌ها می شود. در چنین شرایطی حال و روز صنعت احداث و پیمانکاری کشور قطعاً خوب که نیست و هر روز بدتر هم خواهد شد. لازم است مسئولین محترم سازمان برنامه و بودجه به نظرات کارشناسی تشکل‌ها و امور نظام فنی و اجرایی کشور و به ویژه شورای عالی فنی توجه کنند و از اعمال نظرات شخصی به دلایل غیرکارشناسی اجتناب نمایند.

نمی‌شود افزایش قیمت‌ها و بالا رفتن نرخ عوامل را شاهد بود ولی بار اصلی این افزایش قیمت‌ها که ناشی از عوامل مختلفی است را به فعالین اقتصادی صنعت احداث و دیگر بخشهای اقتصادی کشور تحمیل کرد. نگاه سازمان برنامه و بودجه و در راس آن معاونت محترم ریاست جمهوری و ریاست سازمان برنامه و تمام ارکان آن باید حفظ

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران که همواره خواهان تعامل با نهادهای متولی است. اعتقاد راسخ دارد بهتر شدن کارها در گرو استفاده از قوانین مناسب و مترقی است که قانون‌گذاران در کشور تهیه و توسط نهادهای متولی مصوب کرده‌اند مانند قانون بهبود مستمر کسب‌وکار. قانونی که اساس و بنیان آن اخذ نظرات بخش خصوصی و فعالین این حوزه است.

سرمایه‌های واقعی کشور باشد. شرکت‌های پیمانکاری کشور سرمایه‌های کشور هستند که امتحان خود را در سازندگی و آبادانی کشور به‌خوبی داده‌اند و کارنامه درخشانی را نیز در ورای این امتحانات بزرگ به یادگار گذاشته‌اند.

سازندگی کشور مدیون تلاش و همکاری مدیران آگاه و موثر در دولت خدمتگزار و مدیران و پرسنل توانا و سخت‌کوش شرکت‌های خصوصی و بنگاه‌های اقتصادی در این بخش و دیگر بخشهای اقتصادی کشور بوده و هست. برای تداوم چنین کارکردی باید نگاه‌های تازه و شیوه‌های نو مبتنی بر آزموده‌هایی به شیوه گذشته را به کار بست و با حقایق کنار آمده و از نتایج آنها برای بهتر شدن زندگی و رفاه اجتماعی عمومی استفاده کرد. نباید به ادامه شیوه‌های گذشته که بعضاً ناکارآمد شده‌اند اصرار داشت.

اعلام و ابلاغ تعدیل باهمان ساز و کار قدیمی شیوه ناکارآمدی است زیرا بنگاه‌های اقتصادی بخش خصوصی در حوزه صنعت احداث را فرسوده، خسته و از میدان خارج می‌کند. وقتی نگاه همه عوامل درگیر در فعالیت‌های اقتصادی کشور حرکت در مدار شکوفایی اقتصادی و توسعه رفاه و آسایش است، وقتی عملکرد آنها در این مسیر است، باید که از همه ظرفیت‌ها و نظرات استفاده کرد. باید از ایجاد شوک‌های بزرگ و مخرب به اقتصاد کشور که تحت شدیدترین فشارهای ناشی از تحریم‌های ظالمانه است دوری جست. با اتخاذ سازوکارهای مناسب هم بنگاه‌های اقتصادی حفظ می‌شوند و هم چرخ اقتصاد کشور با شتاب مناسب حرکت می‌کند و هم دولت و بخش خصوصی می‌تواند در تعامل باهم در مسیر سازندگی کشور به‌پیش بروند. اشتغال مولد و پایدار تنها در پرتو این تعاملات شکل می‌گیرد. نیروی فعال اقتصادی کشور باید در ورای این تعاملات و هم‌اندیشی‌های مستمر بتوانند به کشور خدمت کنند و بی‌تردید باید مسئولین امر به چنین باوری برسند.

بخش خصوصی کشور اگرچه خسته است و اگرچه متحمل شوک‌های بزرگی است اما لااقل بخش صنعت احداث به‌ویژه قدیمی‌ترین تشکل آن همواره آماده هم‌افزایی و خدمت صادقانه بوده و هست. به‌شرط آنکه شیوه‌های نو و تازه بکار گرفته شود.

الغرض قصه سازوکار اصلاح تعدیل و اعلام شاخص‌ها را باید به اینجا رسانید که نمی‌توان و نباید در ابتدای سال چنین شوکی را به فعالین عرصه‌های مختلف اقتصادی کشور وارد کرد و آنها را رها کرد تا آن را تحمل کنند و خود را با آن تطبیق بدهند. باید قبل از اعمال چنین شوک‌هایی شیوه‌های کنترل آن نیز اندیشیده شود. در حوزه کاری ما اصلاح سازوکار تعدیل شاید از آن شیوه‌ها باشد اگرچه ما اعتقاد داریم به‌جای افزایش بیش از توان بنگاه برای حقوق و دستمزد سالیانه که مستقیماً باعث افزایش تورم شود راهکارهای دیگری را می‌توان اندیشید و به کار گرفت ازجمله افزایش سقف معافیت‌های مالیات و بیمه‌ای حقوق، پرداخت غیر نقدی و موارد دیگر که در مجال دیگری باید به آن به تفصیل پرداخت.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران که همواره خواهان تعامل با نهادهای متولی است. اعتقاد راسخ دارد بهتر شدن کارها در گرو استفاده از قوانین مناسب و مترقی است که قانون‌گذاران در کشور تهیه و توسط نهادهای متولی مصوب کرده‌اند مانند قانون بهبود مستمر کسب‌وکار. قانونی که اساس و بنیان آن اخذ نظرات بخش خصوصی و فعالین این حوزه است.

اکنون نظر قدیمی‌ترین تشکل بخش خصوصی در مورد بحث حاضر این است که اصلاح سازوکار اعلام شاخص تعدیل قیمت‌ها به ویژه از نظر زمان اعلام آنها می‌باید انجام پذیرد و البته گرفتن نظرات تشکلهای بخش خصوصی به‌ویژه سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برای تدوین سازوکار مناسب تعیین نرخ دستمزدها انشاالله برای سنوات آینده حتماً باید در دستور کار قرار گرفته و عملیاتی شود.

اصلاح سازوکار اعلام شاخص تعدیل قیمت‌ها به ویژه از نظر زمان اعلام آنها می‌باید انجام پذیرد و البته گرفتن نظرات تشکلهای بخش خصوصی به‌ویژه سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برای تدوین سازوکار مناسب تعیین نرخ دستمزدها انشاالله برای سنوات آینده حتماً باید در دستورکار قرارگرفته و عملیاتی شود.

در پایان جالب است اشاره‌کنیم که بحث تعدیل در قراردادهای پیمانکاری موضوعی است که همیشه دغدغه ما بوده است. برای نمونه در شهریور ۱۳۷۳ در سمینار بررسی مشکلات طرح‌های عمرانی کشور که در مشهد مقدس به ابتکار سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران، مدیرکل وقت دفتر مشاوران، پیمانکاران و سازندگان سازمان برنامه و بودجه و انجمن شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان برگزار شد و سخنرانان بسیار مهمی از جمله وزیر وقت مسکن و شهرسازی، مدیرکل وقت دفتر مشاوران و پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه و رئیس و دبیران تشکل‌های پیمانکاری و جامعه مهندسان مشاور کشور برگزار شد، مهمترین مشکلات فعالیت‌های پیمانکاری در آن مقطع مورد تاکید سخنرانان سمینار بوده و مجموعه این سخنرانی ها در کتابچه سمینار منعکس شده است. وقتی کتابچه این همایش را بعد از گذشت ۲۸ سال، ورق می‌زنیم نکته عجیب آن است که هنوز هم بسیاری از مشکلات به‌ویژه در خصوص تعدیل در قراردادهای پیمانکاری همان است که بود و اگر به تاریخ سمینار توجه نکنید، شاید فکر کنید همین امروز این مطالب ارائه شده است. چرا؟ شاید به این دلیل که تعامل خوبی نداشتیم یا نتوانستیم به‌خوبی تعامل کنیم. **اما به نظر ما تلاش برای تعامل در جهت سازندگی و عمران میهن عزیز کاری مقدس است و ما اهل تعاملیم.**

در دیدار با دکتر قانع‌فر مطرح شد

درخواست تمدید رتبه‌بندی شرکتهایی که تغییر نداشته‌اند

نمایندگان تشکل فنی و مهندسی ایران در دیدار با دکتر قانع‌فر رئیس امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور به بررسی مسائل و مشکلات مبتلابه پیمانکاران پرداختند. در این جلسه که روز شنبه ۱۷ اردیبهشت به درخواست سندیکا و با حضور نمایندگانی از انجمن راهسازی و انجمن تاسیسات و تجهیزات برگزار شد، دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران مسئله رتبه‌های شرکتهایی پیمانکاری را یکی از دغدغه‌های اصلی شرکتهای بزرگ پیمانکاری دانست و تمدید رتبه‌بندی شرکتهایی را که در هیات مدیره و ساختار کلی شرکت تغییراتی نداشته‌اند را خواستار شد.

در ابتدای این نشست **دکتر ایرج گلابتونچی** مشکلات مبتلابه پیمانکاران کشور را در دو موضوع تشخیص صلاحیت و قوانین و مقررات مطرح کردند.

وی در زمینه تشخیص صلاحیت مواردی مانند تاخیر بررسی در مراحل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی، افت رتبه‌ها در اثر افزایش ضریب وزنی و بالا رفتن نصابها و اجرایی نشدن مصوبه هیات وزیران در رفع برخی مشکلات آیین‌نامه را از موانع مهم فعالیت پیمانکاران برشمردند.

دبیر سندیکا در زمینه قوانین و مقررات، مسائل و مشکلاتی مانند اوراق خزانه اسلامی و تنزیل ناشی از دیرکرد پرداخت‌ها، تعارض قوانین (مانند موضوع حفظ قدرت خرید)، و نگرانی جمعی در مورد زمان اعلام تعدیلها و اثر مستقیم افزایش دستمزدها به قیمت تمام شده پروژه را از اصلی‌ترین مشکلات پیمانکاران برشمرد.

دکتر گلابتونچی تمدید رتبه‌های شرکتهایی پیمانکاری که تغییراتی در هیات مدیره و ساختار کلی شرکت نداشته‌اند را خواستار شده و اعلام نمودند که این موضوع یکی از دغدغه‌های اصلی شرکتهای بزرگ پیمانکاری را مرتفع خواهد نمود. ایشان همچنین در خصوص تبعات افزایش نامتعارف حقوق ۵۷ درصدی سال جاری نکاتی را ذکر کردند و درخواست داشتند این افزایشها به صورت واقعی دیده شود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به هزینه‌های مترتب و تحمیلی به دولت و سازمان تامین اجتماعی برای پرداخت بیمه بیکاری در شرایط رکود اقتصادی اشاره نموده، تصریح کرد: با توجه به انبوه نیروهای کاری که از سازمان تامین اجتماعی مطالبه حقوق بیمه بیکاری می‌نمایند، بودجه‌های فراوانی در سالهای اخیر مصروف پرداخت این حقوق شده که می‌توان با راهکاری سنجیده، از این

حجم ریالی بسیار بزرگ در اجرای طرح‌های زیربنایی و اشتغال پایدار نیروی کار، بهره برد.

در ادامه این جلسه نمایندگان حوزه سازندگی و آبادگری کشور مشکلات خود در زمینه رتبه‌بندی، تعدیل، شرایط عمومی پیمان، مناقصات، فهرست‌بها، و... را اعلام نموده، پیشنهاداتی در زمینه رفع آنها مطرح کردند که به طور فهرست‌وار می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- حفظ شرکتهای پیمانکاری دارای قدمت بالاکه سرمایه‌های کشور محسوب می گردند

۲- تمدید صلاحیت شرکتهای بزرگ که به دلایل خارج از قصور پیمانکار، دچار افت رتبه می‌گردند

۳- اعلام تعدیل موقت ماهیانه در شرایط رشد ۵۷ درصدی دستمزدها که تاثیر مستقیم این موضوع بر هزینه های جاری کارگاه، غیر قابل اغماض است.

۴- امکان استفاده از توان کارشناسی سندیکا و سایر تشکلهای صنعت احداث در کلیه سطوح دفتر نظام فنی و اجرایی علی‌الخصوص در بخش تشخیص صلاحیت

۵- عدم تبیین مبلغ مناقصه در برخی مناقصات و اعلام پرداخت بخشی از وجوه پیمان به صورت اسناد خزانه اسلامی

۶- بروز رسانی بخشنامه ۵۰۹۰ با موضوع تاخیرات (با هماهنگی ریاست محترم نظام فنی و اجرایی و دبیر سندیکا، کارگروهی متشکل از نمایندگان دفتر نظام فنی و اجرایی، سازمان برنامه و بودجه استان قزوین و نمایندگان سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران در حال بررسی و بروزرسانی این بخشنامه می‌باشند.)

۷- لزوم تقویت صدور خدمات فنی و مهندسی

در بخش دیگری از این نشست **دکتر قانع‌فر رئیس امور نظام فنی و اجرایی کشور** ضمن قدردانی از اعلام نظرات، یکی از راهکارهای برون رفت از مشکلات این حوزه را همکاری نزدیک دفتر نظام فنی و اجرایی با تشکلهای بخش خصوصی دانست و اعلام کرد از هرگونه همکاری فیمابین حمایت می‌کند.

دکتر قانع‌فر در پاسخ به درخواست تمدید صلاحیت شرکتهایی که تغییری در هیات مدیره نداشته‌اند، عنوان کرد تمدید صلاحیت بدون بررسی پرونده‌ها در حال حاضر محمل قانونی ندارد.

در رابطه با موضوع اجرایی نشدن مصوبه هیات وزیران در رفع برخی مشکلات آیین‌نامه اعلام شد قرارداد مشاوره مرکز انفورماتیک سازمان منعقد وحداکثر تا پایان فصل بهار این مشکل مرتفع خواهد گشت.

وی در بخش دیگری از سخنان خود اعلام نمود که شرایط عمومی پیمان جدید در حال طی نمودن مراحل نهایی ابلاغ است.

در ادامه **دکتر شکیبایی** از بررسی موضوع اعلام تعدیل موقت بعد از هر فصل در جبران تغییر هزینه‌های پروژه‌ها خبر داد.

آقای امینی رئیس واحد تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران ضمن استقبال از تشکیل جلسات با نمایندگان تشکل‌های فنی و مهندسی، اعلام آمادگی نمودند که در طراحی شیوه‌نامه‌ها و وحدت رویه از کارشناسان سندیکا و سایر تشکل‌ها دعوت به عمل آید.

دکتر قانع‌فر ضمن این که وجود فرماندهی واحد در پیشبرد امور صادرات فنی و مهندسی کشور را ضروری دانست، از آمادگی کامل دفتر نظام فنی و اجرایی در اخذ پیشنهادات به خصوص در زمینه ضوابطی که جای آن در نظام فنی کشور خالی به نظر می‌رسد خبر داد.

وی از راه اندازی سامانه پرسش و پاسخ نظام فنی و اجرایی در راستای دسترسی سریع ذی‌ربطان به پرسش و پاسخ‌های صورت پذیرفته خبر داد و جلوگیری از تضییع وقت مراجعین و امکان استناد به این مجموعه جهت حل اختلافات بین پیمانکاران و مشاوران و دستگاههای اجرایی در سراسر ایران را از مزایای این موضوع برشمردند.

در پایان این دیدار دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران نبود معاونت مستقل فنی در ساختار سازمان برنامه و بودجه کشور را یکی از بزرگترین معضلات این حوزه دانست و پیشنهاد ایجاد معاونت فنی در سازمان را ارائه نمود که مورد استقبال حاضرین در جلسه قرار گرفت.

دکتر قانع‌فر ضمن این که وجود فرماندهی واحد در پیشبرد امور صادرات فنی و مهندسی کشور را ضروری دانست، از آمادگی کامل دفتر نظام فنی و اجرایی در اخذ پیشنهادات به خصوص در زمینه ضوابطی که جای آن در نظام فنی کشور خالی به نظر می‌رسد خبر داد.

سفیر ایران در عراق و در جمع پیمانکاران ایرانی مطرح کرد

حمایت از پیمانکاران ایرانی با اتخاذ سیاست واحد

پیمانکاران ایرانی که صدور خدمات فنی و مهندسی به کشورهای همسایه را در برنامه خود داشتند، در پی روابط دوستانه ایران با همسایه خود، تلاش کردند وارد بازار ساخت و ساز در این کشور شوند. تلاشی که تا زمان ورود داعش به عراق روند مطلوبی داشت اما بعد از آن و در طی چند سال اخیر در فضایی مبهم قرار گرفت. پیمانکاران ایرانی که بارها از حسن روابط مسئولان و دولتمردان ایرانی و عراقی شنیده بودند، انتظار داشتند این روابط امکان استفاده از ظرفیت‌های موجود در بازار ساخت و ساز عراق را برای آنها فراهم کند اما نه تنها این اتفاق نیفتاد بلکه پیمانکارانی که با پذیرفتن همه ریسکها و مشکلات موجود قدم به عراق گذاشته بودند با نیروی انسانی و تجهیزات خود در آنجا زمین‌گیر شدند. این پیمانکاران موفق به دریافت مطالبات خود نشدند، پروژه‌های آنها بلاتکلیف ماند، و خسارات زیادی به آنها وارد شد. با وجود چنین خسارتی، پیمانکاران ایرانی توصیه دولت را پذیرفتند و همچنان در عراق مانده‌اند چرا که ترک عراق به معنای واگذاری همین بازار محدود ساخت و ساز به رقبای منطقه‌ای است.

در همین زمینه سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران و انجمن صدور خدمات فنی و مهندسی مقدماتی فراهم کردند تا روز شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه نمایندگان شرکتهای پیمانکاری فعال در عراق با محمد کاظم آل صادق سفیر جمهوری اسلامی در عراق دیداری داشته باشند و به بیان مسائل و مشکلات جاری خود در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی به کشور عراق بپردازند. دیداری که طی آن سفیر ایران در عراق از اتخاذ سیاست واحد برای حمایت از پیمانکاران ایرانی خبر داد.

در آغاز این نشست دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران با اشاره به این که سندیکای شرکتهای ساختمانی با ۷۰۰ عضو و سابقه ۷۵ سال ساخت و ساز در کشور انجمن مادر در حوزه ساخت و ساز است، فیلم کوتاهی از فعالیتها و دستاوردهای اعضای سندیکا در عمران و آبادی کشور به نمایش گذاشت و گزارشی از وضعیت پیمانکاران ایرانی، و صدور خدمات فنی و مهندسی به ویژه در عراق ارائه داد.

وضعیت پیمانکاری در ایران

دکتر ایرج گلابتونچی با مقایسه آماری وضعیت اشتغال و بیکاری نیروی انسانی در بهار ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، و ۱۴۰۰ عنوان کرد: سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل کشور در سال ۱۳۹۶ حدود ۳۶ درصد بوده است، و در بهار ۱۴۰۰ به ۴۰ درصد رسیده که نشان می‌دهد حجم زیادی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ما بعد از اتمام تحصیل امکان کار ندارند. با توجه به این که جمعیت ۱۵ سال به بالای کشور که ۶۲ میلیون هستند و جمعیت جوان کشور به خصوص برای فارغ‌التحصیل‌های دانشگاهی باید فکر اساسی شود.

وی افزود: ما ۵۶ هزار و ۵۰۰ شرکت مهندسی داریم که از این میان حدود ۵۳ هزار شرکت پیمانکاری هستند و ۳ هزار و ۵۰۰ شرکت مهندس مشاور. پیمانکاران در ۱۱ رشته و مشاوران در ۵ رشته تایید صلاحیت می‌شوند که اگر دولت بخواهد به همه اینها در داخل کشور کار بدهد باید ۵۳۰۰ همت(معادل ۲۰۰ میلیارد دلار) به آنها کار ارجاع دهد که با توجه به وضعیت بودجه، نفت و تحریم‌ها چنین چیزی امکان‌پذیر نیست. اگر به تعداد پیمانکارها نگاه کنیم هر سال حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد به ظرفیت آنها اضافه می‌شود. مثلا در سال ۱۳۹۹ حدود ۷۰ هزار رشته-رتبه بوده که در سال ۱۴۰۰ تبدیل به ۸۶ هزار رشته-رتبه شده است. به طور تقریبی از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ هر ساله ۱۰درصد با توجه به فارغ‌التحصیل‌های دانشگاهی حجم شرکتهای مهندسی زیاد می‌شود که باید برای این شرکتها کار ایجاد کنیم وگرنه نیروهای مهندس فارغ‌التحصیل بیکار می‌مانند.

وی افزود: رتبه‌های پیمانکاری به ترتیب از ۱ تا ۵ هستند که در رتبه ۵ تجمعی از شرکتهای جوان دیده می‌شود که بیشتر آنها در حوزه ساختمانی و راه تجمع دارند. این امر نشان می‌دهد باید برای شرکتهای رتبه ۵ که جوان و آماده کار هستند پتانسیل ایجاد کنیم و برای آنها جای کار مناسب در نظر بگیریم. مشاوران هم ۳ رتبه دارند که در رتبه ۳ تجمع زیادی دیده می‌شود. در مجموع ما جمعیت جوان و آماده به کاری داریم که باید برای آنها خلق کار کنیم که با توجه به وضعیت مالی موجود این امکان در داخل کشور وجود ندارد.

دبیر سندیکا افزود: طبق آماری که از شرکتهای سندیکا و سایر شرکتهای بخش خصوصی گرفته‌ایم نیروهایی که به طور مستقیم در این ۵۳ هزار شرکت مشغول به کار هستند ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار نفرند که اگر به هر کدام از این افراد ۴ میلیون نفر را ارتباط دهیم ۱۰ میلیون نفر از جمعیت کشور در حوزه مهندسی و پیمانکاری و مشاوره کشور فعالیت می‌کنند و اگر کسب و کار آنها رونق یابد اقتصاد ۱۰ میلیون نفر بهتر خواهد شد.

گلابتونچی افزود: در مقایسه بین کشورهای

بزرگ دنیا مانند فدراسیون روسیه و ایالات متحده و سایر کشورها، ایران بیشترین جمعیت فارغ‌التحصیل را در سال دارد. طبق اعلام نشریه فابریکا ۲۳۳ هزار مهندس در سال فارغ‌التحصیل می‌شوند. اگر به سرانه جمعیت توجه کنیم ما در دنیا بیشترین تولید سالانه مهندس را داریم که باید دید برای آنها چه ظرفیت‌هایی در نظر گرفته‌ایم. تعداد دانشگاه‌های ایران از مجموع تمام دانشگاه‌های کشورهای انگلستان، استرالیا، کانادا، آلمان، هلند، سوئیس، دانمارک، بلژیک و هنگ‌کنگ بیشتر است. در ایران ۲۶۴۰ دانشگاه وجود دارد که از این میان سهم وزارت علوم از جمعیت دانشجویی ۶۸ ٪ و سهم دانشگاه آزاد ۳۲ ٪ است. این در حالی است که بر اساس اعلام موسسه اسپانیایی CISC چین ۲۴۸۱ و هند ۱۶۲۰ دانشگاه دایر کرده است. این تعداد دانشگاه حدود ۵ هزار میلیارد تومان از بودجه کل کشور را می‌بلعد و با بالا بردن تعداد فارغ‌التحصیلان نزدیک به ۵۰ درصد از جمعیت بیکار کشور را تولید می‌کند. یعنی ما برای تربیت نیروی انسانی برنامه داریم اما برای جذب آنها برنامه مناسب نداریم.

دکتر ایرج گلابتونچی تصریح کرد: ما برای جذب این نیرو در داخل کشور نمی‌توانیم کاری انجام دهیم چرا که کمبود بازار یا پروژه‌های مناسب داخلی برای فعالیت‌های پیمانکاری داریم و باید به خارج از کشور فکر کنیم. کاهش شدید پروژه‌های عمرانی باعث بیکاری و نابودی شرکت‌های پیمانکاری است و لازم است بازارهای جدید برای فعالیت این شرکتها پیدا شود. البته حضور در بازارهای بین‌المللی و فعالیت در صدور خدمات فنی و مهندسی الزاماتی دارد.

وی با اشاره به این که با آغاز یک پروژه عمرانی حجم وسیعی از افراد مشغول به کار می‌شوند عنوان کرد: وقتی پروژه عمرانی فعال نیست، چرخه اقتصادی بیکار می‌ماند اما وقتی پروژه‌های عمرانی فعال می‌شوند از ایجاد موج وسیع بیکاری قشر تحصیل‌کرده و مهاجرت جلوگیری می‌کند. با فعال شدن چرخه ساخت و ساز چرخه عظیمی از اقتصاد کشور مرتبط با فعالیت‌های پیمانکاری فعال می‌شود. در نهایت اشتغال پایدار و مطمئن در کشور ایجاد شده، ارزآوری مطمئن و موثر به وجود می‌آید که به قطع وابستگی به نفت به عنوان محصول اصلی صادراتی کشور کمک می‌کند. در نهایت حضور ایران در بازارهای جهانی به عنوان نمادی از قدرت و عزت ملی و اسلامی ایران رقم می‌خورد.

وضعیت صدور خدمات فنی و مهندسی

وی افزود: ما سازمانهای زیادی داریم که در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی کار می‌کنند مانند سازمان برنامه و بودجه، وزارت صمت، وزارت راه و شهرسازی، سازمان توسعه و تجارت، وزارت نیرو، بانک مرکزی، بانک توسعه صادرات، صندوق ضمانت صادرات، وزارت ارتباطات و ... که هر کدام یک قسمت صدور خدمات فنی و مهندسی دارند و واقعا معلوم نیست متولی اصلی صدور خدمات فنی و مهندسی کجاست؟ یک مدتی گفتند وزارت صمت مسئول است اما بعدها گفته شد وزارت نیرو مسئول اتاق مشترک است. وزارت خارجه هم به نوعی نقش متولی را ایفا می‌کند.

گلابتونچی گفت: طبق آمار مربوط به عملکرد صادرات خدمات فنی و مهندسی که از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۹۸ تهیه کردیم حدود ۳۲ میلیارد دلار در قالب ۹۰۰ پروژه کارنامه تقریبی صدور خدمات فنی و مهندسی ایران است. در سالهایی مثل سال ۱۳۹۰ که توجه دولت بیشتر شده، جایزه صادراتی گذاشته و اجازه فعالیت داده ظرفیت صادرات فنی و مهندسی ما به ۴/۲ میلیون دلار رسیده است. یعنی این ظرفیت در کشور وجود دارد که حتی بیشتر از این میزان کار کنیم. سال ۱۳۹۴ درهای عراق به روی پیمانکاران ما باز شد و آنها با ورود در مناقصات ۲/۳ میلیارد دلار پروژه گرفتند. این نشان می‌دهد که اگر بازاری در کنار ما فعال باشد می‌توانیم با هماهنگی لازم آن بازار را از دست رقیب منطقه‌ای بگیریم.

وی درباره پراکندگی کار در کشورهای مختلف نیز عنوان کرد: ما در کشورهایی مانند ازبکستان، تاجیکستان، بنگلادش افغانستان پاکستان، سریلانکا، قزاقستان ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، عراق امارات متحده، عمان، یمن، بلاروس، جیبوتی، کنیا، الجزایر، سودان و ونزوئلا کار کرده‌ایم اما بیشترین حجم کار بین سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در عراق بوده است. ما در عراق حدود ۴ میلیارد دلار قرارداد ثبت شده داریم که ۲ میلیارد دلار آن مربوط به مپنا و بقیه آن مربوط به پیمانکاران بخش خصوصی است. اما از سال ۱۳۹۵ که داعش وارد عراق شد امکان گرفتن کار برای ما کم شد.

وی افزود: در این بازه بخش خصوصی ما با ۴۰ شرکت ۶۰ پروژه در عراق گرفتند که از این میزان ۱/۳ دهم در جنوب عراق، ۲۳۵میلیون دلار در سلیمانیه و حدود ۴۰۰ میلیون دلار در اربیل است. بیشترین حجم کار در وزارت اعمار و اسکان و شهرداری و حدود ۴۵۲ میلیون دلار است. با وجود پتانسیل بالا نتوانستیم از وزارت نفت کار زیادی بگیریم. در وزارت ورزش و جوانان پروژه‌های بزرگی مانند ورزشگاه الزورا و تاجیات را داریم. در وزارت برق پروژه‌های بزرگی داریم. در بخش حمل و نقل پروژه‌های جاده‌سازی داریم. در زمینه نمادهای شهری پل خبات و پل دهباشیان و رانیه‌سیتی و ... را داریم. پروژه‌هایی هم با استانداری و وزارت سرمایه‌گذاری داریم. تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب هم در کردستان و جنوب عراق در دست اجراست.

وی افزود: اگر رتبه‌بندی ۲۵۰ پیمانکار برتر در جهان را ببینیم متوجه می‌شویم چین ۶۵ شرکت در این رتبه‌بندی داشت که در سال ۲۰۲۰ به ۷۴ شرکت تبدیل شد. ترکیه هم ۴۴ شرکت در این رتبه‌بندی دارد. ۲ شرکت ایرانی جزو ۲۵۰ پیمانکار برتر دنیا هستند اما جا داشت با چنین ظرفیت عظیمی ما جایگاه بالاتری در این رتبه‌بندی داشته باشیم. هندوستان در سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ در این جدول نبوده اما با هماهنگی دولت و پیمانکاران از سال ۲۰۱۶ به مرور وارد این جدول شده و با ۵ پیمانکار از فرانسه و آلمان پیشی گرفته است. وقتی هندوستان می‌تواند چنین کاری کند قطعا که ما عقبه بیشتری داریم

قادر به این کاریم.
گلابتونچی افزود: مهم‌ترین رقیب منطقه‌ای ما ترکیه است که در همان بازه‌ای که ما ۳۴ میلیارد دلار صادرات داشتیم، حدود ۴۲۵ میلیارد دلار صادرات خدمات فنی و مهندسی داشته است. تولید ناخالص داخلی آن ۶ درصد است که سهم صدور خدمات فنی و مهندسی از اقتصاد ترکیه حدود ۳۰ درصد است. یعنی ترکیه حجم زیادی از اقتصاد خود را بر مبنای صدور خدمات فنی و مهندسی پایه گذاشته است. با این ظرفیت عظیمی که ما داریم قطعا می‌توانیم برنامه‌ای مشابه با برنامه ترکیه را پیاده کنیم.
وی گفت: پراکندگی بازار صدور خدمات فنی و مهندسی ترکیه نشان می‌دهد شرکتهای پیمانکاری ترکیه با موفقیت در ۵ قاره رقابت کرده و در ۱۲۸ کشور به ارائه خدمات می‌پردازند. این سهم در اوراسیا ۴۶ درصد، در خاورمیانه ۲۵ درصد، در آفریقا ۱۷ درصد و در اروپا ۷ درصد است. یعنی در حوزه اطراف ما ترکها بسیار فعال هستند و قرارداد آنها در سالهایی به ۳۱/۶ میلیارد دلار هم رسیده است. بیشترین صادرات ترکیه به فدراسیون روسیه است که در سال ۲۰۲۱ حدود ۸۴ میلیارد دلار بوده است یعنی حدود ۲۰ درصد از صادرات خدمات فنی و مهندسی ترکیه در سال ۲۰۲۱ به فدراسیون روسیه بوده است. بعد از آن ترکمنستان، لیبی و عراق در رتبه‌های بعدی صادرات ترکیه قرار گرفته‌اند که نشان می‌دهد آنها این ظرفیت را خوب می‌شناسند. ۷ درصد از صادرات خدمات فنی و مهندسی ترکیه در عراق انجام شده است در حالی که ما قادر بودیم با پتانسیلی که داریم و نیروهایی که به عراق برده‌ایم این بازار را از دست آنها بگیریم اما تاکنون موفق به این کار نشده‌ایم.
وی تاکید کرد: ترکها برنامه صادرات خدمات فنی و مهندسی خود را از سال ۱۹۷۲ در لیبی و عربستان و کویت شروع کردند. از سال ۲۰۰۹ وارد عراق شدند. ما هم از همان سال تا سال ۲۰۱۵ که داعش ظهور کند وارد عراق شدیم حدود ۲ میلیارد دلار کار گرفتیم اما به اندازه ۵ میلیارد دلار ظرفیت کار ایجاد کردیم. یعنی با ماشین‌آلات و تجهیزاتی که پیمانکاران ایرانی به عراق برده‌اند به راحتی می‌توان ۵ میلیارد دلار کار گرفت و با یک برنامه خوب و متقن می‌توان به ۲۰ میلیارد دلار هم فکر کرد.

مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی

ایرج گلابتونچی درباره مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی نیز عنوان کرد: مشکلات ساختاری شرکتهای پیمانکاری بخش خصوصی یکی از موارد اصلی است و شرکتهای مهندسی باید تراز خود را بالا ببرند. ما حمایت موثر و قاطع دولت و نهادهای حاکمیتی از صدور خدمات فنی و مهندسی را نداریم. همه می‌گویند صدور خدمات فنی و مهندسی خوب است اما نبود یک استراتژی واحد، و برنامه مدون به ویژه از سوی دولت باعث عدم دسترسی به بازارهای هدف و ورود به این بازارها بوده است. همچنین در مراودات بانکی به ویژه مشکلات مربوط به صدور ضمانت‌نامه‌های مختلف و جا به جایی پول مشکلاتی داریم. قبلا می‌توانستیم در عراق از طریق سیستم back to back یا کانترگارانتی « counter guarantee» مشکل جابجایی پول را حل کنیم اما امروز با ۱۰۰ درصد deposit هم در عراق به ما ضمانت‌نامه نمی‌دهند. البته ما راه حل‌هایی برای این مورد پیشنهاد کرده‌ایم از جمله این که از منبع پولی که جمهوری اسلامی در عراق دارد حدود ۲۰۰ میلیون دلار را مسدود (deposit) کند تا از محل آن ضمانت‌نامه صادر شود. به این ترتیب ما ضمانت‌نامه را در عراق می‌گیریم و تمام تضامین را به یک بانک داخلی پرداخت می‌کنیم.
وی با اشاره به سایر مشکلات صدور خدمات فنی و مهندسی افزود: مشوق‌های لازم برای تشویق فعالین این حوزه وجود ندارد به خصوص در گمرک، بیمه و مالیات که فشارهای زیادی به پیمانکاران وارد می‌شود. عدم توجه ویژه دولت در مذاکرات فی مابین دولت‌ها جهت به دست آوردن بازارهای بین‌المللی نیز دیده می‌شود. ترکیه یکی از کارهایی که می‌کند این است که مسئولانش را می‌فرستد تا مسئولان کشورهای دیگر را مجاب کنند که فلان پروژه را باید به ما بسپارید. مسئولان ما هم به راحتی می‌توانند با طرف عراقی گفتگو کنند تا پروژه‌های بزرگ را از آن کشورمان کنند.
وی افزود: مشکلات ارزی و کار در مرحله بازاریابی (هزینه بربودن فرآیند کاریابی) نیز وجود دارد. قوانین مرتبط با فعالیتهای صدور خدمات فنی و مهندسی قدیمی است و باید با توجه به شرایط موجود تغییر کند. بحث‌های دیگری مانند عدم تخصیص کد بیمه تامین اجتماعی به کارگاه های خارج از ایران(حتی با ارائه قرارداد و تایید سفارت ایران در آن کشور و وزارت

من با آقای رئیس جمهور ملاقاتی خواهم داشت و در نظر دارم بحث داشتن سیاست واحد اقتصادی درکشور و حمایت از پیمانکاران و بازرگانان ایرانی را با اتخاذ سیاست واحد که را مطرح کنم که بسیار مهم است.

علیرغم مشکلات باید کار در عراق را ادامه دهیم چرا که ظرفیت کار عمرانی در عراق بسیار زیاد است و باید از آن استفاده کنیم، دولت باید تمام قد از فعالان اقتصادی حمایت کند

خارجه) وجود دارد. اما در نهایت بزرگترین مشکل ما بحث ضمانت‌نامه است. پیشنهاد ما این بود که یک ستاد عالی برای صدور خدمات فنی و مهندسی در حد معاون رئیس جمهور وجود داشته باشد. وزارت خارجه به عنوان دبیر این ستاد باشد و این ستاد صدور خدمات فنی و مهندسی را در ۳ کارگروه عربی، آفریقایی و کشورهای همسایه و غیرعربی فعال کند.

دبیر سندیکا در بخش پایانی سخنان خود گفت: تا قبل از سال ۲۰۱۵ که قائله داعش پیش بیاید پیمانکاران ما در قالب کنسرسیومهای مختلف و به صورت منفرد در مناقصات بین‌المللی شرکت کردند و ۶۰ پروژه بزرگ زیرساختی عراق را گرفتند و شروع به فعالیت کردند. تا زمان ورود داعش مشکلی وجود نداشت و اگر هم وجود داشت به کمک سفارت، ستاد توسعه روابط با عراق و ... قابل حل بود. اما از زمان ورود داعش پرداخت صورت وضعیت‌ها مشکل شد به ترتیبی که دولت مرکزی پرداختی نکرد. دولت اقلیم کردستان هم اوایل با پرداخت چک‌های بی‌محل که تنزیل می‌شد، صورت وضعیت را از حساب دولت خارج می‌کرد و به حساب شرکتهای ما می‌آورد اما اعلام می‌کرد پول نداریم به شما بدهیم. پیمانکاران چک شخصی می‌کشیدند و بیرون می‌آوردند که یک گروهی بیرون ایستاده بودند و می‌خریدند. یعنی پیمانکاران برای اداره کارگاهها چک‌ها را تنزیل می‌کردند. این کار انجام شد تا سال ۹۴که با نچروان بارزانی جلسه داشتیم که قول داد ۵۰ میلیون دلار به ما بدهد که پروژه‌ها را نگه داریم اما خلف وعده کرد، بعدا با کمک ستاد و وزارت صمت و انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی برنامه‌ای را از شرکتها گرفتیم و دیدیم اگر بتوانیم در آن مقطع ۲۰۰ میلیون دلار تزریق کنیم شرکتها می‌توانند خودشان را در عراق نگه دارند.

وی گفت: البته این توصیه‌ای بود که آقای رستم قاسمی کرد که گفتند بر شما تکلیف است که در عراق بمانید، چون با بیرون آمدن از عراق بازار را از دست می‌دهید و حضور در بازار بین‌المللی دشوار خواهد شد. ایشان به عنوان دبیر توسعه روابط ایران و عراق پیشنهاد کرد تا زمانی که شرایط عراق بهتر شود ۲۰۰ میلیون دلار وام ۵ درصد با ۲ درصد کارمزد بدهند. اما از سال ۲۰۱۵ تا امروز وضعیت به ترتیبی پیش رفته که شرکتهای خدمات فنی و مهندسی علاوه بر این که بخش عمده‌ای از مطالبات را دریافت نکرده‌اند، بابت نگهداری کارگاه و خواب ماشین‌آلات و شارژ ضمانت نامه(به طریق کانتر گارانی) حدود ۷۵۰ میلیون دلار خسارت دیده‌اند. فضای کار در عراق سخت شده چون دوستان نمی‌توانند ضمانت‌نامه بگیرند و کار خود را گسترش دهند یا حتی مطالبات خود را بگیرند. اما نمی‌توان منکر شد که همچنان پتانسیل بزرگی در عراق وجود دارد که با حفظ بازار و حل مشکلات به دستاوردهای بزرگی منجر خواهد شد.

وی گفت: سررسید پرداخت وام ۲۰۰ میلیون دلاری رسیده و همه دوستان در سرفصل غیر جاری رفته‌اند و حتی دسته چک هم نمی‌توانند بگیرند. با پیگیری از سمت انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی متوجه شدیم وزیر صمت پیشنهاد تمدید دو ساله آن را داده که با تایید در کمیسیون فرعی به کمیسیون اصلی اقتصادی رفته تا تمدید شود. البته سالی که این وام به ما پرداخت شد گفتند باید بروید آن را از کونلون بانک چین بیاورید. در چین مجبور شدیم برای تبدیل یورو به یوان ریزش پول را تحمل کنیم و برای انتقال پول آن را به کشور ثالث ببریم، این پول حدود ۱۲ درصد ریزش داشت. علاوه بر این که ۵

درصد هم بانک سود خواست. ۲ درصد هم صندوق ضمانت کارمزد خواست. هر سال هم که تمدید می‌شود ۵ درصد سود و ۲ درصد کارمزد روی آن می‌آید.
گلابتونچی تاکید کرد: البته برای مساعدت گفتند به نرخ روز پرداخت با شما حساب می‌کنیم، یعنی دلار را ۳ هزار و ۳۰۰ تومان دادند اما از ما تضامین به روز خواستند. گفتیم شما برای صنعتگرها در قالب بند ۲۰ رفع موانع تولید به نرخ روز دریافت محاسبه می‌کنید اما با ما به نرخ روز پرداخت محاسبه می‌کنید. تا امروز این وام شده وامی به نرخ امروز و با ۴۰ درصد over که اگر پیمانکاران زندگی خود را هم بفروشند قادر به پرداخت آن نیستند.

شرکتهای صدور خدمات فنی و مهندسی حاضر در عراق

در ادامه جلسه شرکتهای صدور خدمات فنی و مهندسی حاضر در عراق به بیان مشکلات خود پرداختند. مهندس بابک خلفی از شرکت صنعتی گام اراک عنوان کرد: از سال ۲۰۱۲ وارد کار در کردستان عراق شدیم. بزرگترین خط انتقال برق استان سلیمانیه که ۱۵۰ کیلومتر بود انجام شد و به ما لوح تقدیر دادند اما همچنان مطالبات ما معوق مانده است. برای دریافت مطالبات تمام تلاش خود را کردیم اما بی‌نتیجه ماند. در حالی که طلب ما به شکل پول صوری در حساب بود و پرداخت نمی‌شد ما بدهی معوق داشتیم و برای آن تحت فشار بودیم.

در ادامه مهندس فرزاد اناری عضو هیات مدیره شرکت آبادراهان پارس عنوان کرد: دو قطعه از قطعات ۵ گانه اربیل را انجام می‌دادیم. حدود ۲۰ درصد کار که انجام شد موضوع داعش پیش آمد و کار برای مدتی متوقف شد. امکانات و تجهیزات ما نیز در پروژه متوقف ماند، از این رو فعلا بازپرداخت وام برای ما دشوار است. البته ما یک سال است مجددا کار را شروع کردیم. کار با روندی کند در حال انجام است.

مهندس نوید مشرف مدیر عامل شرکت خط ساز نیز عنوان کرد: با تشویق دولت وارد کار در عراق شدیم اما در باتلاق بزرگی گیر افتادیم. ما کارهای مربوط به خطوط برق را در سلیمانیه و اربیل عراق انجام می‌دادیم. با وجود مشکلات زیاد ۳۶ روستا و تعدادی اتوبان را برق‌رسانی کردیم. زمانی که قرار بود چک ما تبدیل به پول شود مصادف شد با ورود داعش به عراق و به ناچار چک‌ها را تنزیل کردیم. شرکت ما ۲ میلیون دلار خسارت دیده است. راه برگشت نداریم، البته قرار هم نیست که برگردیم. چرا که گفته می‌شود سنگر اقتصادی خود را در عراق حفظ کنیم. در چنین شرایطی وام پرداخت شده هم به یک معضل اصلی تبدیل شده است.

مهندس مهدیار مدیر عامل شرکت عمراب نیز عنوان کرد: ما سه پروژه بزرگ در عراق داریم. یکی از آنها پروژه آبرسانی است و با وجود نیاز شدید مردم منطقه، دولت کردستان اقبالی به انجام آن نشان نمی‌دهد، ما نیز قادر به برداشت مطالبات خود که در بانک قرار دارد نیستیم. ناچار مقدار زیادی پول را تا ۴۵ درصد تنزیل کرده‌ایم. اندازه این پروژه ۶۰ کیلومتر است اما ۷-۸ سال است مثل آتش در دست ما است. همه پرسنل و تجهیزات بر سر کارند اما کار متوقف است و کسی پاسخگوی شرایط موجود نیست. بالغ بر ۵۰ میلیون دلار در این پروژه خسارت دیده‌ایم.
وی گفت: پروژه بعدی ما تصفیه‌خانه فاضلاب و شبکه آن در شهر الشطره است که از سال ۲۰۱۲ تاکنون گرفتاری‌های زیادی برای ما به همراه داشته است. در نهایت هم دبیر دولت یعنی آقای حمیدالغزی در این باره مرا صدا زد و گفت: «شماها آمدید اینجا که کار ما را انجام ندهید». سپس کار ما را گرفت تا به قیمت ۴ برابر به یک عراقی بدهد. آیا مظلوم‌تر از این می‌شود در کشوری حضور داشت.
وی افزود: پروژه دیگری که داریم یک سد در سلیمانیه کردستان است که کارفرمای آن در اربیل است. طراحی کار با شرکت دیگری بود که با شروع کار همکاران ما در زمینه جاسازی سد اخطار دادند. ما به کارفرما اعلام کردیم و جاگیری سد را اصلاح کردیم. علاوه بر پول ما که در حساب مانده، و علاوه بر خسارات وارده، چند بار ناچار به فروش و خرید ماشین‌آلات شده‌ایم. با این همه هنوز کسی پاسخگوی ما نیست. به نظر می‌رسد برای حل مشکلات ما در عراق فشار سیاسی لازم است. باید مسئولان ما یک بار فقط و فقط برای حل مسائل ما پیمانکاران وارد عمل شوند نه این که ما زینت‌المجالس باشیم و در همان مجالس موضوعات دیگری مطرح شود.

در این بخش دکتر گلابتونچی نیز عنوان کرد: ۴۰ شرکت حاضر در عراق، کمیته‌ای در انجمن صدور خدمات فنی و مهندسی و سندیکا تشکیل داده‌اند که مهندس خواجوی، امینی و مهدیار مسئولیت آن را بر عهده دارند. بنده هم کنار آنها هستم. قرار بود در تفاهماتی که با دولت عراق کردیم، یعنی طبق صورت جلسه با وزارت اعمار و اسکان و صورت جلسه آقای قاسمی با آقای نچیروان کمیته‌ای مشترک بین ما و طرف عراقی برای بررسی مشکلات پیمانکاران ایرانی تشکیل شود. در دو مقطع، یک بار آقای قاسمی و یک بار هم آقای شریعتمداری بنده و آقای مهدیار را برای کمیته معرفی کردند، طرف عراقی نیز نمایندگان خود را معرفی کرد اما هیچ وقت این کمیته تشکیل نشد. زمانی هم که اتاق مشترک از وزارت صمت به وزارت نیرو منتقل شد در یادداشت تفاهم اجلاس نوشته شد کمیته تشکیل می‌شود. آقای پیل‌تن نیز در سازمان توسعه تجارت پیگیر تشکیل کمیته بود اما عملا این کمیته تشکیل نشد. علاوه بر موضوع داعش ماجرای کرونا در آن زمان بهانه عدم تشکیل کمیته شد.
وی گفت: این کمیته علیرغم این که صورت جلسه آن با وزارت اعمار و اسکان و وزارت تخطیط امضا شده بود تشکیل نشد و ما حتی پیش خانم اذکار وزیروکیل وزارت تخطیط رفتیم اما اتفاقی نیفتاد. کمیته می‌توانست به عنوان یک بازوی فنی کنار سفارت تشکیل شود و بحث‌های فنی و حقوقی را دنبال کند. البته چند بار دوستان پیشنهاد کردند که اگر دولت نمی‌تواند به ما کمک کند اجازه دهد ما از طریق حقوقی مسئله را دنبال کنیم اما وزارت خارجه و ستاد توسعه عنوان کرد این کار به صلاح نیست چون مراودات ایران با عراق فراتر از

این حرفهاست. یعنی اگرچه به پیمانکاران اجازه طرح دعوای حقوقی را نمی‌دهند اما مسائلشان نیز پا بر جا می‌ماند.

در ادامه مهندس امینی رئیس هیات مدیره شرکت پورنام عنوان کردند: فیلمی که ملاحظه فرمودید در حضور مقام رهبری نمایش داده شد و بعدها شنیده شد که ایشان این فیلم را خصوصی‌تر دیده‌اند. یک هفته بعد از دیدار مقام رهبری با فعالان اقتصادی ایشان در حضور پرسنل نیروی هوایی صحبت کردند و عنوان نمودند که حماسه سازندگی در ایران صورت گرفته است که باید رسانه‌ها به آن بپردازند. ایشان به درستی فرمودند، چرا که توان مهندسی و قدرت اجرایی مهندس ایرانی آن گونه است که در هیچ زمینه‌ای در طراحی و اجرای هیچ سازه‌ای در خشکی و آبی نیست که شرکتهای ایرانی به بهترین وجه قادر به ساخت آن نباشند.

وی در مورد مشکلات پیمانکاران ایرانی در عراق نیز گفت: بدون حمایت سیاسی موثر هیچ شرکتی در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی موفق نبوده است. ما از این حمایت سیاسی به خصوص در زمانی که داعش حمله کرد برخوردار بودیم. در آن زمان آقای رستم قاسمی و دولت و مجلس دست ما را با مصوبه ۱۰ ماده‌ای گرفتند. در ماده ۱۰ مصوبه هیات دولت این وام اعلام شد و تصریح شد چنان که به هر دلیلی پیمانکاران نتوانستند وام را پرداخت کنند، هزینه دولت به شمار آمده و دولت موظف است بعد از گرفتن مطالبات به بانکها تادیه کند. به دور از انصاف است که همکاری و همراهی مقامات را در آن دوره نادیده بگیریم اما این که گفته شد ما در باتلاق گیر فتاده‌ایم کاملا درست است. این که گفتند پاسخ گوی ما نیستند درست است. و عموما با این جمله که من صلاحیت ندارم جواب می‌دهند.

وی افزود: ۵ سال است که از دو پروژه ما بهره‌برداری می‌کنند اما نمی‌توانیم مطالبات خود را از این دو پروژه دریافت کنیم. در چنین وضعی، بودن در عراق یعنی گیر کردن در باتلاق. در زمینه یک پروژه راه‌سازی نیز وزیر راه به من می‌گوید بروید از قباد طالبانی بودجه بگیرید. در جلسه‌ای با حضور آقای دانایی‌فر و آقای قباد قول داده شد اختلافات کنار گذاشته شود و جاده تمام شود اما باز هم پرداختی صورت نگرفت. ۱۴۰ دستگاه ماشین‌آلات ما آنجا بودند که بخشی از آن را آوردیم اما برای فروش بخشی از آن و پرداخت هزینه کارگاه دچار مشکل هستیم. با شروع حمله داعش من خواستم ماشین‌آلات را بیاورم اما گفتند امکان ندارد. صورت جلسه کردیم که باید ساعات کارکرد آنها را پرداخت کنید وگرنه آنها را می‌برم. ۱۰ سال است ماشین‌آلات ما آنجا خوابیده، یا فرسوده شده‌اند یا فروخته‌ایم و یا صورت وضعیت مربوط به آن را نمی‌دهند.

مهندس حمید قائمی از شرکت شایستگان فارس که در عراق مدیریت شرکت لوتکه را بر عهده دارند نیز عنوان کردند: از سال ۱۳۸۹ با حکم آقای غرضی نماینده سازمان نظام مهندسی در کردستان عراق شدم. در اولین اجلاس اقتصادی ایران و عراق، در دوران آقای احمدی‌نژاد تلاش کردیم که کالاهای ایرانی را در اسناد مناقصه عراق وارد کنیم چون فقط کالای اردنی و ترکیه‌ای بود. پیشنهاد دادیم تدوین مقررات ملی کردستان عراق را بر عهده بگیریم و با این کار کل استاندارد ساختمان‌سازی آنها بر روی استاندارد ایران منطبق کنیم. از سال ۲۰۱۰ سهام شرکت لوتکه عراق را خریدیم و چندین پروژه زیربنایی انجام دادیم. پروژه رانیه‌سیتی را ۸ سال است که تحویل داده‌ایم. نهال‌هایی که در این پروژه کاشتیم همه درخت شده‌اند و بچه‌هایی که در آن شهر به دنیا آمده‌اند به مدرسه می‌روند اما هر سال به بهانه‌های واهی پروژه را از ما تحویل نمی‌گیرند.

وی که در ابوغریب شهرک‌سازی می‌کند و شهرک رانیه را تحویل داده است افزود: ما در عراق هم سرمایه‌گذار و هم پیمانکاریم. در بخشی ۵۰۰ واحد داریم که دولت کردستان فروش واحدها را که برای ما ۵۵ هزار دلار هزینه برداشته ۷۳ هزار دلار تصویب کرده با توجه به شرایط اقتصادی این خانه‌ها ۳۰ هزار دلار هم فروش نمی‌رود.

وی در مورد مشکلات دو پروژه دیگر خود یعنی زیتون ابوغریب و پروژه حسینیه نیز توضیحاتی داد و عنوان کرد: در مورد پروژه حسینیه مشکلات حقوقی وجود دارد که در این باره مدارک حقوقی و مستندات ارائه شده و دو هفته دیگر قرار است در دادگاه حاضر شویم، و امیدواریم سفارت حمایت لازم را از ما بکند. ما برای حل مشکلات خود در عراق تلاش زیادی کردیم اما به نظر می‌رسد برای رسیدن به نتیجه مطلوب نیاز به کارگروهی مجرب و مشترک بین دولتمردان و بخش خصوصی است که با استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود کمر همت به رفع مشکلات ببندند.

مهندس قاعدی مسئول حوزه عراق شرکت پورنام هم عنوان کرد: به نظر من راه حل مشکلات ما از دفتر آقای حمیدالغزی دبیرکل هیات وزرای عراق می‌گذرد و باید با ایشان گفتگو شود. اگر بتوانیم اعتباری از محل منابع بلوکه شده جمهوری اسلامی دریافت کنیم و در اختیار مجموعه‌های سازنده قرار دهیم به کمرنگ شدن مشکلات و سفت شدن جا پای پیمانکاران ایرانی در عراق منجر خواهد شد.

مهندس سالار علیاری مدیرعامل شرکت اویول نیز که در کردستان عراق اجرای سد زلان را بر عهده دارند عنوان کردند: حدود ۷-۸ سال است که کار در کارگاههای پیمانکاری ما در عراق تقریبا متوقف شده است. در حالی که ما هزینه کارگاه را پرداخت می‌کنیم اما آنها مطالبات و خسارات ما را پرداخت نمی‌کنند. در عراق حجم کار زیادی برای پیمانکاران ایرانی وجود دارد، پیمانکاران ایرانی نیز توان و تخصص اجرایی بالایی دارند. برای نمونه در قرارداد ما بازنگری طراحی سد زلان قید شده بود که ما با بازنگری آن متوجه اشتباهات شرکت اردنی در طراحی آن شدیم. با اصلاحات انجام شده کار را آغاز کردیم و تا کنون به ۴۳ درصد پیشرفت رساندیم.

وی افزود: با وجود این توانمندی‌ها سهم ما از کارهای عمرانی عراق بسیار کم است.

به نظر می‌رسد مسئولان ما اعداد و ارقام مربوط به توانمندی پیمانکاران ایرانی را تزئینی تلقی می‌کنند در حالی که ما از ۱۵ سال پیش در سدسازی رتبه سوم جهان را داریم.

وی در پایان گفت: تا زمانی که کارها نظام‌مند و سیستماتیک نباشد تلاشها بی‌نتیجه خواهد بود. ما در این ۷-۸ سال اخیر قدمی در نظام‌مند کردن و حل مشکلات پیمانکاران خود در عراق برنداشته‌ایم و متاسفانه به پتانسیل موجود در بازار عراق دسترسی نداریم در حالی که حل مسائل بازار عراق و رونق آن بسیار مهم است و باید نهادی به این منظور تشکیل شود.

آقای مهندس بهزاد نوری خواجوی مدیرعامل شرکت بلند پایه نیز عنوان کرد:

پیمانکاران برای کار عمرانی در داخل ایران هم مشکلاتی دارند اما به حل مشکلات امید دارند و انتقاد نمی‌کنند، اما همین شرکتها درباره مشکلات موجود در عراق احساس ناامیدی می‌کنند چون فکر می‌کنند کسی را ندارند که پیگیر مشکلاتشان باشد. اگر حس مسئولیت در مسئولان دیده شود پیمانکاران همچنان مشکلات موجود در عراق را تحمل می‌کنند. یک زمانی سازمان ملل عراق را سطح ۳ فورست‌ماژور اعلام کرد و ما می‌توانستیم از آنجا بیرون بیاییم، اما از ما خواسته شد بمانیم و ماندیم. امروز هم باید در عراق بمانیم اما برای این ماندن باید متولی داشته باشیم. متاسفانه تعداد محدودی از مسئولان ما تصویری از کار پیمانکاران ایرانی در عراق دارند. برای نمونه وزیر ورزش ما خبر ندارد که ما یک ورزشگاه در عراق ساخته‌ایم.

حمایت از پیمانکاران ایرانی و بازرگانان ایرانی مهم است

محمد کاظم آل‌صادق سفیر جمهوری اسلامی در عراق نیز با تبریک به مناسبت عید سعید فطر عنوان کرد: بسیار خوشحال شدم از همت بلند ایرانی و کارهای سختی که به دست پیمانکاران انجام شده است. همزمان از حجم مشکلاتی که دوستان دارند متاسف شدم. من با این مشکلات بیگانه نبودم اما طی ۱۱ سال گذشته بیشتر در حوزه مسائل سیاسی و امنیتی فعال بودم و وارد مسائل اقتصادی نشدم. اما امروز که این مسئولیت را بر دوش دارم قطعا یکی از دغدغه‌های جدی من اقتصاد کشورم و تلاش برای رفع مشکلات کسانی است که در این عرصه فعالیت می‌کنند.

وی افزود سالها پیش توئیتی از وزیر دیدم که می‌خواستند شرکتی ایرانی را خلع ید کنند اما حسی ملی مرا وادار کرد که جلوی این کار را بگیرم و عنوان کردم باید از شرکت ایرانی حمایت شود. با تماس‌های من تعدادی از نمایندگان مجلس کمیته‌ای تشکیل دادند که با بازدید و ابراز رضایت از عملکرد شرکت مزبور خواهان ادامه کار شرکت در پروژه شدند.

وی تصریح کرد: این روزها که رئیس جمهور عنوان کردند اولویت کار اقتصادی در کشور همسایه مخصوصا عراق است و برای همین بنده با احساس مسئولیت وارد عرصه شدم. به نظر من هم علیرغم مشکلات باید کار در عراق را ادامه دهیم چرا که ظرفیت کار عمرانی در عراق بسیار زیاد است و باید از آن استفاده کنیم، البته فساد هم وجود دارد و در اغلب موسسات عراقی ریشه دوانده است.

وی با اشاره به لزوم حمایت از پیمانکاران عنوان کرد: آقای اردوغان به ایران آمد اما در ضیافت نهار که آقای جهانگیری همتای ایشان بودند ننشست و گفت تا مشکل فلان شرکت مرا حل نکنید من سر میز غذا نمی‌نشینم. یک مسئول باید این گونه از نیروی انسانی، مهندسان و ارزآوران خود حمایت کنند. تجار عراقی می‌گویند ما لوازم ایرانی را دوست داریم اما بازرگان ایرانی با ما خوب تا نمی‌کند. چرا؟ چون بازرگان ایرانی توسط مسئولان حمایت نمی‌شود و برای همین رفتار متفاوتی دارد. ترکیه به بازرگان خود می‌گوید اگر تاجر عراقی ۲۵ درصد از پول را داد ۱۰۰ درصد کالا را به او واگذار کن، اگر مشکلی هم پیدا کردی من حمایت‌ات می‌کنم. اما تاجر ایرانی توسط مسئول خود حمایت نمی‌شود و می‌گوید تا ۱۰۰ درصد پول را ندهید کالا را نمی‌دهم.

وی تاکید کرد: دولت باید تمام قد از فعالان اقتصادی حمایت کند. من این نکته را به وزیر اقتصاد گفتم که تا از این فعالان اقتصادی حمایت نشود آنها دلگرم نمی‌شوند. ایشان به آقای خاندوزی

گفتند اگر فعالان اقتصادی در ۱۰درصد کار پیشرفت داشته باشند ما مشکلات بیمه و مالیات و ... آنها را حل می‌کنیم که بنده عنوان کردم برای دلگرمی این فعالان باید سند و مدرکی مانند مصوبه دولتی در این مورد وجود داشته باشد. من با اتاق بازرگانی هم درباره مشکلات موجود در عراق صحبت کردم که آنها صحبت از اتاق داوری کردند. موضوعی که باید درباره آن به طور جدی بحث شود.

سفیر ایران در عراق تصریح کرد: بعد از جنگ اوکراین و بعد از فروش نفت وضعیت مالی عراق بهتر شده است. عراقی‌ها به دلیل مشکلات مالی قبلی خود دنبال سرمایه‌گذار هستند، هیچ وقت بودجه عمرانی نداشتند، اخیرا ۲۲ میلیارد دلار در بودجه عمرانی خود گنجانده‌اند و بیشتر دنبال سرمایه‌گذار هستند که دوستان پیمانکار باید به این نکته توجه کنند. بنده هم تمام توان و تلاش خود را برای پیگیری و رفع مشکلات شما به کار خواهم گرفت. من با آقای رئیس جمهور ملاقاتی خواهم داشت و در نظر دارم بحث داشتن سیاست واحد اقتصادی در کشور و حمایت از پیمانکاران و بازرگانان ایرانی را اتخاذ سیاست واحد را مطرح کنم که بسیار مهم است.

سندیکا از نمایی دیگر

فیلم کوتاهی که دبیر سندیکا از فعالیتها و دستاوردهای شرکتهای عضو سندیکا ارائه کرد در اسفند ماه سال گذشته تهیه شده بود تا طی دیدار با مقام رهبری به ایشان ارائه شود. این فیلم در دیدار با مقام معظم رهبری به نمایش درآمده بود و جهت آشنایی سفیر جمهوری اسلامی در عراق نیز با فعالیت شرکتهای ساختمانی ایران ارائه شد.

در این فیلم پروژه‌هایی مانند برج میلاد، برج بین‌المللی تهران، نیروگاه شازند، سیمان زابل، فاز ۱۹ پارس جنوبی، پالایشگاه میعانات گازی بندرعباس، ساختمان اداری مجلس شورای اسلامی، دانشکده صدا و سیما، اتاق بازرگانی، هتل ایل گلی تبریز، پالایشگاه بندرعباس، ساختمان صندوق توسعه ملی، پالایشگاه پارس جنوبی، کتابخانه ملی ایران، پارکینگ طبقاتی رشت، برج‌های طبقاتی سامان فراز، ساختمان مسکونی تجاری سهیل تهران، شهرک واوان، آب شیرین کن بندرعباس، بیمارستان بندرعباس، آشیانه هواپیمای فرودگاه امام خمینی و ... به عنوان نمونه‌ای از پروژه‌هایی که به دست اعضای سندیکا انجام شده به نمایش درآمد.

در زمینه پروژه‌های آبی نیز سد آزاد کردستان، سد خداآفرین، سد داریان، کانال انتقال شیرتپه، سد احمد بیگلو مشکین شهر، سد شهید رجایی ساری، سد سیمره، تصفیه‌خانه قم تونل‌های آب بر سد گتوند، نیروگاه چم شیر، سامانه انتقال آب گرمسیری و ... به عنوان نمونه‌ای از تلاش سازندگان ایرانی معرفی شد.

در حوزه پروژه‌های حمل و نقل نیز جاده ایذه به شهرکرد، سد کارون ۳ ، جاده چابهار به نیک شهر، بزرگراه دو طبقه امام خمینی در اصفهان، پل بزرگ آزادراه منجیل به رشت، جاده اصلی باغملک هفتگل، قطعه ۴ راه آهن اصفهان شیراز، تونل و پل قطعه F از منطقه یک آزادراه تهران شمال، خط سه و چهار متروی تهران، پل کابلی لالی مسجد سلیمان، پل فلزی راه آهن قزوین- رشت با بزرگترین دهانه پل‌های ریلی، آزادراه تهران شمال قطعه ۳، پل شماره ۲ قطعه ۲ آزادراه تهران شمال، تونل توحید تهران، تونل رسالت تهران، اسکله بندر شهید رجایی و ... به عنوان بخشی از کارنامه مهندسان ایرانی به نمایش درآمد.

در ادامه به بخشی از پروژه‌های خارج از کشور اشاره شد از جمله در کشورهایی مانند ازبکستان، تاجیکستان، بنگلادش، افغانستان، پاکستان، سریلانکا، قزاقستان، ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، عراق امارات متحده، عمان، یمن، بلاروس، جیبوتی، کنیا، الجزایر، سودان و ونزوئلا.

در بخشی از این فیلم عنوان شده بود ارزش صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۹۹ معادل ۳۲ میلیارد دلار در قالب ۸۹۱ پروژه بوده است. در میان این پروژه‌ها، پروژه‌هایی مانند شهر ورزشی بغداد، راه آهن بغداد به بصره بر روی پل فرات، مجموعه ورزشی الزوراء، سد نیروگاه برق آبی درالوک در کردستان عراق، جاده دربندی خان عراق، تونل پایاب اوما اویا سریلانکا، شهرک رانیه کردستان عراق، اتوبان دربندی خان عراق، پل و زیرگذر پل خباتی سلیمانیه عراق، پل روگذر ماموستاییان سلیمانیه عراق، تصفیه خانه آب در سودان، تصفیه خانه آب در شطره عراق، ساختمان پارلمان جیبوتی، فرودگاه سوکاترا در یمن، شهرک مسکونی ۷۰۰۸ واحدی نیواوهدا در ونزوئلا و ... دیده می‌شود.

همچنان که در آغاز این فیلم فرازی از سخنان مقام معظم رهبری آمده بود، در بخش دیگری از این فیلم به فراز دیگری از سخنان مقام معظم رهبری در ۲۸ آبان ۱۳۹۸ اشاره شد که ایشان فرموده بودند:« نهادهای عمومی غیردولتی در کارهای اقتصادی مطلقاً رقیب بخش خصوصی نشوند. این آن حرفی است که ما به همه‌ی نهادهای عمومی غیردولتی گفتیم و می‌گوییم. در جاهایی که بخش خصوصی یا توان لازم را ندارد یا رغبتی ندارد که به آنجاها وارد بشود، اگر چنانچه بخش خصوصی بعد از مدتی وارد آنجا شد، اینها از آنجا هم مهاجرت کنند به یک نقطه‌ی دوردست‌تر و سخت‌تر؛ بروند آنجا کار کنند و سرمایه‌گذاری کنند، جداً از رقابت با بخش خصوصی پرهیز کنند.»

در پایان فیلم در قالب پیشنهادهایی اثرگذار، از مسئولان و متولیان عمران و آبادانی کشور درخواست شده بود که فرماندهی واحد یا متولی مشخص برای فرماندهی صدور خدمات فنی و مهندسی و ستاد عالی صدور خدمات فنی و مهندسی کشور تشکیل شود. همچنین مواردی مانند رفع مشکل دریافت ضمانت‌نامه برای کارهای خارجی، اجرای دقیق قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار به ویژه ماده ۲ و ۳آن، استفاده حداکثری از توان بخش خصوصی در اجرای پروژه ۴ میلیون مسکن در طول دوره دولت سیزدهم، کاهش سخت‌گیری و فشار بر شرکتهای پیمانکاری و مهندسان مشاور در حوزه مالیات، بیمه و ارزش افزوده مورد تاکید قرار گیرد. همچنین از مسئولان ایرانی خواسته شده بود بر ظرفیت و پتانسیل شرکتهای ایرانی تاکید کنند و طرفهای خارجی را برای ارجاع کار به شرکتهای ایرانی مجاب نمایند.

بررسی دستاوردهای ایرانیان در حوزه ساخت‌وساز

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در برنامه صبحگاهی «سلام تهران» که روز دوشنبه ۲ اسفند ۱۴۰۰ در شبکه پنج سیما به نمایش درآمد ضمن تشریح وظایف این سندیکااز دستاوردهای ایرانیان و نقش آن‌ها در بهبود شرایط گفت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی سیما، ایرج گلابتونچی در «سلام تهران» با اشاره به جلسه رهبر معظم انقلاب با فعالان اقتصادی، گفت: در آن جلسه بیشتر سعی کردیم توانمندی‌های بخش خصوصی و دستاوردهای مهمی را که بعد از انقلاب اسلامی داشته‌ایم به عنوان گزارشی ارائه داده و توضیح دهیم که دولت بیشتر باید به بخش خصوصی اعتماد کند و به‌طورکلی باید کارهای بیشتری به بخش خصوصی واگذار و باید در توسعه زیرساخت‌های کشور بیشتر مشارکت داده شود چراکه اساساً هرچه زیرساخت‌ها بیشتر توسعه پیدا کند کشور بی‌نیازتر می‌شود. ما ظرفیت بزرگی در بخش مهندسی در بازارهای خصوصی داریم؛ این توان‌ها اگر متمرکز و هدایت شوند می‌توانیم در صادرات دانش فنی به خارج از کشور و حوزه ساخت‌وساز فرامرزها موفقیت‌های بزرگی کسب کنیم.

وی با اشاره به بخش دیگر گزارش خود، عنوان کرد: بخش دیگر گزارش من مربوط به این بود که قانون بهبود مستمر کسب‌وکار قانون مترقی است. مجلس شورای اسلامی و دولت در تهیه قوانین و اجرای آن باید الزاماً نظر بخش خصوصی را دخالت دهند و بر اساس آن عمل کنند.

گلابتونچی با بیان اینکه رهبر معظم انقلاب به صنعت و توسعه آن بسیار علاقه‌مند هستند، اظهار داشت: امور ساخت‌وساز پیشران تولید و صنعت به حساب می‌آید؛ برای اینکه بتوانیم صنعت پیشرفته و توسعه‌یافته داشته باشیم اساساً باید ساخت‌وساز رونق بیشتری داشته باشد یعنی برای اینکه بتوانیم یک کارخانه داشته باشیم و در آن کالا تولید کنیم ابتدا باید به توانایی ساخت کارخانه و ساخت راه دست پیدا کرده و بتوانیم تأسیسات و فضای داخلی آن را بسازیم.

وی با معرفی کار ویژه سندیکای شرکت‌های ساختمانی، بیان کرد: سندیکا اولین تشکل مهندسی کشور است که در سال ۱۳۲۶ حتی پیش از سازمان برنامه تشکیل شده است. من واژه پیمانکاران را نمی‌پسندم و در واقع آبادگر هستند و سندیکای ساختمانی متشکل از ۷۰۰ شرکت پیمانکاری و آبادگر است. آنها ساخت‌وسازهای مختلف را در بازه‌های متفاوت انجام می‌دهند مانند راه، ساختمان، مسکن، بیمارستان، پالایشگاه و هر نوع ساخت‌وسازی را شرکت‌های عضو انجام می‌دهند که درواقع تشکلی از مجموعه شرکت‌های حوزه احداث و حوزه

ساخت‌وساز کشور است.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با توجه به ابر پروژه‌های این تشکل، عنوان داشت: پیمانکاران عضو این تشکل ابر پروژه‌های زیادی را اجرا کردند برای مثال در داخل کشور از نمادهای شهری برج میلاد، تونل توحید، تونل رسالت، پروژه‌های بزرگ که در حوزه شهری صورت گرفته است، می‌توان نام برد. از دیگر پروژه‌های بزرگ راه‌آهن اصفهان-شیراز راه‌آهن قزوین-رشت، پالایشگاه بندرعباس، اسکله شهید رجایی، بیمارستان بندرعباس و دیگر موارد است. بزرگ‌ترین دستاورد ما در حوزه صنعت ساختمان پس از پیروزی انقلاب این است که در طراحی و اجرای همه سازه‌های مهندسی بی‌نیاز بوده و می‌توانیم به‌طور کامل پیچیده‌ترین سازه‌ها را طراحی کنیم.

گلابتونچی درباره حضور چینی‌ها در ساخت بزرگراه تهران-شمال، ابراز کرد: برای تهران شمال نیز چینی‌ها را آوردند اما پس‌ازآن توسط پیمانکاران ایرانی به پایان رسید و قسمتی که در حال حاضر بهره‌برداری شده است پیمانکاران این سندیکا آن را به نتیجه رساندند. از سیاست‌های دولت وقت بود که دست چینی‌ها در این پروژه باز شود که از دولت دهم آغاز شد. تا آنجایی که اطلاع دارم قطعات بعدی را نیز پیمانکاران ایرانی انجام می‌دهند.

وی در پاسخ به زمان بهره‌برداری از این بزرگراه، مطرح کرد: بستگی دارد چرا که در این آزادراه به شیوه‌های مختلفی فعالیت انجام شد مثلاً مدل تهاتری که بنیاد نیز به کمک وزارت راه آمد و درواقع قسمتی را آماده می‌کند. زمان‌بندی دقیق را در ذهن ندارم اما حدوداً هر ۲ یا ۳ سال یک‌بار نقشه‌ها آماده می‌شود و برای بهره‌برداری تحویل داده خواهد شد.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با اشاره به اقدامات برون‌مرزی این شرکت، گفت: ۴۰ شرکت روی ۵۷ پروژه زیرساختی عراق کار می‌کنند. یکی از پروژه‌هایی که به‌تازگی به اتمام رسیده است ورزشگاه الزورا در شهر بغداد است که توسط پیمانکار ایرانی طراحی و اجرای آن انجام شده است که هم‌زمان با میلاد امیرالمؤمنین علیه‌السلام در بغداد افتتاح شد. در این مراسم آقامحمدی از ایران و سفیر جمهوری اسلامی در بغداد و وزرای عراق حضور داشتند. این ورزشگاه یکی از ورزشگاه‌های مدرن و پیشرفته است که معماری بسیار زیبایی دارد. حدود ۵۰ شرکت ایرانی علاوه بر پیمانکار اصلی که طراحی و اجرا را بر عهده داشته است تأمین مصالح این ورزشکار را انجام دادند.

وی با بیان اینکه تمام وسایل موردنیاز ورزشگاه الزورا را از ایران تأمین کردیم، مطرح کرد: فقط آسانسور و سیستم‌های تهویه از اسپانیا وارد شد. ۵۰ شرکت در زمینه مصالح ساختمانی در آنجا حمایت کردند، ۶ گروه مهندس مشاور کارهای طراحی را انجام دادند و یک پیمانکار مادر که برج میلاد را در تهران ساخته است، پیمانکار اصلی بود. ورزشگاه حدود ۴۲ هزار مترمربع وسعت دارد و حدوداً ۱۷ هزار نفری است. تیم الزورا تیم محبوبی در عراق است. ورزشگاه مدرن مخصوصاً چمن آن‌که توسط ایران تأمین‌شده بود دستاورد بزرگی در این زمینه به حساب می‌آید. ورزشگاه شامل یک استادیوم، یک باشگاه ورزشی و یک هتل ۴ ستاره بوده و حدوداً ۴ سال ساخت آن زمان برده است.

گلابتونچی با توجه به نظر وزرای عراق درباره این ورزشگاه، اظهار داشت: وقتی وزیر ورزش به آنجا آمده بود در دفتر یادبود آنجا جمله‌ای نوشت که بسیار معماری زیبا و عالی دارد و ایرانی‌ها نشان دادند که توانایی ساخت پروژه‌های بزرگ با معماری عالی دارند. وزیر صنعت نیز در دفتر آنجا و در مصاحبه‌های تلویزیونی از توانمندی شرکت‌های ایرانی تقدیر کرد.

وی با اشاره به اهمیت بیان دستاورد ایرانیان، عنوان کرد: تأکید رهبر معظم انقلاب این است که در بحث جهاد تبیین در هر منبر و مناسبتی از دستاوردهای بزرگ گفته شود. پیمانکاران در داخل کشور فعالیت‌های بسیار زیادی دارند. همچنین در خارج از کشور نیز پروژه‌های بزرگ اجرا کردند مانند تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب مثلاً در کردستان عراق و دیگر بخش‌های این کشور که در زمان نزدیکی به پایان خواهد رسید و افتتاح خواهد شد.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با بیان علت ارزان نشدن مسکن، گفت: بازار

بزرگ‌ترین دستاورد ما در حوزه صنعت ساختمان پس از پیروزی انقلاب این است که در طراحی و اجرای همه سازه‌های مهندسی بی‌نیاز بوده و می‌توانیم به‌طور کامل پیچیده‌ترین سازه‌ها را طراحی کنیم

مسکن مؤلفه‌های مختلفی دارد؛ یکی از مؤلفه‌های آن، سازنده‌ها هستند. کسانی که ساخته و می‌فروشند و در بازار دلالی می‌کنند، کسانی که پول را به بازار مسکن می‌آورند و کسانی که مصالح را می‌دهند، همگی باهم نقش دارند. ما فقط سازنده هستیم فقط سفارش گرفته و می‌سازیم. اگر یک پروژه طبق برنامه زمان‌بندی آن انجام شود یعنی کسی که سفارش می‌دهد اگر به‌موقع به تعهدات مالی خود عمل کند و به‌موقع بتواند آن چیزی را که در متن قرارداد تعهد کرده است انجام دهد یعنی مثلاً دولت بتواند به‌موقع پرداخت‌هایش را با همان مکانیسمی که پیش‌بینی کرده انجام دهد قطعاً پروژه ارزان‌تر به پایان خواهد رسید. وقتی پروژه مشمول تأخیر در زمان می‌شود به همان اندازه تورم تأثیر می‌گذارد و قیمت را گران می‌کند. این گران شدن قیمت باعث می‌شود که قیمت کار تمام‌شده بالا برود و باعث می‌شود که مشتری گران‌تر تهیه کند.

گلابتونچی با ارائه راهکار برای بهبود بازار مسکن، مطرح کرد: یکی از مهم‌ترین بازارها مسکن است چراکه هرروزه مخصوصاً در حوزه شهری مردم با آن کار دارند. باید این حوزه را کنترل کنیم؛ علاوه بر اینکه برای اقشار کم‌درآمد باید برنامه داشته باشیم که نظر سازندگان و بخش خصوصی را برای تدوین برنامه بگیریم و آن را اجرا کنیم، باید بتوانیم برای دیگر اقشار جامعه نیز با مدل‌های متفاوت تولید مسکن داشته باشیم. دولت باید بر تولید مسکن نظارت کند و اجازه دهد که تولید مسکن توسط تشکل‌ها، پیمانکاران و مهندسین مشاور طراحی و اجرا شود. وقتی دولت خودش وارد فضای مسکن شود قطعاً می‌تواند مشکلاتی را در پی داشته باشد .

وی با توجه به اهمیت مشارکت بخش خصوصی برای بهبود و رونق بازار مسکن، بیان کرد: دولت برای نوشتن برنامه باید نظر بخش خصوصی را بگیرد تا اتفاقی که در مسکن مهر رخ داد مجدداً رخ ندهد. یکی از گلایه‌های ما نزد رهبر معظم انقلاب این بحث بود که به قانون بهبود فضای مستمر کسب‌وکار یعنی اخذ نظرات بخش خصوصی اهمیت داده نشده است. ۵۶ هزار و ۵۰۰ شرکت مشاور و پیمانکار در بخش خصوصی داریم که ۵۳ هزار مورد آن برای کارهای عمرانی هستند و بخش عمده‌ای ساختمان‌سازی می‌کنند برای اینکه بتوان این بخش را وارد کرد باید با کمک این افراد برنامه را تدوین کرده و فشارهای مختلفی که در حوزه ساخت‌وساز وجود دارد مانند فشار بیمه، مالیات بر ارزش‌افزوده و غیره را کم کنیم تا این گروه‌ها بتوانند مشارکت کنند؛ اگر مشارکت این این‌ها بیشتر شود قطعاً می‌تواند رونق بازار مسکن بهبود پیدا کند.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با اشاره به چگونگی عملی شدن ساخت ۴ میلیون مسکن، اظهار داشت: در کشور ما با توجه به دانش مهندسی که وجود دارد، تولیدکنندگان تراز بالایی که هستند و نیروی انسانی خیلی خوب با یک برنامه‌ریزی مشخص، ساخت یک میلیون مسکن، شدنی است اما در این باره دو مسئله اهمیت دارد؛ اول توان مجریان و دیگر توان پشتیبانی از کار اجرا. کار پشتیبانی یعنی مسئله را برای اجرا به‌اندازه کافی تولید کنیم؛ روش‌های مختلف ساخت سریع را با توجه به جغرافیای منطقه در نظر بگیریم و از پیمانکارانی که توان این کار را دارند استفاده کنیم. در مشارکت بین بخش خصوصی و دولت ۴ میلیون نهضت ملی مسکن در طول عمر دولت فعلی قابل انجام است. زیرساخت سهم مهمی دارد مثل وجود بیمارستان، مدرسه و غیره. درواقع باید یک مجموعه در نظر گرفته شود.

گفتنی است برنامه «سلام تهران» برنامه صبحگاهی گروه اجتماعی شبکه پنج سیما است که به تهیه‌کنندگی علی شعبانی و مازیار مهاجر از شنبه تا پنجشنبه ساعت ۶:۳۰ تا ۹ صبح با بخش‌های مختلفی چون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی ورزشی با اجرای مصطفی امامی و صدیقه مرادی روی آنتن شبکه پنج می‌رود.

دولت باید بر تولید مسکن نظارت کند و اجازه دهد که تولید مسکن توسط تشکل‌ها، پیمانکاران و مهندسین مشاور طراحی و اجرا شود. وقتی دولت خودش وارد فضای مسکن شود قطعاً می‌تواند مشکلاتی را در پی داشته باشد .

راهکارهای ساخت خانه ارزان را در گفت‌وگو با دکتر گلابتونچی بررسی شد

کاهش هزینه تمام‌شده ساخت در نهضت ملی مسکن

کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار مسکن معتقدند دولت با اجرای چند سیاست می‌تواند هزینه ساخت در نهضت ملی مسکن را کنترل کند. مهم‌ترین راهکار از نظر این کارشناسان تغییر شیوه‌های ساخت مسکن است.

روزنامه ایران: برنامه ساخت یک میلیون مسکن در سال با هدف خانه‌دارشدن دهک‌های هدف (اقشار ضعیف و متوسط) اجرا می‌شود. بنابراین ساخت با هزینه کمتر، بار مالی طرح را برای دولت به عنوان متولی ساخت، کاهش می‌دهد، کاهش هزینه ساخت تأثیر مستقیم بر کاهش هزینه واگذاری دارد. یعنی اقشاری که متقاضی دریافت مسکن در نهضت ملی مسکن هستند، در نهایت واحد خود را با هزینه‌ای متناسب با توان مالی خود دریافت می‌کنند. کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار مسکن معتقدند دولت با اجرای چند سیاست می‌تواند هزینه ساخت در نهضت ملی مسکن را کنترل کند. مهم‌ترین راهکار از نظر این کارشناسان تغییر شیوه‌های ساخت مسکن است. تغییر شیوه ساخت از سنتی به استفاده از فناوری‌های نوین در ساختمان‌سازی، منجر به سبک‌سازی ساختمان می‌شود و از سوی دیگر زمان ساخت را کاهش می‌دهد، هر چه ساختمان از نظر وزنی سبک‌تر و زمان ساخت آن کمتر باشد، هزینه تمام شده ساخت به طرز چشمگیری کمتر می‌شود. به این ترتیب با کاهش زمان ساخت، تورم سالانه ساخت مسکن هم کمتر خواهد بود.

تأمین مسکن ارزان

هدف دولت از ساخت ۴ میلیون مسکن، تأمین مسکن ارزان قیمت برای متقاضیان مصرفی است. یعنی دولت با حمایت‌های یارانه‌ای مختلف قصد دارد مشکل مسکن اقشار آسیب‌پذیر را حل کند. در این روش مسکن به صورت انبوه ساخته می‌شود. در ساخت انبوه مسکن به روش‌های مختلف می‌توان هزینه ساخت را کاهش داد. اگر قرار باشد مسکنی که برای واگذاری به اقشار کم درآمد ساخته می‌شود با قیمت تمام شده روز بازار به آنها واگذار شود، هدف دولت در ساخت مسکن ارزان برای این اقشار را محقق نخواهد کرد. ایرج گلابتونچی، دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی در گفت‌وگو با «ایران»، برنامه‌هایی مانند معافیت مالیاتی سازندگان مسکن انبوه یا کاهش هزینه‌های بیمه‌ای را راهکاری در اجرای سیاست‌های ساخت مسکن ارزان می‌داند. اما او تأکید می‌کند که برای کاهش قیمت مسکن اقشار ضعیف، دولت باید هزینه تمام شده ساخت را به روش‌های مختلف کم کند. گلابتونچی به برخی از روش‌هایی که به کاهش هزینه ساخت منجر می‌شود، اشاره کرده و می‌گوید: «روش‌های ساخت با توجه به اقلیم و شرایط منطقه‌ای متفاوت است.

ساخت مسکن در مناطق مختلف کشور نباید با یک شیوه مشترک باشد. شیوه‌های مختلف ساخت متناسب با شرایط اقلیمی مناطق هزینه‌ها را کاهش می‌دهد.» او می‌افزاید: «روش‌های ساخت سریع، تلفیقی از استفاده از تجهیزات پیش ساخته و تجهیزات سنتی است. استفاده از شیوه تلفیقی، سرعت ساخت و کیفیت ساخت را بالا می‌برد.» موضوع دیگری که

این فعال بخش مسکن برای کاهش هزینه ساخت مسکن انبوه پیشنهاد می‌دهد، «مشارکت سازنده‌ها در فروش واحدها» است. به این ترتیب که «دولت به جای قیمت ساخت می‌تواند قیمت فروش را با تعیین شرایط و الزامات فنی در ساخت، به سازندگان ارائه دهد.» به گفته گلابتونچی «در این روش مثلاً دولت حداقل شرایط فنی و مهندسی که ساختمان‌ها باید داشته باشند، مشخص می‌کند و براساس رعایت شرایط و الزامات فنی، قیمت فروش برای سازندگان مشخص می‌شود. در این حالت نرخ مشارکت بالا می‌رود و تنظیم بازار مسکن صورت می‌گیرد. وقتی قیمت گذاری دستوری باشد و شاخص‌های تعدیل و تورم هم در قیمت فروش در نظر گرفته نشود این موضوع به‌تدریج کیفیت ساخت را پایین می‌آورد و دوام ساختمان کم و هزینه را بیشتر می‌کند.» مهم‌ترین موضوعی که برنامه‌های انبوه‌سازی مسکن در کشور آن را دنبال کرده است تأمین زمین برای واگذاری به سازندگان است. با توجه به هزینه بالای زمین در قیمت تمام شده، تأمین زمین ازسوی دولت قیمت نهایی مسکن حمایتی را کاهش می‌دهد.

هدف دولت این است که با تأمین زمین رایگان یا ارزان، مسکن ارزان برای اقشار کم‌درآمد را ایجاد کند. اما برای نتیجه‌گیری بهتر از این برنامه دبیرسندیکای شرکت‌های ساختمانی معتقد است: «دولت می‌تواند در تأمین زمین مشارکت کند و ساخت و فروش را به سازنده واگذار کند. مشارکت سازنده در ساخت و فروش مسکن انبوه، به این گونه می‌تواند باشد که مثلاً با ساخت هزار واحد،۵۰۰ واحد به سازنده واگذار شود تا به قیمت عرف منطقه بفروشد و ۵۰۰ واحد هم به دولت واگذار شود. با این شیوه، مقداری از بار تأمین مالی از دوش دولت برداشته می‌شود.»

ساخت مسکن در مناطق پرتقاضا

بر اساس قیمت زمین و مسکن، تقاضا برای مسکن در مناطق مختلف متفاوت است. اقشار ضعیف، متقاضی مسکن در مناطق ارزان‌تر هستند. این موضوعی است که به نظر دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی، می‌توان از آن برای کاهش هزینه ساخت بهره برد. به این ترتیب که «برآورد کنیم بازار مسکن در چه مناطقی متقاضی بیشتری دارد و بیشترین حجم ساخت در همان مناطق باشد. در این مناطق مثلاً اجازه ساخت هزار و ۵۰۰ واحد داده شود که ۵۰۰ واحد برای فروش به سازنده واگذار شود.»

همچنین واگذاری ساخت مسکن برای کارکنان ادارات، وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها به سازندگان انبوه روش دیگری برای کاهش هزینه ساخت است. از سوی دیگر به اعتقاد کارشناسان بخش مسکن، اگر بخشی از عملیات ساخت مسکن به تعاونی‌ها واگذار شود، این اقدام در کاهش قیمت تمام شده مؤثر است. گلابتونچی با اشاره به نقش تعاونی‌ها در ساخت مسکن ارزان می‌گوید: تعاونی‌ها نقش رابط میان دولت و سازندگان را برعهده دارند، تعاونی از دولت امکاناتی دریافت می‌کند و برای ساخت به بخش خصوصی سفارش می‌دهد. تعاونی هم در تأمین منابع مالی هم در مشارکت در ساخت می‌تواند فعالیت کند.» مشکل مهمی که ممکن است در ساخت مسکن انبوه خود را نشان دهد دشواری در تأمین مصالح با کیفیت برای حجم بالای ساخت وساز است.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی در این خصوص می‌گوید: در انبوه سازی‌ها، مانند ساخت ۴ میلیون مسکن، ممکن است بحران تأمین مصالح بروز کند. اما راهکار این است که با توجه با منطقه ساخت، مصالح متنوعی را استفاده کنیم. مثلاً در مناطق شمالی استفاده از چوب می‌تواند جایگزین استفاده از آهن باشد. یا مثلاً مؤلفه مسکن روستایی با مسکن شهری متفاوت است. استفاده از مصالح، متناسب با هر منطقه، موجب کاهش هزینه ساخت می‌شود یا برای هر منطقه، بسته‌ای ویژه برای ساخت طراحی شود. در ساخت مسکن انبوه از مواردی که ساخت پروژه را گران می‌کند می‌توان اجتناب کرد. مثلاً آسانسور از تجهیزاتی است که هزینه نهایی ساخت را بالا می‌برد. ساخت مسکن در طبقات کم در مناطق کم جمعیت که مشکلی در تأمین زمین ندارد به اعتقاد کارشناسان اقتصادی هزینه ساخت مسکن در این مناطق را کاهش می‌دهد. به گفته گلابتونچی «در مجموع نوع طراحی بر اساس شرایط منطقه، بر هزینه‌های ساخت اثر دارد. همچنین تعیین مشوق برای سازندگان و پیمانکاران مانند کاهش مالیات سالانه و ارائه خدمات ویژه، منجر به کاهش هزینه نهایی ساخت می‌شود.»

زمان ساخت

زمانبندی اجرای پروژه نقش مهمی در کاهش قیمت ساخت دارد. وقتی ساخت پروژه‌ای در ۲ سال زمانبندی شود هزینه ساخت کم می‌شود. اما اگر زمان ساخت طولانی شود هر سال اضافه، تورم سالانه بیشتری را به هزینه ساخت تحمیل می‌کند.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی معتقد است: «براساس توان سازنده و استعداد منطقه و نیاز منطقه باید برنامه زمانبندی مشخص شود. یا با استفاده از فناوری‌های جدید مانند روش ساخت «قالب تونلی» ساخت مسکن سریع با هزینه کمتر انجام شود.»

نکته مهم دیگر در ساخت مسکن ارزان و کاهش هزینه ساخت، استفاده از سازنده‌هایی با توان ساخت بالا است. گلابتونچی با اشاره به این موضوع می‌گوید: «اگر دولت مشکل منابع داشته باشد سازندگان باید بتوانند با منابع خودشان کار را ادامه دهند و مسکن را به اتمام برسانند تا متولی ساخت منابع مالی را تجهیز کند. متأسفانه در مسکن مهر از سازندگان غیرحرفه‌ای هم استفاده شد که بر کاهش کیفیت ساخت اثر داشت. درحالی که استفاده از سازنده و طراحان شناسنامه‌دار کیفیت مسکن را تضمین و هزینه اضافه به دولت تحمیل نمی‌کند.

او می‌افزاید: اگر تعامل بین سازنده توانا، تشکل‌های بخش خصوصی و دولت برقرار شود، قیمت تمام شده ساخت مسکن انبوه کاهش می‌یابد.

«روش‌های ساخت با توجه به اقلیم و شرایط منطقه‌ای متفاوت است. ساخت مسکن در مناطق مختلف کشور نباید با یک شیوه مشترک باشد. شیوه‌های مختلف ساخت متناسب با شرایط اقلیمی مناطق هزینه‌ها را کاهش می‌دهد

مشارکت ایران در ساخت آزادراه شمال- جنوب ارمنستان

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور گفت: جمهوری ارمنستان آمادگی خود را برای همکاری با پیمانکاران ایرانی در ساخت کریدور ترانزیتی شمال- جنوب این کشور اعلام کرد.

به گزارش صدا و سیما، خیرالله خادمی در دیدار گنل سانوسیان وزیر مدیریت منطقه‌ای و زیرساخت‌های جمهوری ارمنستان از روند عملیات اجرایی منطقه دو آزادراه تهران- شمال با اشاره به برگزاری هفدهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی با کشور ارمنستان در شهر ایروان گفت: این بازدید به دنبال تفاهم نامه همکاری مشترک دو کشور در صدور خدمات فنی و مهندسی و استفاده از توان پیمانکاران ایرانی در احداث مسیر جایگزین و کریدور ترانزیتی میان ایران و ارمنستان و همکاری پیمانکاران ایرانی در تکمیل بخشی از کریدور شمال-جنوب کشور ارمنستان صورت گرفت.

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور با تاکید بر پیشرفت صنعت راهسازی کشور گفت: با توجه به توانمندی جامعه مهندسی کشور و اجرای بسیاری از ابر پروژه‌های راهسازی در حوزه آزادراهی، بزرگراهی و راه آهن هم اکنون با استقبال کشورهای همسایه در بهره مندی از تخصص و دانش ایرانی‌ها در توسعه شبکه حمل و نقل رو به رو هستیم. خادمی در این بازدید با اشاره به صعوبت اجرای عملیات راهسازی در دل رشته کوه‌های البرز اظهار داشت: منطقه دو آزادراه دارای ۵۹ رشته تونل در باند رفت و برگشت به طول ۳۷ کیلومتر است و در واقع ۷۰ درصد مسیر از تونل تشکیل شده است و تونل‌های سه قلوی البرز به عنوان بلندترین تونل خاورمیانه به طول ۶.۵ کیلومتر یکی از شاهکارهای مهندسی کشور در این آزادراه قرار دارد.

وی توان فنی مهندسی و اجرایی مهندسان ایرانی را قابل توجه دانست و گفت: بیش از ۱۹۰۰ نفر نیروی انسانی و بیش از هزار دستگاه ماشین آلات در ۹۳ جبهه کاری در منطقه دو آزادراه تهران- شمال مشغول به فعالیت هستند و تمام عملیات اجرایی توسط مهندسان و پیمانکاران ایرانی انجام می‌شود. مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور پیشرفت فیزیکی کل منطقه دو آزادراه تهران - شمال را بیش از ۵۷ درصد اعلام کرد و افزود: باند اول این آزادراه ۷۸ درصد و باند دوم ۲۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

خادمی برآورد هزینه باند اول شامل باند غربی، تونل البرز شرقی و حفاری باند شرقی را ۵ هزار و ۵۳۵ میلیارد تومان دانست و اظهار داشت: تاکنون قریب به ۲,۹۰۰ میلیارد تومان در این پروژه هزینه شده است و برای اتمام این بخش به بیش از ۲,۶۵۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است. وی اعتبار مورد نیاز برای تکمیل باند شرقی و تونل شرقی البرز را حدود ۹ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان اعلام کرد.

۲۹ اردیبهشت

اعطای پروانه ساخت اولین شهرک خصوصی کشور

پروانه ساخت اولین شهرک خصوصی کشور با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در استان بوشهر با حضور وزیر راه و شهرسازی و مدیر عامل شرکت عمران شهرهای جدید اعطا شد.

به گزارش وزارت راه و شهرسازی، پروانه ساخت اولین شهرک خصوصی کشور با عنوان شهرک خلیج فارس با سرمایه‌گذار بخش خصوصی به مساحت ۴۳ هکتار واقع در شهرستان برازجان استان بوشهر طی مراسمی با حضور رستم قاسمی وزیر راه و شهرسازی و علیرضا جعفری مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید در محل وزارت راه و شهرسازی اعطا شد. بر اساس صدور این پروانه ساخت مساحت فاز اول این شهرک ۲۳ هکتار بوده و کاربری‌های مسکونی، تجاری، آموزشی، انتظامی، بهداشتی و درمانی، فرهنگی، مذهبی، جهانگردی، حمل‌ونقل و انبارداری، فضای سبز و ... دارد.

همچنین سرمایه‌گذار بخش خصوصی به عنوان شهرک‌ساز موظف به محصور کردن شهرک طی ۶ ماه از زمان صدور پروانه بهره‌برداری است. گفتنی است شهرک خلیج فارس در شهرستان برازجان استان بوشهر اولین شهرکی است که منجر به صدور پروانه بهره‌برداری شده است. شرکت عمران شهرهای جدید در حال حاضر با هدف پشتیبانی از سیاست‌های توسعه مسکن کشور و همچنین مدیریت تقاضا در اقشار مختلف اجتماعی، در ۱۴ استان کشور، ۴۶ شهرک را در دستور کار دارد.

شهرک‌های مذکور با نقش مسکونی و با اهداف مشخص و مطالعات کامل امکان‌سنجی و مکان‌یابی تهیه شده‌اند و به صورت تقریبی بیش از ۶۵۹ هزار نفر را در خود جای خواهند داد. این شهرک‌ها به جز ۲۰ شهر جدیدی است که توسط شرکت عمران شهرهای جدید در قالب شهرهای جدید نسل نو در دست پیگیری است.

سامانه یکپارچه شهرک سازی کشور به عنوان بستری هوشمند و برخط برای ثبت، رسیدگی و پیگیری موضوع احداث شهرک توسط بخش خصوصی و نظام‌مند کردن تقاضاها در کشور در فروردین ماه ۱۴۰۱ راه‌اندازی شده و با پیوند ستاد مدیریت شهرک سازی به تمامی ادارات کل استانی و دستگاه‌های مرتبط، بخش اصلی موانع شهرک سازی که فرایند طولانی و بروکراتیک‌اداری است، مرتفع کرد.

در ماه‌های اخیر بیش از ۷۰ درخواست احداث شهرک توسط بخش خصوصی و عمومی به ستاد شهرک‌سازی رسیده وبعد از راه اندازی سامانه شهرک‌سازی روزانه بیش از ۱۰ مورد مراجعه مستقیم و غیر مستقیم برای ثبت درخواست به این سامانه ثبت می‌شود.

ماده ۹۲ قانون محاسبات عمومی کشور، راه باریکه نجات پیمانکاران و فعالیتهای خدماتی

احمد فتحعلیان
مهندس عمران، مدیر پروژه‌های عمرانی و کارشناس ارشد حقوق خصوصی

مقدمه:

در حقوق خصوصی اصلی داریم به نام اصل عدم تبرع. این اصل در حقیقت بیانگر این نکته است که اگر کسی مالی به کسی بدهد و یا خدمتی به کسی بکند، باید هزینه و قیمت‌اش را بگیرد مگر اینکه شخص مقابل(خدمت گیرنده یا گیرنده مال) اثبات نماید که این مال یا خدمت برای جبران بدهی قبلی بوده که شخص اول به وی داشته است. این موضوع به صورت یک ماده قانونی نیز در قانون مدنی آمده است. بنابراین به طریق اولی اگر این شخص به دلیل خواست و دستوری، مالی به کسی بدهد و یا خدمتی بکند، حتما مستحق دریافت اجرت و یا قیمت مال خواهد بود و بدیهی است که در این مواقع قاضی به این موضوع رای می‌دهد. نکته اساسی، رویکرد قانون در بستر حقوق عمومی است که موضوع این بحث خواهد بود و اینکه اگر پیمانکاران کاری انجام دادند و یا فروشندگان کالا، مالی به تصرف دستگاههای درآوردند، در صورت عدم بودجه کافی، دستگاههای اجرایی چه تکلیفی دارند؟

مستندات در بستر حقوق عمومی:

نگاهها و دیدگاهها در بستر حقوق عمومی و حقوق خصوصی با هم متفاوتند و آنچه وجه تمایز اصلی این تفاوت می‌گردد، تصور و فلسفه حمایت از حقوق عامه مردم است که البته شخصاً خیلی تجربه خوبی از این تفاوت دیدگاه ندارم و به همین دلیل هم این تصور را بیشتر به یک "توهم" نزدیکتر می‌بینم. نکته و فرق اساسی که این بحث در حقوق عمومی پیدا می‌کند، بودجه‌بندی مصوب، صلاحیت و اجازه شخص سفارش دهنده مال و درخواست کننده کار است که اتفاقا باید با مکانیزم و تشریفات خاصی هم این کارها صورت بگیرد. بدین معنی که :

اولا باید اجازه قانونی برای سفارش کار و خدمات و خرید و فروش مال داشته باشند و قبلا تامین اعتبار شده باشد.

ثانیا شکل و تشریفات قانونی مربوطه اعم از مناقصه یا مزایده رعایت شده باشد.

ثالثا شخص امضا کننده قرارداد و اشخاص اداره کننده قرارداد، همگی صلاحیت مربوطه را به طور قانونی اخذ کرده باشند.

رابعا شرایط قراردادی از جمله مدت زمان مشخص وهزینه و کفیت مقرر، رعایت گردیده و گزارشات رسمی تهیه گردد.

خوب! نکات بالاکه خیلی خوب هستند ولی با ذکر بعضی مثالهای واقعی و مصادیق آنها، به بیان مشکلات ایجاد شده میپردازم:

- بسیار شنیده ایم که کارفرماها پول ندارند ولی باز هم به پیمانکار فشار می‌آورند که باید ادامه بدهی و اخطار می‌کنند که از برنامه عقب افتادی و جریمه خواهی شد.
- کارفرمایان با وجود نداشتن بودجه، از اعلام تعلیق طفره می‌روند ، چراکه می‌دانند که اگر تعلیق اعلام کنند، هم مجبور می‌شوند تا مدتهای تاخیرات مجاز پیمانکار را بیشتر تایید کنند و هم پیمانکار بنا به ماده ۴۹ شرایط عمومی پیمان، حق پیدا می‌کند که برای بار دوم، تعلیق را نپذیرفته و درخواست خاتمه پیمان نماید. بنابراین معمولا تمام تلاش خود را متمرکز اخطارهای عدم کارکرد به پیمانکار می‌کنند تا از ادعاهای پیمانکاران در امان باشند.
- چه بسیار کارفرماهایی که با وجود کسر بودجه پروژه، پیمانکاران را با دلایل واهی، به اعمال ماده ۴۶ هم تهدید می‌کنند.
- کارفرما تهدید می‌کند که با عقب افتادن از برنامه، به من خسارت‌زده‌ای و وقتی پیمانکار اعتراض می‌کند که تامین مالی

از طرف کارفرما صورت نگرفته، در جواب می‌گوید که پیمانکار موظف هست که کار کند و کارفرما اگر پول نداشت، تاخیرات را مجاز میکند و به مدت پیمان اضافه می‌کند.

این موارد و موارد بسیار بیشتر در حالی است که دستگاههای اجرایی موظف هستند برابر بند "الف" ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات به نحو مقتضی نسبت به پیش‌بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب را در اسناد مرتبط قید نمایند. و همچنین برابر بند "ب" همان ماده، نحوه ضمان تأخیر تعهدات را به صراحت تعیین نمایند و در اسناد درج نمایند. ولی کارفرماها و دستگاههای اجرایی، معمولا به وظایف قانونی خود که ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات تکلیف نموده است، عمل نمی‌کنند. یعنی نه تامین بودجه کامل می‌کنند و نه اینکه برای تاخیرات تعهدات خود ضمانت تاخیر تعهدات تعیین می‌کنند. معمولا رسم شده است که بدون پیش‌بینی بودجه، نسبت به تعریف پروژه اقدام می‌کنند و چون پیمانکاران نیز به حق قانونی خود واقف نیستند، کارفرمایان از سوالات زیر در امان هستند:

الف- آیا بودجه پروژه تامین شده است؟

ب- بودجه از چه منبعی و با چه فرآیندی تهیه خواهد شد؟

ج- در صورت عدم انجام تعهدات مالی از طرف کارفرما، ضمان تاخیر تعهدات چه خواهد بود؟

بنابراین این رسم ناصحیح تعریف پروژه بدون پیش‌بینی کامل بودجه در زمان تعریف شده برای پروژه همچنان جاری و ساری است.

همانطور که قبلا گفته شد کارفرماها موظف هستند طبق ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات، هم بودجه مربوطه را تهیه و پیش‌بینی کنند و هم ضمان تاخیر تعهدات مالی خود را در اسناد ذکر کنند. حال سوال اینجاست که اگر کارفرما این وظایف خود را انجام نداد، آیا راهی برای گرفتن حق پیمانکاران وجود دارد یا خیر؟ در حالیکه در خود ماده مزبور ضمانت اجرایی دیده نشده است.

جواب مثبت است. دلایل چندی وجود دارد ولیکن بهترین دلیل و دست آویز قانونی، ماده ۹۲ قانون محاسبات عمومی کشور است که بیان می‌کند: "در مواردی که بر اثر تعهد زائد بر اعتبار یا عدم رعایت مقررات این قانون خدمتی انجام شود یا مالی به تصرف دولت درآید، دستگاه‌اجرایی ذیربط مکلف به رد معامله مربوط می‌باشد. و در صورتی که رد عین آن میسر نبوده و یا فروشنده از قبول امتناع داشته باشد و همچنین در موردخدمات انجام شده مکلف به قبول وجه مورد معامله در حدود اعتبارات موجود یا اعتبارات سال بعد دستگاه اجرایی مربوط قابل پرداخت است واقدامات فوق مانع تعقیب قانونی متخلف نخواهد بود"

این ماده قانونی که محافظت از آن به عهده ذیحسابان ادارات و دستگاههای اجرایی می‌باشد، حاوی چند نکته اساسی است:

- اول اینکه این کار یعنی ایجاد تعهد مازاد بر اعتبار، تخلف اداری محسوب خواهد شد و باید مورد تعقیب قرار بگیرد.
- هر کار و فعالیت و هر خرید هر مالی که دستگاههای اجرایی آنها را انجام می‌دهند باید قبلا تامین اعتبار شده و اعتبار مصوب و مشخص داشته باشند.
- کارفرمایان و دستگاههای اجرایی حق ندارند تعهدی مازاد بر بودجه مربوطه، بر عهده دولت قرار دهند.
- آنچه دستگاههای اجرایی از اشخاص خواهد خواست یا خرید خدمت بوده و یا خرید مال (اعم از خرید تجهیزات و مصالح و ...) می‌باشد.
- در مورد خدمتهای خریداری شده خارج از اعتبار مصوب، حق ندارند تا خدمت انجام شده را بلاتکلیف رها کنند بلکه مکلف و موظف هستند تا خدمت مورد نظر را تسجیل نمایند یعنی مدرک و مستندات مربوط به خدمت مورد نظر را تهیه و تایید نمایند تا متعاقبا در بودجه آتی پرداخت گردد. بدیهی است کلیه خسارات مربوط به دیرکرد در تادیه دین ایجاد شده به عهده دستگاه اجرایی خواهد بود.
- در مورد مال تصرف شده نیز دو حالت وجود دارد: اول اینکه مال مربوطه در صورت قابل رد بودن و رضایت فروشنده، مسترد گردد. دوم اینکه در صورتی که رد عین آن میسر نبوده و یا فروشنده از قبول امتناع داشته باشد، همانطور که در مورد خدمات گفته شد، مکلف به قبول و وجه مورد معامله در حدود اعتبارات سال جاری و یا سال آتی می باشد. بنابراین فروشنده حق انتخاب دارد که مال فروخته شده را مسترد کند یا خیر.

نتیجه‌گیری:

همانطور که قبلا در مقدمه گفته شد، در حقوق خصوصی اصل بر عدم تبرع است و کسی که خدمتی برای کسی انجام می‌دهد یا مالی به کسی می‌دهد، باید هزینه مربوطه را از تحویل گیرنده خدمت یا مال اخذ کند و هیچ کس نمی‌تواند از این حق ممانعت نماید. فقط شک داشتیم که آیا در حقوق عمومی نیز اگر خدمتی به اشخاص عمومی انجام شد و یا مالی به ایشان فروخته شود، می‌توان هزینه مربوطه را اخذ نمود یا خیر و حمایت قانون چگونه خواهد بود. که جواب به استناد ماده ۹۲ قانون محاسبات عمومی، مثبت ارزیابی گردید به گونه‌ای که اولا دستگاه اجرایی و فرد و مدیر متخلف پیگیرد قانونی شده و در ادامه بهای خدمات و اموال تصرف شده باید تسجیل شده و در بودجه پروژه دیده شود.

تغییر قوانین هیات های حل اختلاف مالیاتی

قانون هیات‌های حل اختلاف مالیاتی و نحوه اعتراض به برگه‌های ابلاغ بدهی مالیاتی موضوع ماده ۲۳۸ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم تغییر یافت. سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران، نامه معاون درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور در این زمینه را برای شرکتهای عضو خود ارسال کرد.

در متن این نامه آمده بود:

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
تأسیس ۱۳۲۶

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۱۴
شماره: ۱۴۰۱-۶۵۷۳۹
پیوست: دارد

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت‌کار: ۱۱۰

به نام خدا

خیلی مهم / قابل توجه

مدیر عامل محترم شرکت

موضوع: اعلام تغییر قوانین و مقررات نحوه اعتراض به برگه های ابلاغ بدهی مالیاتی موضوع ماده ۲۳۸ اصلاحی قانون مالیات های مستقیم

با سلام

احتراماً، به پیوست تصویر نامه شماره ۲۳۰/۱۸۴۹۳/ص مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۹ معاون محترم درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص **" تغییر قوانین و مقررات نحوه اعتراض به برگه‌های ابلاغ بدهی مالیاتی موضوع ماده ۲۳۸ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم"** به حضور ایفاد می‌گردد. خواهشمند است نسبت به رعایت کامل اطلاعیه اقدام نمائید.

شایان ذکر است سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران بعنوان مرجع ذکر شده در قانون، نمایندگانی در هیات‌های حل‌اختلاف دارد که می‌بایستی اعضا همزمان با ثبت اعتراض به برگ تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات، سندیکا را به عنوان نماینده خود جهت شرکت در هیات حل اختلاف مالیاتی معرفی نمایند. سندیکا نمایندگان هیات‌های حل اختلاف را برای شرکت در جلسه بنا به دعوت سازمان و هماهنگی با مودیان (اعضای محترم) در جلسات تعیین شده اعزام می‌نماید.

با سلام
ایرج گلابونچی
دبیر و عضو هیات مدیره

آدرس: تهران خیابان طالقانی، خیابان شهید برادران مظفر(صبای جنوبی)، پلاک ۸۶ ، کد پستی: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱
تلفن: ۶۶۴۶۹۱۰۵ - ۶۶۴۰۲۰۳۷-۶۶۴۶۰۱۹۵- ۶۶۴۶۴۲۶۱ (ده‌خط) نمابر: ۶۶۴۶۴۰۸۴ info@acco.ir www.acco.ir

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
تأسیس: ۱۳۲۶

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۱۴
شماره: ۱۴۰۱-۶۵۷۳۹
پیوست: دارد

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت‌کار: ۱۱۰

متن اطلاعیه:

مطابق اطلاعیه سازمان امور مالیاتی از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۳ چنانچه مودی نسبت به تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات صادره، معترض باشد می‌تواند ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ، شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی سازمان امور مالیاتی کشور به نشانی www.mv.tax.gov.ir با روش پستی و یا مراجعه مستقیم به باجه خدمات مودیان ادارات امور مالیاتی، اعتراض خود را همراه با دلایل، اسناد و مدارک و مستندات مربوطه به ادارات کل امور مالیاتی مربوطه ارائه و تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

مودیان می توانند همزمان با ثبت اعتراض به برگ تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات، با توجه به نوع فعالیت خود، از میان مراجعی مانند اتاق های بازرگانی، اصناف، تعاون، مجامع حرفه‌ای و حسب مورد سایر مراجع قانونی، یکی را به عنوان نماینده خود جهت شرکت در هیات حل اختلاف مالیاتی معرفی نماید. در غیر اینصورت؛ سازمان امور مالیاتی با توجه به نوع فعالیت مودی یا موضوع مورد رسیدگی از بین نمایندگان مراجع مذکور، یک نفر را انتخاب خواهد کرد.

مسئول مربوطه در سازمان امور مالیاتی، می بایست حداکثر ظرف چهل وپنج روز از تاریخ ثبت درخواست (اعتراض)مودی، به اعتراض وی رسیدگی و نتیجه را به مودی اعلام کند.

چنانچه مودی نتیجه رسیدگی مسئولان ذیربط را پذیرفته و مراتب پذیرش‌خود را به اداره امور مالیاتی اعلام نماید، پرونده از لحاظ درآمد/ ماخذ یا اعتبار مالیاتی، قطعی خواهد بود. در غیر اینصورت، پرونده مودی برای رسیدگی به هیات حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد شد.

در مورد اعتراض مالیاتی موضوع ماده ۲۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم و نیز ارجاع پرونده به هیات های حل اختلاف مالیاتی به نکات زیر ضروری است:

- فارغ از زمان اعلام نتیجه توسط اداره امور مالیاتی، مؤدی در مهلتی که بیش از ۴۵ روز از زمان ثبت اعتراض اولیه وی نباشد، فرصت دارد نسبت به پذیرش یا عدم پذیرش نتیجه رسیدگی مجدد، اقدام نماید.
- مواردی از اعتراض مؤدی که در مرحله اجرای مفاد ماده ۲۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم مورد پذیرش مسئول/مسئولان مربوط قرار گرفته است؛ در مراحل بعدی دادرسی مالیاتی، مورد رسیدگی مجدد قرار نخواهد گرفت.
- در اجرای مفاد دستورالعمل اجرایی موضوع تبصره (۱) ماده (۲۳۸) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم، صرفاً اعتراضاتی که از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی تسلیم شوند به عنوان اعتراض قابل رسیدگی مجدد می باشد. لیکن به منظور تسهیل فرآیند ثبت اعتراض و تکریم ارباب رجوع، صرفاً تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۷، علاوه بر اعتراضات واصله از طریق سامانه، سایر اعتراضاتی که کمافی‌السابق از طریق پستی و یا به صورت حضوری به اداره کل امور مالیاتی ارائه شده‌اند، نیز قابل رسیدگی مجدد می‌باشند.

آدرس: تهران خیابان طالقانی، خیابان شهید برادران مظفر(صبای جنوبی)، پلاک ۸۶ ، کد پستی: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱
تلفن: ۶۶۴۶۹۱۰۵ - ۶۶۴۰۲۰۳۷-۶۶۴۶۰۱۹۵- ۶۶۴۶۴۲۶۱ (ده‌خط) نمابر: ۶۶۴۶۴۰۸۴ info@acco.ir www.acco.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور

شماره ۲۳۰/۱۸۴۹۳/ص
تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۹
پیوست دارد

معاونت درآمدهای مالیاتی

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس غلامحسین شافعی
رئیس محترم اتاق بازرگانی،صنایع،معادن و کشاورزی ایران

با سلام و احترام

با عنایت به تغییر قوانین و مقررات مربوط به نحوه اعتراض مودیان مالیاتی به مالیات تشخیصی، در راستای تکریم ارباب رجوع، اطلاعیه ای جهت آگاه سازی مودیان از نحوه اعتراض به برگ تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات در اجرای ماده (۲۳۸) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم و دستورالعمل آن، تهیه گردیده است. ضمن ارسال اطلاعیه مذکور خواهشمند است دستور فرمائید مفاد آن به نحو مقتضی به اعضاء محترم آن مجموعه اطلاع رسانی شود .

محمد مسیحی
معاون درآمدهای مالیاتی

تهران ، خیابان داور ، سازمان امور مالیاتی کشور - صندوق پستی : ۱۶۵۱-۱۱۱۱۵
www.intamedia.ir

قابل توجه مودیان محترم مالیاتی

نحوه اعتراض به برگ تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات بر اساس آخرین اصلاحات قانون مالیات‌های مستقیم

بر مبنای ماده ۲۳۸ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۳ چنانچه مؤدی نسبت به اوراق تشخیص/مطالبه/استرداد مالیات صادره، معترض باشد می تواند **ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ**، شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی سازمان امور مالیاتی کشور به نشانی www.my.tax.gov.ir یا روش پستی و یا مراجعه مستقیم به باجه خدمات مؤدیان ادارات امور مالیاتی، اعتراض خود را همراه با دلایل، اسناد، مدارک و مستندات مربوط به ادارات کل امور مالیاتی مربوطه ارائه و تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

مؤدیان می‌توانند همزمان با ثبت اعتراض به برگ تشخیص/ مطالبه/ استرداد مالیات ، با توجه به نوع فعالیت خود، از میان مراجعی مانند اتاق‌های اصناف، بازرگانی، صنایع، معادن، کشاورزی، تعاون، مجامع حرفه ای و حسب مورد سایر مراجع قانونی، یکی را به عنوان نماینده خود جهت شرکت در هیأت حل اختلاف مالیاتی معرفی نماید. در غیر اینصورت؛ سازمان امور مالیاتی با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مورد رسیدگی از بین نمایندگان مراجع مذکور، یک نفر را انتخاب خواهد کرد.

مسئول/ مسئولان مربوط در سازمان امور مالیاتی، می‌بایست **حداکثر ظرف چهل و پنج روز از تاریخ ثبت درخواست(اعتراض) مودی**، به اعتراض وی رسیدگی و نتیجه را به مودی اعلام کند.

چنانچه مؤدی نتیجه رسیدگی مسئولان ذیربط را پذیرفته و مراتب پذیرش خود را به اداره امور مالیاتی اعلام نماید، پرونده از لحاظ درآمد / ماخذ یا اعتبار مالیاتی، قطعی خواهد بود. در غیر این صورت، پرونده مودی برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد شد.

در مورد اعتراض مالیاتی موضوع ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم و نیز ارجاع پرونده به هیات های حل اختلاف مالیاتی توجه به نکات زیر ضروری است:

- فارغ از زمان اعلام نتیجه توسط اداره امور مالیاتی، مؤدی در مهلتی که بیش از ۴۵ روز از زمان ثبت اعتراض اولیه وی نباشد، فرصت دارد نسبت به پذیرش یا عدم پذیرش نتیجه رسیدگی مجدد، اقدام نماید.
- مواردی از اعتراض مؤدی که در مرحله اجرای مفاد ماده ۲۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم مورد پذیرش مسئول/مسئولان مربوط قرار گرفته است؛ در مراحل بعدی دادرسی مالیاتی، مورد رسیدگی مجدد قرار نخواهد گرفت.
- در اجرای مفاد دستورالعمل اجرایی موضوع تبصره (۱) ماده (۲۳۸) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم، **صرفاً** اعتراضاتی که از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی تسلیم شوند به عنوان اعتراض قابل رسیدگی مجدد می‌باشد. لیکن به منظور تسهیل فرآیند ثبت اعتراض و تکریم ارباب رجوع، صرفاً **تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۷**، علاوه بر اعتراضات واصله از طریق سامانه، سایر اعتراضاتی که کمافی السابق از طریق پستی و یا به صورت حضوری به اداره کل امور مالیاتی ارائه شده اند، نیز قابل رسیدگی مجدد می باشند.

پیرو ابلاغ بخشنامه ۴۴۱۶۷/۵۷ مورخ ۱۰/۰۳/۱۴۰۱ موضوع تعیین روش واگذاری اسناد خزانه اسلامی باستحضار می رساند:

پیرو درخواست اعضای محترم سندیکا مبنی بر پیگیری حل مشکلات اسناد خزانه اسلامی (اخزا)، سندیکا از سال ۱۳۹۵ پیگیر حل تبعات اجرای این نوع روش پرداخت مطالبات بوده است و هر سال با موضوعاتی از قبیل حفظ قدرت خرید، بازه زمانی ، پذیرش هزینه تنزیل بعنوان هزینه قابل قبول مالیاتی و خسارت ناشی از تنزیل اسناد و ... را پیگیری و مطالبه نموده و به نتایجی هم دست یافته است که در گزارشات قبلی به استماع اعضای محترم رسیده است، در آخرین اقدام بنا به خواسته صنف مبنی بر افزایش حفظ قدرت خرید، در جلسات با سازمان برنامه و بودجه و ارائه گزارشی از آثار زیانبار اسناد خزانه اسلامی، اصلاح و افزایش حفظ قدرت خرید و جبران هزینه تنزیل تحمیلی به پیمانکاران از سوی دولت در خواست گردید که نهایتا در تصمیم های متخذه دولت حفظ قدرت خرید اسناد را بعد از شش سال از ۱۵ درصد به ۱۸ درصد تغییر داده است که بخشنامه مذکور جهت استحضار تقدیم می گردد.

و اعلام می دارد پیگیری جبران هزینه تنزیل جزو برنامه های سندیکا بوده و از سازمان برنامه و بودجه و مراجع ذیربط پیگیری می گردد.

با تشکر

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

خزانه‌داری کل کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

شماره: ۵۷ / ۴۴۱۶۷
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۳/۱۰
پیوست: دارد

بسمه تعالی

بخشنامه به کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

سلام علیکم

در راستای تعیین روش واگذاری اسناد خزانه اسلامی منتشره توسط این وزارت در اجرای آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د)، (هـ)، (و)، (ط)، (ی)، (ک) و (ل) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور (موضوع تصویبنامه شماره ۱۵۵۳۲/ت۵۹۷۷۹هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۰۴ هیأت محترم وزیران)، موارد ذیل را به آگاهی می‌رساند:

۱- **در اجرای بند (۱۲) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی موصوف، کارگروه بند (ه) تبصره ۵ قانون بودجه سال‌جاری، نرخ حفظ قدرت خرید برای اسناد خزانه اسلامی موضوع قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را معادل ۱۸٪ تعیین نموده است.**

۲- اولین انتشار اسناد خزانه اسلامی از محل قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور در اردیبهشت ماه سال‌جاری به شرح جدول ذیل انجام گرفت:

نوع اوراق	بند قانونی	نماد معاملاتی	مبلغ انتشار (میلیارد ریال)	تاریخ سررسید	تاریخ انتشار
اسناد خزانه اسلامی	بند (ب) تبصره ۵	اخزا ۱۰۱	۱۵۰,۰۰۰	۱۴۰۴/۰۳/۲۴	۱۴۰۱/۰۲/۲۴

ضمناً مشخصات سایر انتشارهای اسناد خزانه اسلامی که پس از تاریخ این بخشنامه از محل قانون بودجه سال‌جاری انجام خواهد شد، به عمراه سایر قوانین و مقررات مربوط از طریق پورتال مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت به نشانی https://iridmo.mefa.ir در دسترس خواهد بود.

۳- بر خلاف سنوات گذشته که واگذاری اسناد خزانه اسلامی از طریق بانک‌های عامل ملی و توسعه تعاون انجام می شد، **در سال جاری با عنایت به راه اندازی زیرسامانه مدیریت اوراق ذیل سامانه مدیریت بدهی‌ها و اوراق بازار پول و سرمایه(سماد نو)، واگذاری اسناد یادشده بدون استفاده از ظرفیت بانک‌های مذکور و صرفاً از طریق زیرسامانه مورد اشاره انجام می‌گیرد.** لذا ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها به عنوان مسوول ثبت توزیع اعتبارات تخصیص‌یافته استانی و دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی دارای تخصیص اسناد خزانه اسلامی موضوع قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور می‌باید در چارچوب قوانین و مقررات و مطابق راهنمای کار با زیرسامانه (ماژول) اوراق (به شرح پیوست) اقدامات لازم را معمول نمایند. شایان ذکر است فایل ویدیویی آموزشی نیز متعاقباً در آدرس پورتال فوق‌الذکر بارگزاری خواهد شد.

۴- ترتیبات لازم برای آموزش ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان‌ها برای آموزش دستگاه‌های استانی اتخاذ شده است که در این خصوص متعاقباً از سوی مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت اطلاع رسانی خواهد شد.

۵- شماره تماس‌های ۰۲۱-۳۹۹۰۲۰۸۹ و ۰۲۱-۳۹۹۰۲۲۸۳ (اداره تامین مالی و اوراق بهادار اسلامی) برای پاسخگویی و رفع مشکلات احتمالی اعلام می‌شود.

آدرس: تهران، خیابان صوراسرافیل، ساختمان مرکزی وزارت امور اقتصادی و دارایی تلفن: ۳۹۹۰۹ کدپستی: ۱۱۱۴۹۲۳۶۶۱
www.mefa.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱۰
تاریخ ۱۴۰۱/۲/۱۰
پیوست

بسمه تعالی

بخشنامه

۱۰	۱۴۰۱	مواد ۱۶۷ و ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم	م، ۱

مخاطبان / ذینفعان	ادارات کل امور مالیاتی
موضوع	تفویض اختیار تقسیط بدهی و بخشودگی جرائم قابل بخشش موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۴۰۱

در اجرای دستور وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی موضوع نامه شماره ۲۵/۱۱۴۰۳ مورخ ۱۴۰۱/۱/۲۴ در خصوص تفویض اختیار بخشودگی جرائم و تقسیط بدهی و بنابر اختیار حاصل از مواد ۱۶۷ و ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحیه ۱۳۹۴/۴/۳۱ ، ضمن تأکید بر اهمیت وصول نقدی و به موقع مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده و به منظور تکریم مؤدیان محترم مالیاتی و تسهیل و تسریع در فرآیند قطعیت و وصول بدهی مؤدیان، شرایط و نحوه بخشودگی جرائم قابل بخشش و تقسیط بدهی با رعایت مقررات مواد مذکور و سایر مقررات مربوط به شرح زیر به مدیران کل امور مالیاتی تفویض می‌شود:

الف– بخشودگی جرائم قابل بخشش

۱- تفویض اختیار بخشودگی جرائم تا تاریخ ۱۴۰۱/۶/۳۱ به شرح جدول زیر و با رعایت سایر بندهای این بخشنامه(به استثنای بند ۲) می باشد.

	عملکرد سال /دروه				
	۱۳۹۸ و به بعد	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴ و قبل آن
حداکثر درصد بخشودگی جرائم	۱۰۰	۹۵	۸۵	۸۰	۷۵

درصد های مذکور در این بند در صورت پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی (اعم از اصل و جرائم غیر قابل بخشش و آن بخش از جرائمی که با بخشودگی آن موافقت نشده است) حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ برگ قطعی می باشد و پس از آن به ازای هر ماه دو واحد درصد از درصدهای مذکور کسر می شود تا حداکثر به چهل (۴۰) درصد برسد. در مورد جریمه تاخیر پرداخت بدهی ابرازی که قبل از ابلاغ برگ قطعی محاسبه و مطالبه می شود، ملاک تاریخ سررسید پرداخت بدهی ابرازی مربوط می باشد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱۰
تاریخ ۱۴۰۱/۲/۱۰
پیوست

۲- تفویض اختیار بخشودگی جرائم قابل بخشش از تاریخ ۱۴۰۱/۷/۱ ، در صورت پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی (اعم از اصل و جرائم غیر قابل بخشش و آن بخش از جرائمی که با بخشودگی آن موافقت نشده است) با رعایت سایر بندهای این بخشنامه(به استثنای بند ۱) حداکثر به میزان صد (۱۰۰) درصد می باشد. درصد مذکور ، در مورد مودیانی که از تسلیم اظهارنامه مالیاتی خودداری نموده اند و همچنین نسبت به جریمه تاخیر پرداخت بدهی ابرازی، از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت مالیات سال / دوره مربوط و در سایر موارد از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص /مطالبه ، به ازای هر ماه دو واحد درصد کسر می گردد تا حداکثر به سی (۳۰) درصد برسد.

۳) بخشوگی جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ برای سالهای ۱۳۹۴ و قبل از آن در صورتی که مشمول مالیات نبوده و یا نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت کلیه بدهی های قطعی شده سال مربوط اقدام نموده باشد ، تا صد در صد به مدیران کل امور مالیاتی تفویض می گردد.

۴) تفویض اختیار بخشودگی جرائم موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ برای سالهای ۱۳۹۵ و بعد از آن ، متناسب با درصد مبلغی فهرست معاملات تسلیمی (میانگین معاملات خرید و فروش) تا زمان تصمیم گیری نسبت به درخواست بخشودگی جرائم مذکور و مشروط به پرداخت یا ترتیب پرداخت کلیه بدهی های قطعی شده سال مربوط می باشد.

در صورتی که به دلایلی ارسال فهرست معاملات مزبور امکان پذیر نباشد و یا میزان بخشودگی جرائم متناسب با فهرست ارسالی کمتر از چهل درصد باشد ، بخشودگی جرائم حداکثر تا میزان چهل درصد به مدیران کل تفویض می شود.

۵) مفاد این بخشنامه مانع از اعمال بخشودگی جریمه عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی و جریمه تأخیر موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ ، نسبت به مهلت‌های اعلامی به موجب بخشنامه‌های صادره سازمان نخواهد بود.

۶)بخشودگی جرائم موضوع این بخشنامه شامل مودیانی که در اجرای تبصره (۲) ماده ۲۷۴ قانون مالیاتهای مستقیم از طرف سازمان اعلام جرم و اقامه دعوی نزد مراجع قضایی صورت گرفته است نسبت به سال مربوط، جاری

تهران - خیابان ولیعصر - سازمان امور مالیاتی کشور - صندوق پستی : ۱۶۵۱-۱۱۱۱۵
www.intamedia.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱۰
تاریخ ۱۴۰۱/۲/۱۰
پیوست

نمی باشد.بدیهی است در صورت صدور حکم برائت از سوی مراجع قضایی مفاد این بند جاری نخواهد بود.

۷) در صورتی که فارغ از سال تعلق جریمه، دریافت خسارت تأخیر موضوع ماده(۲۴۲) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره (۶) ماده (۱۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و ماده (۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ برای مؤدیان احراز شده‌است، مبالغ خسارت مذکور از جرائم قابل بخشش مربوط به دوره‌ها/سال‌های مالیاتی مورد درخواست، حسب مورد کسر و سپس نسبت به بخشودگی جرائم اقدام گردد.

۸)مودیانی که در اجرای دستورالعمل قبلی با پرداخت بدهی تا پایان سال ۱۴۰۰ ، مشمول برخورداری از تمام یا قسمتی از جرائم مطابق دستورالعمل مذکور شده اند لیکن نسبت به اعمال بخشودگی اقدام نشده است ، برای جرائم مذکور مشمول همان دستورالعمل می باشند.

۹)در راستای قانون استفاده از حداکثر توان تخصصی ، تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آن در امر صادرات و اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم و قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی ، بخشودگی آن بخش از جرائم دیر پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده پیمانکاران که به واسطه عدم دریافت از کارفرمایان ایجاد شده است تا میزان صد در صد (۱۰۰٪) به مدیران کل تفویض می گردد.

۱۰) بخشودگی جرائم مالیات و عوارض هر سال / دوره برای اشخاص حقیقی تا سقف پانصد میلیون (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال و برای اشخاص حقوقی تا سقف هفتصد میلیون (۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال بدون رعایت درصدهای موضوع بندهای (۱) و (۲) این بخشنامه به مدیران کل تفویض می گردد.

۱۱- بخشودگی جرائم موضوع مواد ۱۹۷ و ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم در صورت پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی های قطعی شده (فارغ از سال /دوره /منبع) تا صد در صد (۱۰۰٪) به مدیران کل امور مالیاتی تفویض می گردد.

ب- تقسیط بدهی:

۱۰- حداکثر تفویض اختیار زمان تقسیط بدهی ، از تاریخ ابلاغ برگ بدهی قطعی سال / دوره مربوط برای مالیاتهای مستقیم به مدت سه سال و برای مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده یک سال تعیین می گردد.

۱-۱۰- به ازای سپری شدن هر ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت بدهی سال / دوره

تهران ، خیابان داور ، سازمان امور مالیاتی کشور - صندوق پستی : ۱۶۵۱-۱۱۱۱۵
www.intamedia.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱۰
تاریخ ۱۴۰۱/۲/۱۰
پیوست

مربوط ، یک ماه از مدت تقسیط کاسته می شود تا حداکثر به یکسال برای مالیاتهای مستقیم و شش ماه برای مالیات و عوارض ارزش افزوده با رعایت مقررات ماده ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم برسد.

۲-۱۰- حداکثر تفویض اختیار زمان تقسیط بدهی برای مالیاتهای ابرازی موضوع قانون مالیاتهای مستقیم یک سال و مالیات و عوارض ابرازی موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده شش ماه تعیین می گردد. این بند صرفا قبل از رسیدگی و قطعیت بدهی سال /دوره مربوط می باشد و پس از قطعیت بدهی مطابق بند ۱-۱۰ اقدام شود.

۱۱) حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) از اصل مالیات و عوارض هر دوره/سال در هر منبع به صورت نقد در زمان تقسیط وصول گردد.

۱۲) برای تقسیط بدهی پس از محاسبه کلیه جرائم تا تاریخ پایان دوره تقسیط و اتخاذ تصمیم در خصوص میزان بخشودگی جرائم قابل بخشش مطابق این بخشنامه ؛ اصل بدهی، جرائم غیر قابل بخشش و جرائمی که بخشودگی آن مورد موافقت قرار نمی‌گیرد به صورت توأمان تقسیط شود و مبلغ هر قسط به تناسب برای اصل بدهی و جرائم منظور شود. اعمال بخشودگی جرائم موضوع این بخشنامه مشروط به پرداخت اقساط در سررسیدهای مقرر می باشد.

۱۳) در کلیه مواردی که بنا به اختیار حاصل از ماده (۱۶۷) قانون مالیات‌های مستقیم، با تقاضای مؤدیان محترم مالیاتی دایر بر تقسیط بدهی موافقت به عمل آمده است ، در صورتی که مودی در سررسید هر یک از اقساط نسبت به پرداخت آن اقدام ننماید، اداره امور مالیاتی موظف است با قید فوریت و در راستای مقررات اجرائی وصول مالیات (موضوع فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم و آئین نامه اجرایی ماده ۲۱۸ این فصل) نسبت به وصول کل بدهی مؤدی و جرائم متعلقه از طریق اقدامات اجرایی با رعایت مقررات مربوطه اقدام نماید.

در موارد خاص با تشخیص اداره امور مالیاتی چنانچه مودی ظرف یک ماه از تاریخ سررسید اقساط برگشتی نسبت به پرداخت آن اقدام کند ، مشمول این بند نخواهد بود.

ج-سایر مقررات

۱۴) تقسیط و بخشودگی جرائم منوط به ارائه درخواست مودی به همراه مدارک و مستندات مرتبط می باشد؛

۱۵)در صورتی که مودی ظرف ده روز از تاریخ موافقت با تقسیط بدهی نسبت به ترتیب پرداخت آن اقدام ننماید ،

تهران - خیابان داور - سازمان امور مالیاتی کشور - صندوق پستی : ۱۶۵۱-۱۱۱۱۵
www.intamedia.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱۰
تاریخ ۱۴۰۱/۲/۱۰
پیوست

اداره کل امور مالیاتی از طریق اقدامات اجرایی نسبت به وصول بدهی اقدام نماید.

۱۶)تمام یا قسمتی از تفویض اختیار مذکور در چارچوب تعیین شده و با رعایت موارد فوق، قابل تفویض به معاونین مدیر کل و رؤسای ادارات امور مالیاتی ذیربط خواهد بود.

۱۷-با صدور این بخشنامه ، بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۱ مورخ ۱۴۰۱/۱/۷ کان لم یکن تلقی می گردد.

داود منظور

تاریخ اجرا: سال ۱۴۰۱	مدت اجرا: مطابق بخشنامه	مرجع ناظر: دادستانی انتظامی مالیاتی	نحوه ابلاغ: سیستمی

گیرندگان رونوشت:

- جناب آقای دکتر خاندوزی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی برای استحضار.
- امور تدوین ، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری برای اطلاع.
- معاونان محترم سازمان برای اطلاع .
- شورای عالی مالیاتی برای اطلاع.
- مرکز عالی دادخواهی مالیاتی و تشخیص صلاحیت حرفه ای برای اطلاع.
- دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی، برای اطلاع و درج در بانک اطلاعات بخشنامه ها.
- دادستانی انتظامی مالیاتی برای اطلاع.
- جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران برای اطلاع.
- دفاتر ستادی برای اطلاع .

تهران ، خیابان داور ، سازمان امور مالیاتی کشور - صندوق پستی : ۱۶۵۱-۱۱۱۱۵
www.intamedia.ir

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور
رئیس کل

شماره ۲۰۰/۱۴۰۱/۴
تاریخ ۱۴۰۱/۱/۲۷
پیوست

سال تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین

بسمه تعالی

بخشنامه

۴	۱۴۰۱	قانون مالیات‌های مستقیم	س

مخاطبان	ادارات کل امور مالیاتی
موضوع	ابلاغ مصوبه در خصوص معافیت مالیاتی ورود ارز به کشور از طریق گمرکات ورودی

با عنایت به مصوبه مراجع قانونی ذی‌ربط، ورود ارز (اعم از اسکناس و حواله) معاف از مالیات است. بر اساس این مصوبه هر شخص حقیقی و حقوقی می‌تواند با اظهار ارز در گمرکات ورودی، به هر میزان اسکناس ارز به کشور وارد نماید و وزارت امور اقتصادی و دارائی وسایر دستگاه های ذیربط مکلف شده اند ترتیبی اتخاذ نمایند تا ورود ارز تسهیل و فعالان در این حوزه نگران موضوع مالیات و واکاوی منشا سرمایه نشوند. مقتضی است ادارات کل امور مالیاتی با رعایت مفاد این مصوبه اقدام مقتضی را معمول نمایند.

داود منظور

دامنه کاربرد: ۱ـ داخلی: ☒ ۲ـ خارجی: ☒		مرجع پاسخگویی: دفتر حسابرسی مالیاتی تلفن: ۳۷۶۱-۳۹۸۰-۰۲۱	
بخشنامه‌های منسوخ: ـ	تاریخ اجراء:	مرجع ناظر: دادستانی انتظامی مالیاتی	نحوه ابلاغ: فیزیکی، سیستمی

در نامه تشکلهای حرفه‌ای و مهندسی طرح‌های عمرانی مطرح شد

هشدار در مورد لایحه مشارکت عمومی و خصوصی

لایحه مشارکت عمومی و خصوصی در اسفند ۱۳۹۷ از سوی دولت به دهمین دوره مجلس شورای اسلامی ارائه شد و برخی از تشکلهای فنی و مهندسی در فرایند بررسی آن نقش موثری داشتند. در اواخر نیمه اول سال ۱۳۹۹ بررسی لایحه مشارکت عمومی و خصوصی در دستور کار کمیسیون عمران دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی قرار گرفت. اما در این بررسی از همکاری و مشارکت بخش خصوصی استفاد نشد و لایحه به سمتی رفت که زنگ خطر را برای دلسوزان کشور به صدا در آورد.

محسن رنانی اقتصاددان در اواسط فروردین سال جاری در نامه‌ای به رئیس جمهور نوشت:«آقای روحانی، می‌دانم که تمام این طرح‌های نیمه‌تمام، قابل واگذاری از طریق مشارکت با بخش خصوصی نیست اما در دولت شما لایحه‌ای تهیه شده است که پشت عنوان خوب «مشارکت عمومی و خصوصی» ساز و کار بسیار خطرناک و مفسده‌آمیزی را طراحی کرده است که اگر در مجلس تصویب شود، که با این ساختار مجلس به احتمال زیاد تصویب می‌شود، از این پس سودجویان می‌توانند در هر دستگاه اجرایی بر روی هر پروژه‌ای و در هر مرحله از دوره عمر پروژه -از مطالعات پایه، تا طراحی و از احداث و اجرا تا بهره‌برداری- که رانتی برای‌شان متصور باشد، مهر مشارکت بزنند و در قالب این گونه جدید قراردادها این پروژه‌ها را واگذار کنند.

موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث در اوایل اردیبهشت سال گذشته طی بیانیه‌ای خواهان بازنگری و اصلاح لایحه مشارکت عمومی و خصوصی و مشارکت بخش خصوصی در اصلاح آن شد. در بیانیه موسسه تحقیق و توسعه که متشکل از ۹ تشکل بزرگ صنعت احداث(از جمله سندیکای شرکتهای ساختمانی است)، ضمن تاکید بر نقش مهم مشارکتهای عمومی و خصوصی، درباره نابسندگی چارچوب قانونی و نبود شفافیت در این قانون و تاثیر آن بر ایجاد فساد گسترده اخطار داده شده بود.

همچنین فعالان صنعت احداث خواهان فراهم‌سازی رویه‌های کارآمد و شفاف برای اعطای قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی شده بودند. در مهمترین بخش این بیانیه تصریح شده بود که کنار گذاشتن قوانین پایه مانند قانون مناقصات و مزایده عمومی و موادی از قانون محاسبات عمومی کشور مترادف با بی‌قانونی در حساس‌ترین پروژه‌های زیربنایی و خدمات عمومی کشور است.

در ادامه این نامه آمده بود: افزون بر آن سپردن تصمیم‌گیری و تدوین آیین‌نامه‌ها و قوانین نحوه ارجاع و واگذاری پروژه‌ها

به گروهی ملی یا محلی متشکل از وزیر، استاندار، فرماندار یا شهردار بیانگر کنار گذاشتن مبانی اصولی تصمیم‌گیری در مورد اموال عمومی و بیت‌المال بدون نظر نمایندگان مردم و نقض مبانی فکری حاکمیت جمهوری و تفکیک قوا می‌باشد.
در نهایت آنچه که باعث دغدغه و نگرانی بخش خصوصی شده بود نه تنها نظر مرکز پژوهشهای مجلس، بلکه نظر «دیده‌بان شفافیت و عدالت» را نیز جلب کرد. چنانچه اواخر سال گذشته نشست خبری با موضوع «انحراف در قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی» با حضور دکتر احمد توکلی برگزار شد تا درباره بروز فساد بزرگ در واگذاری طرح‌های نیمه تمام دولتی هشدار داده شود. کمی بعد از این نشست نیز در نامه برخی تشکلهای حرفه‌ای و مهندسی طرح‌های عمرانی نسبت به مخاطرات گسترده تبصره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱هشدار جدی داده شد. به دلیل اهمیت موضوع و شفاف‌سازی در این زمینه مشروح مباحث مطرح شده در جلسه «دیده‌بان شفافیت و عدالت» و نامه تشکلهای حرفه ای و مهندسی طرح‌های عمرانی را درج می‌نماییم.

بروز فساد بزرگ در واگذاری طرح‌های نیمه تمام دولتی

احمد توکلی در این نشست عنوان کرد: ما به یك حلقه فساد سیستمی، شبکه‌ای، قانونی و پررو مواجه هستیم. قوانین و مشارکت عمومی و خصوصی را دارند از آغاز طوری می‌نویسند که اگر قانون اجرا شود، فساد بشود و منابع به سمت خاصی برود. فساد یک بنایی است که اول در خانه‌ای یا کشوری پیدا شود و اگر زود به داد آن خانه یا کشور نرسند، فساد همه جا را می‌گیرد. فسادها مثل خودشان را تکثیر می‌کنند. اول فساد پراکنده است و ممکن است در جایی ۱۰ درصد باشد. در یک مرحله‌ای از فساد که به آن سیستماتیک می‌گویند؛ دستگاه‌های مسئول مبارزه با فساد خودشان به درجاتی آلوده می‌شوند. چون چاقو دسته خورش را نمی‌برد، وقتی مسئولی که باید کنترل کند و سلامت را حفظ کند و طوری رفتار نکند که دیگران از وی مایوس شوند، اینها خودشان آلوده بشوند، آنوقت است که فساد سیستماتیک می‌شود. یعنی کشور از خودش دفاع نمی‌کند.

کنار گذاشتن قوانین پایه مانند قانون مناقصات و مزایده عمومی و موادی از قانون محاسبات عمومی کشور مترادف با بی‌قانونی در حساس‌ترین پروژه‌های زیربنایی و خدمات عمومی کشور است.

وی افزود: وقتی رهبر معظم انقلاب فرمودند که با فساد مبارزه کنید مسئولان شوخی گرفتند الان دیگر فساد شبکه‌ای شده‌است. از این مرحله بدتر، وقتی است که فساد قانونی بشود. فساد قانونی یعنی چه؟ اگر آدمهای فاسد که به مجاری تدوین قانون نفوذ کنند، به دستگاههای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر نفوذ کنند آنگاه قانون متناسب با حوایج آنان نوشته می‌شود و نه متناسب با حوایج مردم. آن وقت قانونگرایی فساد می‌آورد.
وی افزود: یك مرحله‌ی بدتر از آن هم داریم. به آن می‌گویند State Capture یا Elite Capture یعنی سلطه بر نخبگان، و سلطه بر دولت. یعنی کسانی که یك موقع باید نفوذ می‌کردند در مقامات دولت حالا یك سطح می‌روند بالا و می‌گویند اصلا ما نفوذی نیستیم. دولت را می‌گیرند و در این مرحله فاتحه همه چیز خوانده است.
توکلی افزود: متأسفانه ما به این مرحله فساد قانونی رسیدیم. یعنی نفوذ کردن در مجاری تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی و

شکل دادن به قانون که وقتی قانون را اجرا می‌کنید منابع یك طرفه می‌رود به طرف آنها. آنچه تحت عنوان مشارکت در تبصره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱ و نیز لایحه مشارکت عمومی و خصوصی در کمیسیون عمران مجلس در حال بررسی است نمونه آن است.

وی در بخش دیگری از سخنانش گفت: یك مفهومی در مغرب زمین متولد شد که چون دولتها هزینه‌شان بالا می‌رفت و توان تأمین این هزینه سنگین را نداشتند گفتند یك فرمولی درست می‌کنیم که اگر دولت کم آورد در منابع لازم اداره کشور یك مقدار از کار را منتقل کنیم به بخش خصوصی، یعنی مشارکت بخش خصوصی و بخش دولتی که بهPPP معروف است. ما الان طرحهای نیمه‌تمام داریم و آماده استفاده از این روش هستیم، اما فقط از اسمش استفاده می‌کنند. در این روش بخش خصوصی هم باید سرمایه بیاورد و هم مدیریت. اگر قرار باشد یك عده‌ای پروژه‌ای را به کسی بفروشند، خودشان هم مقررات بنویسند، خودشان هم تصویب کنند، خودشان هم اجرا کنند، خودشان هم نظارات کنند، این اتفاقی که دارد می‌افتد ولو به استناد یك قانون باشد. در واقع این قانونی که درست کرده‌اند یك فساد بسیار بزرگ قانونی می‌شود.

وی افزود: در تمام دنیا فسادخیزترین جا معاملات دولتی است و اتفاقاً همه کشورها به این مسئله حساس هستند و می‌خواهند کارکنان دولت پاک بمانند. من اخلاق در بخش عمومی را سرچ کردم، ۵ میلیون منبع آمد که چرا اخلاق در بخش عمومی مهم است؟ اما در این لایحه مشارکت عمومی و خصوصی و نیز در دستورالعمل ماده ۲۷ قانون الحاق ۲ این احکامی که در دستورالعمل درج کردند اصلا مرتبط با ماده ۲۷ نیست و ماده ۲۷ قانون به این موارد اشاره‌ای ندارد. در ماده ۲۷ می‌گوید باید آیین‌نامه‌ای نوشته شود تا قراردادها را تعریف کند نه اینکه این اشخاص خودشان قرارداد ببندند. این مقرره تحت عنوان دستورالعمل مشارکت خصوصی و عمومی تصویب شده‌است. حالا اینها در چه چیزی مشارکت می‌کنند؟ کمیته‌ای هفت نفره تحت عنوان کمیته واگذاری است و وظیفه دارند پروژه‌های اقتصادی را واگذار کنند که البته در گذشته بخشی از آنها را واگذار کرده‌اند. این بنگاه‌ها هم بیشتر بنگاههای با رویکرد و توجیه اجتماعی هستند یعنی کالای ممتاز تولید می‌کنند. کالای ممتاز به کالایی گفته می‌شود که وقتی دو نفر با هم معامله می‌کنند، خریدار نمی‌تواند تمام منافع آن را کسب کند. در نتیجه زیر نقطه بهینه تولید می‌شود. مثلا من وقتی آموزش می‌بینم و حقوق خود من بالا می‌رود، در عین حال علم اطرافیانم را هم زیاد می‌کنم و من چون تحصیل‌کرده هستم احتمالا جرم کمتری مرتکب می‌شوم. پس آموزش آثار خارجی مثبت دارد. خارجی یعنی اینکه دو طرف معامله نمی‌توانند از آن استفاده کنند. در اثر یک معامله بوجود می‌آید ولی خارج از معامله به حساب می‌آید. دولت دارد برای آن سوبسید می‌دهد. تمام مدرسه‌ها و بیمارستان‌ها، ورزشگاه‌ها، تئاتر و ... در زمره کالای ممتاز قرار می‌گیرند. دولت اجازه می‌گیرد که این صنف کالاها را بفروشد که این بسیار بد و مضر است.

وی تاکید کرد: الان دولت ما از لحاظ دارایی وضع خوبی ندارد. حالا می‌خواهند کالاهایی را بفروشند که مردم دارند مستقیماً از آن استفاده می‌کنند. وقتی اینگونه می‌شود در واقع ما عده‌ای را از دایره مصرف کالاهای مهم حذف می‌کنیم و در نتیجه یک عده اولیّات را از دست می‌دهند که بسیار خطرناک است و باید جلوی عواقب آن ایستاد و برای آن چاره یافت.

وقتی رهبر معظم انقلاب فرمودند که با فساد مبارزه کنید مسئولان شوخی گرفتند الان دیگر فساد شبکه‌ای شده‌است. از این مرحله بدتر، وقتی است که فساد قانونی بشود

توکلی افزود: اما در این دستورالعمل می‌گوید: بدون استثناء (غیر از امنیت و دفاع) هر مایملکی که دولت دارد را می‌تواند بفروشد. مثلا دولت می‌تواند دستگاه دولتی که در حال کار و فعالیت است را بفروشد. هفت نفر هستند در مرکز و نیز در استانها که شامل وزیر یا بالاترین مقام سازمان، معاونش(به انتخاب خودش) و یک نفر هم از بخش خصوصی و یک نفر هم از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و سه نفر هم نماینده دولت(دادگستری)، وزارت اقتصاد و سازمان برنامه). یعنی در واقع یک نفرند چون وقتی وزیر دستوری دهد معاونش سرپیچی نمی‌کند آنهم در این شرایطی که ما بداخلاق شدیم. آن کسی را که از بخش خصوصی انتخاب می‌کنند به وزیر رای می‌دهد. کسی هم که از اتاق بازرگانی می آید چون بحث تقویت بخش خصوصی است حتما به وزیر رای می‌دهد. یعنی در واقع یک نفر تصمیم می‌گیرد که چه چیزی بفروشند، چه وقت بفروشند، با چه قراردادی بفروشند، به چه قیمتی بفروشند؟ چقدر به خریدار مورد نظر کمک کنند؟ اگر لازم باشد در بودجه برایش اعتبار بگذارند. خریدار چقدر وام می‌خواهد؟ کدام بانک موظف است به آنها وام بدهد؟ دولت باید وامشان را ضمانت کند و به دولت می‌گویند قیمت هر چقدر تمام شد، من همه آن را می‌خواهم و دولت باید تامین کند و یا مابه التفاوت بدهد. بنابراین چون پول مابه‌التفاوت را ندارد رها می‌کند و آن بنگاه هرچه دلش خواست قیمت می‌زند. در کجای دنیا تنها یک نفر برای ثروت ملت تصمیم می‌گیرد؟

وی تاکید کرد: خلاصه این که ما اکنون در مرحله فساد قانونی هستیم. تنها یک مرحله مانده تا به آخر کار برسیم. اگر این کار را نکنیم ممکن است به آن مرحله هم برسیم. چون این طوری است ما به مصوبات مجلس حساسیم، ما به مصوبات کمیسیونهای دولت و به مصوبات هیأت دولت حساسیم. اینها به شکل قانونی فساد را می‌گذارند وسط و تماشا می‌کنند. کسی با آن برخورد نمی‌کند. تازه اگر برخورد کنی غیرقانونی عمل می‌کنی و تو قانون‌شکنی

که برخورد می‌کنی. ما در مرحله بدی هستیم که اگر ادامه یابد و تکرار شود برای همه ما بد است و برای فرزندانمان هم بد است.

در ادامه این نشست محسن جلواتی قائم مقام مدیرعامل دیده‌بان شفافیت و عدالت با بیان اینکه افرادی در سازمان برنامه و بودجه در دولت گذشته در هنگام تدوین این لایحه بر سر اعضای کمیسیون عمران مجلس کلاه گذاشتند، گفت: آنها به اعضای کمیسیون عمران گفتند قانون مناقصات که تنها دارای ۳۰ ماده است، ۵۵ ایراد دارد. اعضای کمیسیون عمران مجلس هم متقاعد شدند تا در هنگام تدوین لایحه مشارکت عمومی - خصوصی، قانون مناقصات را کنار بگذارند و در لایحه ذکر شود.

وی افزود: دیده‌بان عدالت و شفافیت به مرکز پژوهش‌های مجلس این موضوع را گوشزد کرد و این مرکز در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۹۹جلسه‌ای با سازمان برنامه و کمیسیون عمران برای اعلام ایرادات قانون مناقصات برگزار کرد اما آنهایی که مدعی ایراد در قانون مناقصات بودند، حاضر به حضور در جلسه نشدند. دوم اسفند ۱۳۹۹ بار دیگر مرکز پژوهش‌ها طی نامه‌ای به سازمان برنامه، خواست تا ایرادات قانون مناقصات ذکر شود اما علی‌رغم گذشت یک سال هنوز پاسخی به درخواست مرکز پژوهش‌های مجلس داده نشده است.

جلواتی از دیگر انحرافات واگذاری پروژه‌های عمرانی را دستورالعمل موضوع ماده ۲۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) دانست که از سوی سازمان برنامه و بودجه تهیه و ابلاغ شده است.

تبصره ۴ لایحه بودجه همان خط انحرافی را دنبال می‌کند

در نهایت گروه معاملات بخش عمومی دیده‌بان شفافیت و عدالت اعلام می‌کند: تبصره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱ که در مجلس در حال بررسی است، متاسفانه دقیقا همان خط انحرافی دستورالعمل ماده ۲۷ قانون الحاق ۲ و لایحه مشارکت عمومی و خصوصی را دنبال می‌کند. حدود هفت سال است که در تمام این موارد، نام مشارکت عمومی و خصوصی پوششی شده است برای تصاحب کامل اختیارات مجلس در موضوع قانونگذاری در تشریفات معاملات دولتی.

تبصره ۴ لایحه بودجه همه دستگاههای اجرایی را مجبور می‌کند که ظرف یک ماه پروژه‌های خود را بدون رعایت قانون برگزاری مناقصات و با مقرراتی که کاملا مبهم و قابل‌تفسیر است واگذار کند.

اولا این روش واگذاری چند ماهه تا چند سال دعاوی حقوقی بدتر از خصوصی‌سازی را در پی‌خواهد داشت؟ ثانیا این مقررات مبهم و قابل‌تفسیر چه بازار بزرگ و پر منفعت تفسیر فروشی را در پی خواهد داشت؟ شایسته نیست نمایندگان مجلس موسوم به انقلابی امضای خود را در پای چنین مصوباتی بگذارند.

هشدار جدی نسبت به مخاطرات گسترده تبصره ۴ لایحه ی بودجه ۱۴۰۱

۹ تشکل حرفه‌ای و مهندسی فعال در احداث طی نامه‌ای به رییس سازمان برنامه، رییس جمهور، رییس مجلس شورای اسلامی، رییس مرکز پژوهشهای مجلس و معاونت حقوقی ریاست جمهوری نسبت به مخاطرات گسترده در تبصره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱ هشدار دادند. متن این نامه که روز ۲ اسفند توسط موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث منتشر شد بدین شرح است:

در نامه تشکلهای حرفه‌ای و مهندسی طرح‌های عمرانی مطرح شد
هشدار در مورد لایحه
مشارکت عمومی و خصوصی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه کشور
ریاست محترم مرکز پژوهش‌های مجلس
معاونت محترم حقوقی رئیس جمهور
موضوع : هشدار جدی نسبت به مخاطرات گسترده فنی، حقوقی، اقتصادی و اجتماعی تبصره ۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱ و درخواست کنار گذاشتن این شیوه ی برخورد با طرح‌های عمرانی
باسلام و احترام؛
به استحضار می‌رساند که مسئله طرحهای عمرانی، در غیاب دو رکن تدبیر و عزم کافی، طی سالیان اخیر به معضل طرحهای عمرانی تبدیل گردیده و از دولتی به دولت دیگر منتقل شده‌است؛ تا جایی که اکنون سخن از بحران طرحهای عمرانی نیمه‌تمام است. باید دقت داشت که بحران طرحهای عمرانی، فراتر از بحران کسب و کار فعالان صنعت احداث و انرژی است. گرچه بحران کسب وکار مهم است اما شاید در نظر برخی، موضوعی صنفی. تشکلی تلقی شود، اما اولی بی‌گمان موضوعی ملی و نیازمند مشارکت همه‌دلسوزان کشور است. هشدار دلسوزانه متخصصان اقتصادی و قانونگذاری کشور، شاهد بارز این است که ما اکنون درباره مسئله‌ای فراتشکلی و ملی گفتگو می‌کنیم.
طرحهای عمرانی مهمترین مجرای تبدیل منابع کشور به زیرساختها و سرمایه‌گذاریهای ثابت است. زیرساختها و سرمایه‌گذاریهایی که آموزش، بهداشت و درمان، ایمنی و امنیت و حتی خوراك مردم کشورمان در گروی آنها است . سالهاست وعده‌های انتخاباتی و تمایلات بخشی یا منطقه‌ای سبب شده است مطالعات آمایش سرزمین در پیدایش و مکان‌یابی درست طرحها و پروژها نادیده گرفته شود. به نحو مشابه تعیین ابعاد و احجام برخی طرح‌ها و پروژه‌ها نیز بیش از آن که طبق نظرات کارشناسی باشد، تابع فشارها و روابط مقامات شده است. شیوه‌های تعریف و طراحی، اجرا و بهره‌برداری نیز به موقع تدبیر و بهسازی نشده است. البته هر یك از ما به تناسب اختیارات و قدرت خود، در رسیدن به وضعیت کنونی مسئولیت داریم. اما پرسش اساسی امروز این است که باید با چه شیوه‌ای با معضل طرحهای نیمه تمام مواجه شد و جهت‌گیری برای حل معضل باید چگونه باشد؟ تجربه‌اندوزی از گذشته، اتکا به دانایی و تدبیر جمعی و بهسازی و اجرای دقیق قوانین، یا این که، تسامح و تساهل، ضعف تدبیر، در پیش گرفتن رفتارهای غیر نظام‌مند و شتاب‌زده و واکنشهای کوته‌بینانه؟ آیا می‌توان برای حل معضل ناشی از ضعف تدبیر، مجوز بی‌تدبیری بیشتر صادر کرد و امید بهبود داشت؟
برطبق اصل (۴۴) قانون اساسی، نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران باید بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار باشد. مطابق قانون اساسی بخش غیردولتی نمی‌تواند جای بخش خصوصی را بگیرد. «بخش غیردولتی» واژه‌ای است که در تبصره ۴ به کار رفته و حتما مسئولین تهیه کننده این تبصره، باید تعریفی مشخص از این واژه ارائه نمایند تا فعالین اقتصادی بتوانند درک و برداشت یکسانی از قانون داشته باشند یا به بیانی دیگر به فهم مشترکی دست یابند.
نگرش حاکم بر تبصره‌ی (۴) لایحه‌ی بودجه‌ی ۱۴۰۱ علاوه بر جایگزینی بخش خصوصی با بخش غیر دولتی، از نظر شتابزدگی و ضعف تدبیر کم‌نظیر است. واگذاری دهها هزار پروژه بدون سازوکار مناسب و روشهای اجرایی روشن و شفاف، طی مدت سه ماه!! چنین بی‌نظمی و بی‌قاعدگی در گذشته را شاید تنها بتوان در دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق (۲) مثال زد. بر هم زدن تمام تجارب گذشته و سپردن اختیار سه قوه به چند نفر و طی مصوبه‌ای که نه مجلس کنترلی بر آن داشته است و نه هیأت وزیران! همان شد که اهل فن پیش‌بینی کرده بودند. دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق (۲) چه دستاورد عملی و ملموسی در بسترسازی و نهادسازی مشارکت عمومی و خصوصی کشور

داشت؟ چرا هنوز هم شاهد و نشانه‌ای از گفت و شنود کارشناسی درباره این روش مشاهده نمی‌شود؟ نه تنها در بیرون سازمان برنامه و بودجه کشور، بلکه حتی در درون آن سازمان، آیا گفت و شنود و هم‌فکری برای بهبود این دستورالعمل انجام شده است؟ چقدر برای کاهش نقایص مورد تذکر اعضای مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام یا مراکز پژوهشی و تشکلهای مردم نهاد و کارشناسان مستقل، اقدام شده است؟

بیش از یك سال است مشاهده می‌شود که تشکلهای بخش خصوصی در فرآیند تصمیم‌گیری و سیاستگذاری مشارکت عمومی و خصوصی کنار گذاشته شده‌اند. با کمال تعجب اخیرا در رسانه‌ها دیده می‌شود که حتی بیش از یك سال است گفت و شنود میان نهادهای رسمی تصمیم‌گیری مانند سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهشهای مجلس هم متوقف شده است. در چنین فضایی، مشاهده می‌شود که ناگهان در لایحه بودجه‌ی سالانه، حکمی مانند «تبصره‌ی (۴) لایحه بودجه ۱۴۰۱» درج شده است که طی آن قرار است طی مدت یك ماه، تمام نظام فنی و اجرایی کشور که به تدریج طی ۵۰ سال شکل گرفته (و البته نیازمند بهسازی مدبرانه است)، طی مدت یك ماه دگرگون شود. از آن بدتر حکم شده است که بلافاصله طبق این سیل مقرراتی جدید و طی مدت یك ماه، انواع دارایی‌های مشهود و نامشهود کشور باید واگذار شود. آیا چنین تجربه‌ای در جایی از جهان وجود دارد؟ دستاورد آن چه بوده است؟ تدبیر کارشناسی، چقدر چنین رویکردی را تأیید می‌کند؟ آیا می‌توان بدون یك برنامه‌ی درازمدت یا لااقل پنج‌ساله (موضوع بندهای ۲ و ۳ ماده‌ی یك قانون برنامه و بودجه کشور، مصوب ۱۳۵۱) برای اصلاح نظام اجرایی طرحهای عمرانی به رفع معضل این طرحها امید واقعی داشت؟ آیا هیچ تدبیر و خرد کارشناسی می‌پذیرد که معضل ایجاد شده طی چند دهه در ۴ ماه حل شود؟ بنابراین پیشنهاد می‌شود تبصره‌ی (۴) لایحه بودجه حذف گردد و در اسرع وقت برنامه‌ریزی مدبرانه و متکی به تجربه در فضای شفاف کارشناسی انجام شود و در سال مالی پیش‌رو، یعنی سال ۱۴۰۱ ، بر اجرای گام مربوط به همان سال نظارت و پافشاری شود. البته اگر اصرار به تصویب تبصره بودجه‌ای برای طرحهای عمرانی وجود دارد، در کنار هشدار نسبت به خطرات تبصره (۴) لایحه ۱۴۰۱، پیشنهاد ایجابی برای حرکت واقعی و بهسازی نظام طرحهای عمرانی نیز وجود دارد. اندکی تأمل در ذخیره دانش و تجربه کشور نشان می‌دهد، شواهد و ابزارهای بسیار مناسبتری در نظام تدبیر کشور وجود دارد. از جمله تدابیری مانند بند «د» تبصره (۱۹) بودجه سال ۱۳۹۶ که قبلا در مجلس تصویب و در شورای نگهبان تأیید شده است، اما در اجرای آن تعلل شده است. آیا بند یاد شده به مراتب مدبرانه‌تر و مؤثرتر از احکام مندرج در تبصره‌ی (۴) لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نیست؟ آیا واگذاری بر اساس قوانین و مقررات شناخته‌شده برگزاری مناقصات کشور در فضای شفاف و رقابتی و با رعایت مهلت های معقول، بهتر از واگذاری با روشهای خلق‌الساعه، شتابزده، مبهم و مجمل نیست؟

ما براین باوریم که حل معضل طرحهای عمرانی جز با تدبیر و عزم فراگیر و بهره‌گیری از ذخیره دانش و تجربه تمام دست‌اندرکاران دلسوز کشور از جمله بخش خصوصی ممکن نیست. ما بر این باوریم که مشارکت واقعی در احداث و اتمام پروژه‌ها جز از راه مشارکت واقعی در تدبیر و برنامه‌ریزی ممکن نیست. ما تشکلهای حرفه‌ای و تخصصی صنعت احداث و انرژی آمادگی کامل خود را برای پیمودن درست این مسیر مهم و فوری اعلام می‌کنیم و انتظار پاسخ مثبت از سوی قوای مقننه و مجریه کشور داریم.

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران ضمن استقبال از واگذاری پروژه‌های نیمه تمام به بخش خصوصی دارای صلاحیت و اهلیت اعتقاد دارد که شفافیت در واگذاری و فراهم نمودن یک فضای رقابتی از ضروریات واگذاری‌ها می‌باشد و پیشنهاد می‌کند در یک ساز و کار مشخص اولویت را بر اهلیت متقاضیان و اطمینان از عدم وابستگی به متقاضی بخش‌های دولتی و خصولتی بنا نهند.

مشکلات مشاغل سخت و زیان آور حوزه پیمانکاری بررسی شد

پنج تشکل صنعت احداث طی نامه‌ای از وزارت کار و سازمان تامین اجتماعی درخواست کرده بودند مسائل مربوط به مشاغل سخت و زیان‌آور شرکتهای پیمانکاری حل شود. در نامه‌ای که به این منظور تهیه شده بود به نحوه احراز و تعیین مشاغل سخت و زیان‌آور و عدم ابلاغ ها و ... ایراداتی وارد شده بود.

در واکنش به این درخواست بود که روز یکشنبه ۱۸ اردیبهشت جلسه‌ای در تامین اجتماعی با حضور نمایندگان وزارت کار، وزارت بهداشت، اداره سخت و زیان آور، اداره وصول سازمان تامین اجتماعی، نماینده سندیکای تاسیساتی و تجهیزاتی ایران، و نماینده سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برگزار شد.

پس از بحث‌های مطرح شده در این جلسه، اعضای حاضر تصمیماتی گرفتند که مقرر شد این تصمیمات به صورت دستور اداری ابلاغ و اقدام گردد. این تصمیمات به شرح زیر بودند:

الف: قانون و آئین‌نامه که در حال بررسی و اصلاح است برای اصلاح اساسی قانون پیگیری شود.

ب: در قانون و آئین‌نامه فعلی این اقدامات انجام شود:

۱-سامانه مشاغل سخت و زیان‌آور که طراحی شده است سریع‌تر راه اندازی شود و درخواست‌ها از طریق سامانه باشد. یکی از مزایای سامانه این است که در خصوص درخواست‌ها ابتدا سازمان تامین اجتماعی شغل متقاضی را احراز و اعلام می‌نماید. و سپس در کمیته‌ها مطرح شود و همزمان به کارفرما اطلاع داده خواهد شد.

۲-احراز و تعیین مشاغل سخت و زیان‌آور صرفا بر اساس آئین‌نامه و مصوبات باشد

۳-ابلاغ رای کمیته‌ها به کارفرمایان و حق دفاع کارفرما

۴-درخواست گردید دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور از ادارات کار زیر مجموعه وزارت کار به سازمان تامین اجتماعی منتقل شود.

۵-مشاغل گروه ب که در کمیته‌ها مورد احراز قرار می‌گیرد به انجمن‌ها و سندیکاها اعلام گردد.

۶- درخواست مشاغل سخت کارگران شاغل در کارگاههای تعطیل در صورتی که دارای مستندات و گزارش آلاینده سنجی و سوابق داشته باشد در کمیته‌ها مطرح شود

۷- در خصوص ادعای کارگران برای استفاده از مزایای مشاغل سخت و زیان‌آور در صورتی که کارگر پیمانکاران فرعی باشند ابتدا احراز و مشخص گردند و از پیمانکار اصلی مطالبه نگردد.

در پایان این جلسه مقرر شد نتیجه هر گونه اقدام و پیگیری و در صورت ابلاغ محتوای دستورالعمل اطلاع‌رسانی گردد.

مسائل و مشکلات آیین‌نامه تشخیص صلاحیت بررسی شد

در جلسه‌ای که روز شنبه ۲۴ اردیبهشت با حضور جناب آقای مهندس سید احمد امینی رئیس واحد تشخیص صلاحیت امور پیمانکاران و مشاوران دفتر نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور و نمایندگان سندیکا در سازمان برنامه و بودجه کشور برگزار شد، مسائل و مشکلات مربوط به آیین‌نامه تشخیص صلاحیت و سامانه ساجات مورد بررسی قرار گرفت.

در آغاز جلسه **آقای دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران**، ضمن تشکر از **آقای مهندس امینی** در تخصیص وقت برای نمایندگان سندیکای شرکتهای ساختمانی، از همیت آقای دکتر قانع‌فر در همراهی و به مشارکت‌گیری تشکلها در امور نظام فنی و اجرایی به عنوان نقطه عطفی در ارتباط دوجانبه نام برده و ابراز امیدواری نمود که فرصت به دست آمده در جهت رفع مشکلات و موانع کاری پیمانکاران و مشاوران و در راستای منافع ملی به کار گرفته شود.

دکتر گلابتونچی، پیشنهاد استفاده از ظرفیت و توان کارشناسی سندیکا در بخش‌های تقنینی، تهیه وحدت رویه، آمایش و پایش پرونده‌های تشخیص صلاحیت را مطرح نموده، این موضوع را نه تنها در راستای اهداف سندیکا و اعضای آن بلکه در جهت منافع ملی دانست.

همچنین درخواست تمدید رتبه‌بندی شرکتهایی که هیات مدیره و ساختار ثابتی داشتند را خواستار شدند. ایشان اشاره کردند وقتی در اصناف و گردهمایی دیگر از جمله نظامیان درجه‌ای بگیرند آیا مثلا اگر ۲ سال کار نکنند درجه شان افت می‌کند یا پزشکان وقتی نظام پزشکی گرفتند و چند سالی کار نکردند دیگر حق کار ندارند؟ بنابراین وقتی هیات مدیره و سازمان شرکتی ثابت است و توانسته به رتبه‌ای برسد آیا باید با افت رتبه به دلایل مختلف از جمله کم شدن کارهای عمرانی روبرو شود؟

ایشان همچنین ضرورت مشارکت در اصلاح رویه‌های مربوط به آیین‌نامه تشخیص صلاحیت را با هماهنگی و هم اندیشی را خواستار شدند و عنوان کردند: بعضی وقتها چیزی که در قانون یا بخشنامه آمده اجرا نمی‌شود و به جای آن مواردی که در آیین‌نامه تفسیر شده، اجرایی می‌شود. برای نمونه این که یک کار بزرگ همان امتیازی را بگیرد که مجموع چند کار کوچک به دست می‌آوردند درست به نظر نمی‌رسد چرا که هر کدام از آن کارهای کوچک از آغاز تا پایان مسیری را طی کرده‌اند و چند بار زحمت فراهم کردن مقدمات کار و تسویه حساب و ... بر عهده پیمانکار بوده است.

گلابتونچی تاکید کرد تا رفع مشکلات اجرایی نمودن بخشنامه اخیر دولت در خصوص تشخیص صلاحیت در سامانه ساجات لازم است رتبه شرکتهایی که دارای رتبه هستند حداقل ۳ ماه تمدید شود. وی گفت: با توجه به این که بسیاری از شرکتها در دوران کرونا به ویژه ۲ سال اخیر امکان کار نداشتند، تمدید ۲ ساله عملا نتوانست کارآمد و موثر باشد و به نظر می‌رسد در این وضعیت باید تجدید نظر شود.

وی همچنین با اشاره به بحث ارزیابی در مناقصات عنوان کرد: شرکتهایی که رتبه‌بندی شده‌اند نیازی به این ارزیابی به شکل فعلی و با این سخت‌گیری را ندارند و اقدام برای چنین ارزیابی‌های سختی مانند این است که از یک جراح بخواهیم هر بار که به اتاق عمل می‌رود برای تایید توانایی خود گواهی نامه جدیدی ارائه دهد.

دبیر سندیکا در بخش پایانی سخنان خود خواهان برخورد تشویق‌آمیز با پیمانکاران در زمینه کسب رتبه‌بندی شد، برخوردی که در آن نقاط قوت شرکتها بیشتر مورد توجه گیرد، برای نمونه حضور یک پیشکسوت مهندسی در میان نیروی انسانی شرکت مزبور یا انجام موفقیت آمیز یک پروژه عمرانی در خارج از کشور و ... به عنوان امتیاز مثبتی برای شرکتها در نظر گرفته شود.

در ادامه **مهندس سیامک مسعودی رئیس کمیسیون قوانین سندیکا** خواستار برگزاری جلسات منظم بین نمایندگان سندیکا و ریاست امور پیمانکاران و مشاوران در راستای حل مشکلات بخش تشخیص صلاحیت پیمانکاران شد. وی موضوع عدم همخوانی بین آیین‌نامه ابلاغی هیات وزیران به شماره ۹۹۳۵۲/ت ۵۹۰۵۱ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۲ و سامانه ساجات را موجب افت رتبه پیمانکاران در حال تمدید صلاحیت برشمرد و درخواست کرد تا در صورت امکان برای این دسته از پیمانکاران تا زمان حل مشکل، تمدید موقت صادر گردد.

آقای مهندس امینی نیز ایشان در رابطه با درخواست تمدید رتبه پیمانکاران تا زمان امکان استفاده از آیین‌نامه فوق الاشاره در سامانه ساجات، اعلام نمودند هرچند در این موضوع، کاملا مطالبه به حقی مطرح گردیده است، لیکن سازمان برنامه فعلا محمل قانونی برای اجرای این تمدید موقت ندارد و به همین دلیل فعلا اقدامی در این زمینه امکان‌پذیر نمی‌باشد. ولی با این حال ایشان قول دادند این موضوع را با هماهنگی ریاست محترم امور نظام فنی پیگیری و نتیجه را به سندیکا اعلام کنند.

امینی در بخش دیگری از سخنان خود اعلام نمود: موضوع مطالعات تطبیقی تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مشاوران در سایر نقاط جهان در دستور کار این حوزه قرار گرفته و کارشناسان سازمان در حال بررسی آن هستند.

وی ادامه داد در این اصلاح آئین‌نامه از وحدت رویه نیز به منظور مناسب‌تر و کارآمدتر شدن کارشناسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت استقبال می‌کند و حتما این موضوع را در دستور کار دارند و قطعا از نظرات سندیکای شرکتهای ساختمانی در این زمینه استفاده خواهند نمود.

مهندس امینی در پایان ضمن استقبال از برگزاری نشست‌های منظم و استفاده از ظرفیت کارشناسی سندیکا، تاکید کرد با توجه به اهمیت فراوان موضوع صدور خدمات فنی و مهندسی و علاقه‌مندی دوجانبه در این باره، پیشنهاد برگزاری یک نشست اختصاصی دارد.

انتشار جلد پنجم مجموعه پرسش و پاسخ با موضوع

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

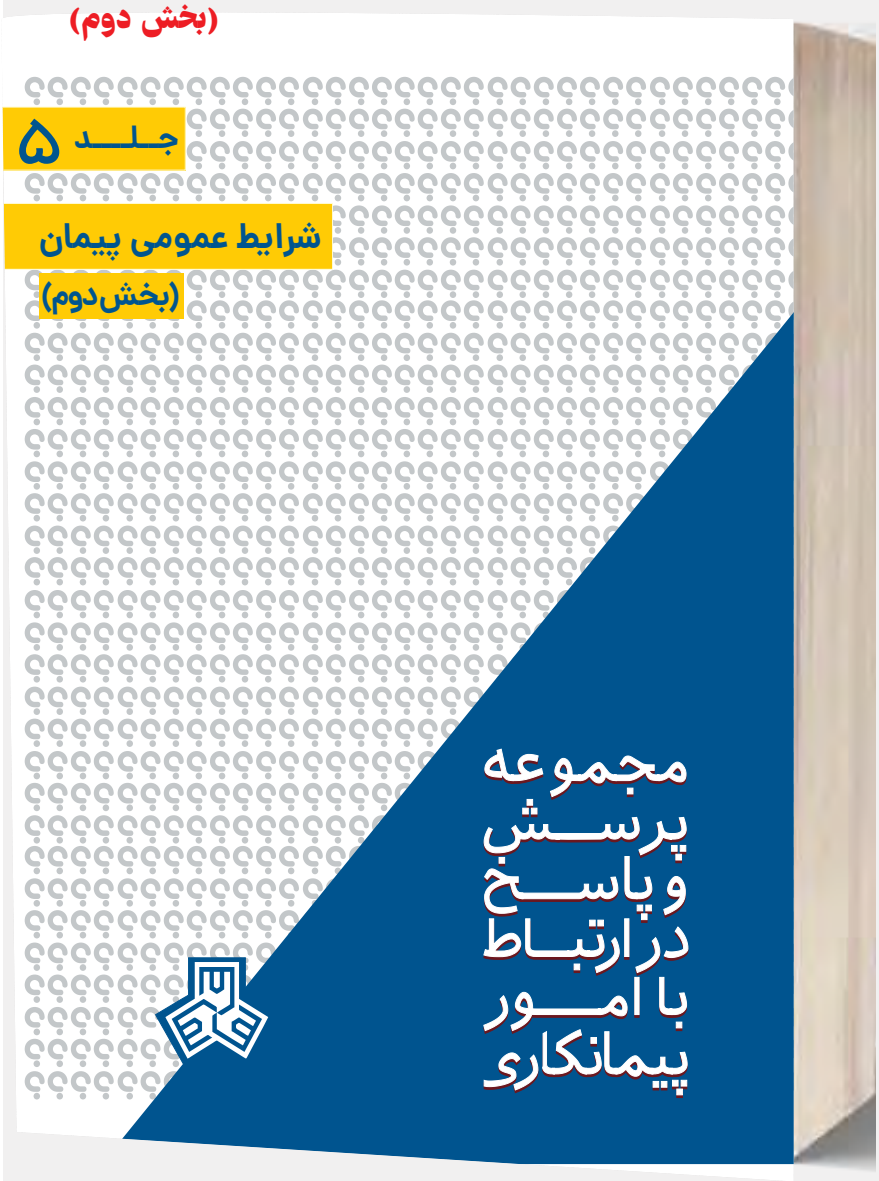

پس از سالها حضور فعال صنفی و به پشتوانه هزاران نفر/ساعت تجربه مهندسی و فعالیت عمرانی اعضا در کشور، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با توجه به مشکلات پیش روی شرکت‌ها بر آن شد تا با تدوین مجموعه ای کاربردی از ابهامات و مشکلات پیمانکاران در حوزه‌های مختلف که توسط سندیکا و با مکاتبات رسمی با سازمان برنامه و بودجه و نظام فنی و اجرایی حل و فصل شده است، سعی در رفع مشکلات مشابه و افزایش دانش فنی پیمانکاران در امور قراردادی و فنی باشد.

این مجموعه در جلدهای مختلف منتشر می‌گردد که در هر جلد به موضوعی خاص با فهرستی تخصصی تنظیم شده است. پرسش اولیه، بررسی کارشناسی و پاسخ نهایی از سوی سازمان برنامه و بودجه و یا ارگانهای مرجع مرتبط با موضوع در اختیار متخصصین گرامی قرار دارد.

این مجموعه موضوعی با نام "**مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری**" همچون جعبه ابزاری برای شرکت‌های مهندسی پیمانکاری است و به مدیران و مهندسان امکان مطالعه دانش تجربی قوانین و مقررات را بدون حضور در مجامع صنفی تخصصی فراهم می‌نماید. قبل از آنکه گرفتار مشکلات گردید با مطالعه تجربیات رخ داده توسط پیمانکاران دیگر خود را از بروز مشکلات ایمن نمایید و در صورتی که دچار مشکل گشته اید با مطالعه آن از مسیر صحیح نسبت به حل آن اقدام نمایید. این یک پیشنهاد صنفی تخصصی است که سالها تجربه شده است.

جلد پنجم این مجموعه با موضوع "**شرایط عمومی پیمان (بخش دوم)**" تهیه و تدوین شده است و شامل مهمترین ابهامات و سوالات شرکت‌های پیمانکاری با موضوع "مواد **شرایط عمومی پیمان**" می‌باشد که توسط سندیکا در طی سالها فعالیت و ارتباط با سازمان برنامه و بودجه کشور تجمیع گشته است.

هر سوال با پاسخ کارشناسی و رسمی سازمان برنامه همراه بوده و شما می‌توانید با در اختیار داشتن تصاویر آن پاسخ، نسبت به استناد در دعاوی نیز اقدامات لازم را بعمل آورید.

امکان مطالعه فهرست این جلد و اطمینان از موضوع ابهام مورد نظر درج شده در هر جلد از این مجموعه برای تمامی فعالین حوزه صنعت احداث در وبسایت رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران (acco.ir) و همچنین سفارش و تهیه آن یا از طریق سایت یا با شماره‌های ۶۶۴۶۴۲۶۱ و ۶۶۴۰۲۰۳۷ داخلی ۱۰۰، ۱۴۰ و ۱۴۲ میسر است.

برج‌های خنک کننده

EBARA

مجتمع فرهنگی، ورزشی، اداری و تجاری فرمانیه

- فوق کم‌صدا
- حداقل مصرف آب
- طول عمر بالا
- بدون لرزش و ارتعاش
- حداقل مصرف انرژی در بارهای جزیی
- وزن کم
- بدون پاشش آب به بیرون
- فیلپک‌ها با قابلیت رسوب‌زدایی آسان
- ۵ سال گارانتی

ایبارا

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۰۲۹۲

karoandisheh.com

کار و اندیشه

عمارت کافی آبادی

همکاری با گروه معماری بن سار و گروه معماری باغ ایرانی

روجا تجارت آذرستان

ROOJA TEJARAT AZARESTAN Co.

روجا تجارت آذرستان، زیر مجموعه‌ای از گروه توسعه کسب و کار آذرستان و از شرکت‌های پیشرو در زمینه واردات و توزیع محصولات و تکنولوژی‌های مرتبط با صنعت ساختمان می‌باشد.

هدف از تأسیس این مجموعه در سال ۱۳۸۹، پرنمودن شکاف عمیقی بود که در بازار داخلی کشور در زمینه واردات و تأمین محصولات با کیفیت و تکنولوژی‌های به روز در صنعت ساختمان به چشم می‌خورد . فاز اول فعالیت کاری با تأمین و توزیع محصولاتی که بیشتر در مرحله نازک‌کاری و طراحی داخلی ساختمان مورد نیاز می‌باشند ، با اخذ نمایندگی انحصاری بیش از ۱۰برند برتر بین‌المللی، کلید خورد . شعار سازمانی "زندگی در میان آثار هنری"، حقیقتاً نشانی است از آن چه ، در روجا به عنوان محصول ارائه میگردد . ما براین باوریم که آنچه عرضه می‌داریم فراتر از یک محصول ساختمانی است و می‌توان نام "هنر" را بر آن گذاشت.

BISAZZA

DUNE

FIORANESE

DIESEL

FMG

FOSCARINI

PEDRA

iris

WWW.ROOJATEJARAT.COM

ROOJATEJARAT

LIVING AMONG
ART COLLECTION